

Lásson 10 perccel tovább
és fizessen érte 10%-kal kevesebbet

**A Carl Zeiss szürkületi
nagymesterei most olcsóbb áron!**

Most megtakaríthat 10%-ot
az ajánlott fogyasztói árból
vagy megajándékozunk
egy lódenhátizsákkal.

Az akció időtartama: 2013 március 1-től 2013 május 31-ig,
vagy a készlet erejéig.

Victory 8x56 T* RF

Akciós ár: 2860 EUR,
mely tartalmazza a lódenhátizsák
árát, 185 EUR értékben

Victory 10x56 T* RF

Akciós ár: 2960 EUR,
mely tartalmazza a lódenhátizsák
árát, 185 EUR értékben

Victory 8x56 T* FL

Akciós ár: 1920 EUR
megtakarítás: 215 EUR

Victory 10x56 T* FL

Akciós ár: 1970 EUR
megtakarítás: 220 EUR

Conquest 8x56 T*

Akciós ár: 1170 EUR
megtakarítás: 130 EUR

Conquest 10x56 T*

Akciós ár: 1225 EUR
megtakarítás: 135 EUR

A fenti ajánlat a megjelölt akció idejére vagy a készlet erejéig érvényes.
A kedvezmény alapja a mindenkor ajánlott fogyasztói ár. A feltüntetett árak az Áfá-t tartalmazzák.

További információk: Blaser Magyarország Kft., 4031 Debrecen, István út 92.
telefon: +36-52/793-312, +36-20/505-4241, email: blaser@blasermo.hu

We make it visible.

MAGYAR

VADÁSZLAP

CXXXIV. (22.) ÉVFOLYAM 4. SZÁM • 2013/ÁPRILIS •
ÁRA: 850 FT, ELŐFIZETŐKNEK: 750 FT • www.huntingpress.eu

Magyar Vadászlap 2013/ÁPRILIS

Csapda vagy nem csapda? 209. • „Félkész” agancsok 213-215. • Háziasszonyaink 226-229.
Vadászat Finnországban 236-247. • Tánc a napban 250-251. • Humor 263.

VADÁSZLAP Kft.

Cégjegyzékszám: 13-09-102825

Adószám: 13468426-2-13

Közösségi adószám: 13468426

Kiadó-főszerkesztő: **Cseke Sándor**
sandorcseke@vadaszlap.hu

Hirdetés: **Barikád Reklámügynökség**
barikad@invitel.hu

Webáruház vezető: **Elek Erzsébet**
elekerzsi@vadaszlap.hu

Kapcsolat:
1031 Budapest, Rozália u. 59/a.
tel./fax: +36-1/242-0042
flotta mobil: +36-70/702-5000
info@vadaszlap.hu

VADÁSZLAP

ISSN 1215-6159 (nyomatott)

Felolvasó szerkesztők:
Somfalvi Ervin, somfalvi@vadaszlap.hu
Kókai Márton, marton.kokai@vadaszlap.hu

Tervező szerkesztő:
Wéber Ferenc, fefe@vadaszlap.hu

Főmunkatársak:
Agyaki Gábor, agyaki.gabor@digistar.hu
Bálint Elemér, balint-elemer@t-online.de
Homonnay Zsombor,
homonnayzs@gmail.com

Megjelenik havonként
a megelőző hónap utolsó hetében.
Ára: 850 Ft, Előfizetőknek: 750 Ft
Előfizetési díj az év végéig: 6000 Ft

**Előfizethető belföldi
postautalványon, átutalással
a VADÁSZLAP Kft.
65100149-11301439
számú számlájára, a hírlapkézbesítőknél,
a postahivatalokban.**

Terjeszti a Lapker Zrt., a Magyar Posta Zrt.
Erdélyben, Szlovákiában és Szerbiában
terjeszti és az előfizetéseket fogadja
a Color Interpress Kft.
Telefon: +36-1/243-9232,
e-mail: colorinterpress@t-online.hu

Nyomdai előállítás:
Pharma Press Kft.
Felelős vezető: **Dávid Ferenc**

HUNTING PRESS
VADÁSZATI INFORMÁCIÓS MAGAZIN

Felolvasó szerkesztő:
Földvári Attila, attila.foldvari@vadaszlap.hu

Kapcsolat:
www.huntingpress.eu
info@huntingpress.eu
ISSN 1588-1229 (online)

HUNTING PRESS
NEMZETKÖZI FOTÓÜGYNÖKSÉG

Igazgató:
Murányi Judit, muranyij@vadaszlap.hu

Kapcsolat:
www.fotohunting.hu
foto@fotohunting.hu

Címlapfotó: **Fácánszerlem**
Jaroslav Pap(SRB) felvétele

Plusz évek

Nincsenek jó híreim. Vajai Lászlót eltávolították a minisztérium vadgazdálkodási, halászati főosztályának éléről. Ezt úgy is megfogalmazhatnám, hogy Vajai váratlan nyugdíjazásával „lefejezték” a vadászatot, legalábbis, ami a vadászati törvény módosítását illeti. Vajai utódjától – a halászati főosztályvezető-helyettestől – legyen bármilyen tisztességes hivatalnok, nem várható el, hogy „harcolni” fog a vad védelméről, a vadászatról és vadgazdálkodásról szóló törvény hiányosságainak megszüntetéséért. Olyan nagyon nem is harcolhat, bármily viccesen is hangzik, a minisztérium főosztályvezetői posztjához nem tartozik semmiféle hatalom, hatósági intézkedési jogosítvány! Míg korábban az országos szakmai irányítás a vadászati felügyelőkön keresztül érvényesülhetett, addig ma a felügyelők a megyei kormányhivatalokhoz tartoznak, és másodfokon sem a minisztériumhoz kerülnek a vadászati ügyek, hanem az „élelmiszerlánc-felügyelet-hez”, ebben is az állatorvosok dönthetnek.

Ezzel párhuzamosan dr. Semjén Zsolt, az OMVV elnöke, miniszterelnök-helyettes a FeHoVa megnyitóján elmondott beszédében igazi politikushoz méltóan érzékeltette, hogy ebben a kormányzati ciklusban nem kerül sor a vadászati törvény módosítására, amikor azt mondta – nem szó szerinti az idézet – nem kell elkapkodnunk, van időnk tisztességesen megvitatni, megfontolni az összegyűjtött javaslatokat.

Ne legyen igazam. Vajai nyugdíjazását már akkor „kitalálták”, amikor a vadászati törvény felülvizsgálata, a módosítások vagy egy új alapokon nyugvó törvény megszövegezése nem vált részévé a Vidékfejlesztési Minisztérium munkatervének. Enélkül pedig se változás, se új törvény nem képzelhető el, ugyanis a minisztérium a javaslat előterjesztője.

Ha belegondolok és a helyébe képzelem magam, Semjén álláspontja is érthető. Anélkül, hogy belemennénk a részletekbe, nyilvánvalónak tűnik, hogy már elkezdődött a jövő évi választásokat megelőző politikai csatározás. Az ellenzék a kormány leváltásán dolgozik, a kormánypártok a hatalom megtartásáért kampányolnak... és – mint tudjuk – a vadászat a neuralgikus, a rendkívül kényes témák közé tartozik, ami régen és most is megosztotta/megosztja a választókat, ami miatt sem a hatalomnak, sem a hatalomból kiszorultaknak nem érdemes kockáztatni. Nem is kockáztatnak, ezt közölte velünk diplomatikusan a kisebb kormánypárt elnöke.

Pedig jó darabig úgy tűnt, van esélye az 1997. március elsejétől érvényben lévő, alapvetően korszakváltó törvény ésszerűsítésének. Sokkal több, mint 1996-ban volt, amikor hét párt képviselői ültek a Parlamentben, Horn Gyula (MSZP) volt a miniszterelnök, dr. Lakos László (MSZP), földművelésügyi miniszter terjesztette elő a törvényjavaslatot, amit Vajai László főosztályvezető és dr. Mikó Zoltán jogász készített számára elő. Már megszületése előtt, embrionális állapotában óriási vita volt a megfogalmazások körül, hivatalosan 175 önálló képviselői indítványt nyújtottak be és 374 ponton kívánták az előterjesztést módosítani. Mindenféle frontális és kulisszák mögötti ütközések után – nyilvánosan hétpárti megegyezéssel – június 18-án az Országgyűlés 208 igennel, 82 nemmel, 22 tartózkodással fogadta el az 1996. évi LV törvényt.

A törvény alkotói is pontosan tudták, hogy ez nem egy jó törvény. Lehet magyarázni, lehet toldozni-foltozni, de sosem lesz olyan, ami megnyugtatóan rendezné a földtulajdonosok és földhasználók, valamint a vadászok kapcsolatát, a vad okozta károk térítésének rendszerét... és ami talán a legfontosabb, a vadászterület határainak kijelölését.

Tavaly nagy elánnal nekiláttunk – már aki – a vadászati törvény felülvizsgálatainak, a módosító javaslatok kidolgozásának. Néhány dologban – bármilyen hihetetlenül hangzik – megegyezett a szakma, ami közül a legfontosabb a területhatárok „hatósági” kijelölése, hogy ne kelljen öltre menni néhány száz hektár megszerzéséért.

Természetesen most is vannak „végletes” álláspontok, most is figyelemmel kell kísérni a különböző érdekcsoportok véleményének formálódását... lesz rá időnk!

Személy szerint abban reménykedem – nevezzük néven – dr. Semjén Zsoltnak, a Vedeget elnökének – miniszterelnök-helyettesként – van annyi befolyása a vadászati ügyek alakításába, hogy a haszonbérleti szerződések lejártának idejét néhány évvel meghosszabbítsák... így tényleg lenne időnk mindent megrágni, megfontolni!

CSEKE SÁNDOR
sandorcseke@vadaszlap.hu

Rekordgyanús kos a HM VERGA-nál

Országosan is híres a HM VERGA Zrt. zirci vadászterülete, ahol igen jól érzik magukat a muflonok. Itt minden évben terítékre kerül egy-egy kiemelkedő méretű kos. Idén több is! Maradandó élményhez jutott az a magyar vendégvadász, aki egy kapitális kóst lőtt ezen a területen február utolsó hétvégéjén. A Verga vadásza már három hete felfigyeltek erre a muflonra. A vadász a cserkelést követően biztos kézzel adta le a lövést. Ezek a VERGA történetének második legnagyobb mufloncsigái, vélhetően ez lesz az idei megyei rekord, de az országos trófeasorban is előkelő helyre várják. A siker értékét növeli, hogy szabad területen, nem pedig zártkertben esett. A hatévesre bírált kos jobb csigájának hossza 87,4, a balé 95,4 centiméter, a terpesztés 48,5 centiméter. A csiga összesen 215,1 pontot kapott.

Háromból kettő

Különös vadászszerecséje volt Imre Gyulának, a Gyótai Vt. tagjának. Egy idényben három selejt bikát sikerült elejtenie. Ebből kettő korábban láblövessel sántikált. A felvételeket unokája küldte be, hogy boldog születésnapot és még rengeteg hasonló élményt kívánjon számára az egész családnak!

Tripla szerencse

A Greenfield Kft. bodolyabéri területén (Baranya megye), január 13-án esti disznósrere ültem ki. Sertevad helyett azonban egy azelőtt még sosem látott szarvasbikát terelt elém a szerencse. A torz agancs súlya 6,95 kilogramm volt, korát 9 évesre becsültük. Érdekesség, hogy a bika jobb vesetájékán és a lapockájánál gennycsomókat találtam. Szerencsém azonban nem merült ki ennyiben: másnap este ugyanarra a lesre felülve, rövid várakozás után sikerült elejtenem egy kant, amelynek agyari 19,5 centiméteresek voltak, és 110,25 ponttal bronzérmeket kaptak. Három napra rá a terület másik részén, szintén lesen ismét egy kant sodort elém a sors, amelynek jobb agyara 20,5, a bal 19,2 centiméteres volt.

**Stemler Zoltán
sportvadász**

A bravúros felvételt - melyen egyszerre látható a sörétkosár és a fácánkakas „duettje” a találat előtti pillanatban - a Kelet-Mecsek Vadásztársaság fácánvadászatán készítette Pap Krisztián.

Csapda vagy nem csapda?

Az elmúlt években a lap hasábjain szándékosan nem foglalkoztam a tavaszi szalonkázás megszűnésével, az öt évre tervezett monitoringozás – egyelőre láthatatlan – eredményeivel. Tettem ezt azért, mert nem bízom abban, hogy valaha is lehet majd újra Magyarországon tavasszal erdei szalonkára vadászni.

Dr. Bán István erdőmérnök, nemzetközi hírví bio-matematikus, megszállott szalonkázó barátunk azonban nem adta fel, levelekkel bombázta a brüsszeli bizottságokat. A legújabb válaszlevelet – melyet 2013. március 1-jén postáztak és Stefan Leier, az Európai Bizottság környezetvédelmi szakigazgatóságának osztályvezetője írt alá – Bán úr úgy értelmezi, hogy Brüsszel várja a magyar hatóság derogációs javaslatát, amelyben az erdei szalonka tavaszi vadászatainak – mint nemzeti hagyománynak – a visszaállítását kérjük.

A témában jártas szakemberek véleménye szerint, aki eddig megpróbálta a kivételt, az eltérést, azaz a derogációt bármilyen témában az Európai Uniónál elérni, a látszat-eredmények ellenére, előbb-utóbb az Európai Bíróság elé került, ahol simán elbukta a derogációját, merthogy a bíróság is a globális Európa irányába próbálja terelgetni a nemzeteket és a nemzeti sajátosságokat nem támogatja.

Nem mennék bele annak taglalásába, hogyan jutott el a magyar tavaszi szalonka-vadászat a soproni és a gödöllői egyetemek vezetett monitoringozásig. Ami most érdekesnek látszik, hogy változatlanul nálunk pattog a labda, a magyar hatóságnak – konkrétan a Vidékfejlesztési Minisztériumnak – a kompetenciája, hogy mit tesz, vagy nem tesz a tavaszi szalonkázás legalizálásának érdekében.

Ahogy a vadászati törvény módosítását nem kell „elkapkodnunk”, nagy valószínűséggel a szalonka-derogáció témájában is nagyon körültekintően érdemes eljárni, mivel egyszerre öt feltételt kell teljesítenie egy tagállamnak.

Szigorúan ellenőrzött feltételek mellett (1), csak nagyon kis számban (2) képzelhető el az erdei szalonka „hasznosítása”. Ha nincs más kielégítő megoldás (3), akkor is csak kíméletes (4) és ésszerűen megindokolt (5) vadászat folytatható. Ezek közül három feltételt kapásból lehetne teljesíteni, két „gumi-feltétel” pedig úgy működik, mint a közlekedésben – ha már minden más érv elfogyott – a „megfelelő út- és sebességviszonyok be nem tartása”, azaz kinek mit jelent az „ésszerű”.

A téma – ebből a rövid kis eszmefuttatásból is láthatóan – sokkal bonyolultabb még első látásra is. Talán jövőre, ha birtokunkban van már öt év monitoringjának az eredménye, ha hivatkozhatunk arra, hogy ősszel a szarvasbőgés miatt nem akarunk szalonkára vadászni, ha a minisztériumban – házon belül!!! – egyezés alakul ki az államtitkárságok között, ha mindenkivel el tudjuk hitetni, hogy a tavaszi szalonkázás nemzeti hagyomány...tényleg nekifuthatnánk a derogációnak.

Köszönöm Dr. Bán Istvánnak, hogy rávett – és rajtam kívül még sok mást is arra – újra foglalkozzam a valamikori „szívem csücskével”, a fantasztikus, semmi máshoz nem hasonlítható, csodálatos tavaszi szalonka-vadászat szépségével és gondjaival.

-cseke-

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL
ENVIRONMENT
Directorate B - Nature, Biodiversity & Land Use
ENV.B.3 - Nature

Ref. Ares(2013)270131 - 01/03/2013

Brussels, 01 MAR 2013
Env B.3 SL/PO/Res Ares (2013)

Dr. István Bán
Pro Silva Hungariae
Batthyány u. 46. III/6
H-1015 Budapest
Hungary
istvan.ban.dr@gmail.com

Dear Mr Bán,

Thank you for additional information explaining the importance of hunting a limited number of woodcocks (*Scolopax rusticola*) in Hungary as part of spring festivities.

In reply to your letter, I would like to clarify that I have already explained to you the legal situation regarding woodcock hunting in Hungary in my letter of 14 November 2012.

I would also like to draw your attention to the fact that it is for a Member State, and not for the European Commission, to assess whether the conditions allowing for spring hunting of woodcocks have been met and authorised, or not, hunting. Subsequently, the Member State needs to report to the Commission on the granted derogations and then the Commission will assess the compliance of the derogations with the provisions of the Birds Directive. If Hungarian authorities decided to grant such a derogation they would need to justify reasons for it and explain why, in their opinion, autumn woodcock hunting could not be considered as satisfactory alternative solution.

I would therefore suggest that you should contact the competent Hungarian authorities to consider your request.

Yours sincerely,

Stefan Leiner
Head of Unit

Kedves Bán Úr!

Köszönöm Önnek a kiegészítő információt, amely megmagyarázza az erdei szalonka (*Scolopax rusticola*) magyarországi korlátozott vadászatának fontosságát, ami a tavaszkiöntés része.

Válaszolva levelére engedje meg, hogy tisztázzam: egyszer már kifejtettem Önnek az erdei szalonka vadászatának jogi megítélését 2012. november 14-én kelt levelemben.

Felhívom a figyelmét arra a tényre, hogy a Tagállam és nem pedig az Európai Bizottság dolga megállapítani, hogy a körülmények megengedik-e az erdei szalonka tavaszi vadászatát, és ezek igazoltak-e. Következésképpen a Tagállamnak kell tájékoztatnia a Bizottságot a derogáció életbe léptetéséről, a Bizottság pedig megvizsgálja, hogy a feltételek összhangban vannak-e a Madárvédelmi Irányelv előírásaival. Ha a magyar hatóságok úgy döntenek, hogy biztosítják a derogációt, meg kell indokolniuk a döntést, és ki kell fejteniük, hogy véleményük szerint az őszi erdei szalonkavadászat miért nem kínál kielégítő alternatívát.

Ezért azt javaslom Önnek, lépjen kapcsolatba az illetékes magyar hatóságokkal, és egyeztesse a kérését.

Tisztelettel
Stefan Leiner
osztályvezető

Szalonkaszárnnyak elemzése

A szalonka monitoringban részt vevők által szorgalmasan küldött megfigyelési adatok eredményeit több hullámban dolgozzák fel. Az eredmények publikálására még sajnos várni kell, mert a teljes öt év összehasonlítása a tisztánlátáshoz szükséges. Bizonyos részeredmények és a monitoring egyes tapasztalatai azonban megérették a publikálásra. Ilyenek a Nyugat-Magyarországi Egyetem Gerinces Állattan tanszékére befutó tavaszi szárnyminták elemzésével kapcsolatos tapasztalatok, amelyek ismertetése a 2013-as mintagyűjtés minőségének és eredményességének javítását célozza.

	2011	2012
Minták száma	2055	1380
Értékelhető minta	1811	1208
Nincs széthúzva	158	98
Nagyon roncsolt	86	74
Fiatál	49,5 %	61%
Öreg	50,5 %	39 %

A táblázatban a fő mennyiségi adatokat olvashatjuk. A 2012-es év tavasza csapadékban igen szegény volt, ami sajnos meglátszott a vonuláson is. A szalonkák a Déli-Kárpátoktól délre, valamint Ausztria és Csehország felé vonultak vissza költőhelyeikre. A 2013-as év tavasza valószínűleg másként alakul, mert a bőséges csapadék igen kedvező feltételeket biztosít Magyarországon az átvonuláshoz. Ezért is szeretnénk felhívni a figyelmet néhány fontos momentumra.

A táblázatból jól látható, hogy a mintákban igen magas a hibás, kormeghatározásra alkalmatlan szárnyak száma. Ezt a hiányosságot idén kis figyelemmel el tudjuk kerülni, ha a szárnyakat a testről való eltávolítás után egy merevebb laphoz tűzzük akár egy tűzőgép kapcsaival is, ügyelve, hogy a tollazat ne sérüljön. A frissen levágott szárny száradás közben zsugorodik, ebből adódik a félig száraz szárnyak „olvashatatlaná” válása. A teljesen friss szárny magától összecukódik, és ha így szárad, sajnos nem ad eredményt a beküldő munkája. A másik használhatatlan minta a lövés során erősen roncsolt szárny. Miként az összecukottakat, ezeket sem kell beküldeni, mivel szintén értékelhetetlenek.

A tapasztalatokról szólva érdemes megemlíteni a madarak tollazatának eltéréseit. A madár majdnem sötétszürke, alig mintázott szárnya érdekes egyedi tollruhára utal. Az ilyen szalonkát érdemes volna egyben hagyni, és a különlegességről más vadászokat tájékoztatni, a szalonkát pedig akár múzeumban elhelyezni. Ezek a példányok érdekes új adatokkal gazdagíthatják az ismereteinket. A sötét, a világosszürke és a vöröses szalonkatollazat igen figyelemre méltó. Ezúton kérjük a vadászokat: gyűjtsék ezeket, mi pedig mindenképpen találunk majd lehetőséget kiállításukra. És ha már tollazat: érdekességként szót kell ejtenünk a rendellenes vedlésről, aminek lehet-

séges okai a vedlés során előforduló táplálékhiány, vagy a tojóknál a fióka neveléséből adódó elégtelen táplálkozás. A vedlési rendellenességek évente jelentős eltéréseket mutatnak.

Ami az idei mintagyűjtést illeti, kérjük, írják fel a boríték adatait az előlapra is! A mintát tartalmazó borítékok és az összefoglaló lapok a feldolgozások során egymástól elkerülnek, ezért a viszonylag gyakori, csak sorszámmal jelölt borítékok részletes feldolgozásra nem alkalmasak. Javasoljuk, hogy aki érdeklődik elejtett szalonkája kora iránt, az a borítékra írja rá e-mail címét vagy telefonszámát is, hogy tájékoztathassuk. És amire szintén figyeljenek a beküldők, az a határidő. Ezt sokszor nem sikerül betartani, a több hónapos késedelem pedig nagyban hátráltatja a feldolgozást és elcsúsztatja az adatok publikálását. A monitoring első eredményeit a külföldi szakajtó szívesen publikálja, és támogatja a vadászati évad után való tudományos adatgyűjtést. A magyar adatok jól kiegészítik a nyugat-európai statisztikákat, így továbbra is célszerű lenne ezeket gyűjteni.

FLUCK DÉNES

cnbdfluck@gmail.com

Gondolatok őzbakvadászat előtt

Az őz – az utóbbi évek látványos létszámcsökkenése ellenére – még mindig leggyakoribb nagyvadunk. Ugyanakkor a kilövési tervekben előirányzott mennyiség egyre növekvő hányadát hazai bérvadászok ejtik el. Az őz agancsa értékes trófea, s egyre több azon vadászok száma, akik a nagy súlyú és tömegű trófeával szemben előnyben részesítik, az ún. „kuriózum” trófeákat (gombnyársas, gyilkos vagy éppen torz agancsokat).

Az őz vadászata érdekes, sajátos hangulatú, mert félnék állat, kifinomult érzékszervekkel. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy a faj egyedszámának érezhető csökkenése hatással van viselkedésére.

Történetesen az ilyen területeken az őz sokkal óvatosabb lett, később indul, s hajnalban korábban vált vissza nappali tartózkodási helyére. Ezt csak fokozza a fél vagy teljes mezőgazdasági területeken a privatizációt követő nagyobb mérvű emberi jelenlét és más egyéb zavarás. Eredményes vadászatának alapfeltétele, hogy ismerjük a vadászterületünkön élő bakok tartózkodási helyét. A bakok az agancstisztítás után territóriumot foglalnak. Ennek „elosztása” az erőssorrend alapján történik. Itt persze nem feltétlenül a robosztus test és a kapitális agancs megléte a döntő. Egy-egy gyilkos bak alattomos fegyverével könnyedén megfutamít, esetleg meg is öl nála erősebb testű egyedeket.

Egyébként az őzek territoriális viselkedése közismert, erről most felesleges bővebben írnom. A territórium elfoglalása után azonban a bakok nem egyformán viselkednek. Mint ahogy a fiatal süldő róka júliusban még tapasztalatlan, s pár lépésre megközelíthető a nyílt pusztán, amikor belemerül a cserebogár-vadászatba, ugyanez az állat decemberben – ha még nem is 99 – de már legalább 77 cselt tud arra, hogy a vadászt becsapja.

Nos, ez a helyzet az őzzel is. Az igazán rafinált, furfangos őzek általában nem fiatal állatok. Ősztőneik, élettapasztalatuk segítségével rendszeresen túljárnak a vadász eszén. Elejtésük alapja napi mozgásuk és helyváltoztatásuk lehető legaprólékosabb ismerete. Ez sok időt és türelmet követel a vadásztól.

Nappali tartózkodási helyét, ott, ahol elfekszik, feltétlenül ismerünk kell. Ugyanakkor – már csak mozgásigényéből adódóan is – előszeretettel látogat távolabbi legelő területeket, melyet sokszor válogatosan táplálkozva, „csipegetve” közelít meg. Ez legtöbbször lucerna vagy gabonaföld, erdei tisztás, vadföld. Sokszor és sokan leírták már, hogy az őz táplálkozásában igényesen válogatós. Én kiegészíteném azzal, hogy némelyike kimondott inyenc.

Egyik legérdekesebb agancsot viselő bakom úgy került puskavégre, hogy véletlenül észrevettem, mennyire szereti, sőt keresi a fiatal

vadkender (*Cannabis sativa*) növényeket. Majd miután eltűnt megszokott erdei tisztásáról, az erdő rész azon területeit figyeltem, ahol ez a növény bővebben előfordult. Nem kellett sokáig kutatnom...

Más példánynál megfigyeltem még a pusztai madártej (*O. quassonei*), míg egy másiknál az útszéli zsázsa (*Lepidium draba*) előnyben részesítését. Érdekes, egyik növény sem pillangós, ráadásul a zsázsa és a vadkender háziállatoknál nagyobb mennyiségben mérgezést is okozhat. Talán kedvenc tápláléknövényének keresése lehet az egyik oka annak, hogy esetenként egyik napról a másikra számunkra indokolatlanul eltűnik egy-egy bak a már elfoglalt területről. Agancsáról felismerve, több kilométerrel távolabb találkozunk vele. Szeretném megjegyezni, nem törvényszerű, hogy középkorú vagy idős bak feltétlenül egyedül járjon. Nem egy közülük előszeretettel mutatkozik fiatal suták társaságában. Ez az időszak egészen ellésig tart.

Mezőgazdasági területeken – különösen a nagy táblákban – még május elején is a nagyobb őzcsapatokban ott találjuk a lehető öreg bakokat. Ezek aztán gondosan ügyelnek arra, hogy más egyedek takarásában tartózkodjanak, még csak véletlenül sem adva lehetőséget a lövésre. Ilyenkor látjuk nagy hasznát a területet és a vadat jól ismerő vadásztársnak, aki nem feltűnő, de tudatos mozgással egyik beálló helyről a másikra „küldi” a rudlit, miközben így a csapatban lévő, kiszemelt bak könnyebben elejthető.

Napjainkban különben ajánlatos nagyon gondosan bírálni, mert mélyen a zsebbe nyúlhat az, aki téved. Szerintem terepi

elbírálásnál első megfigyelési szempont a testforma. Ehhez szorosan kapcsolódik a viselkedés, majd következhet az agancs alapos szemügyre vétele. A hátsó ág hossza, valamint a „tűzöttség” lényeges szempont. Ha a két fül között nem látunk át, az agancs tömzsinek tűnik, hegyes, fehér ágvégekkel, lassan rákésülhetünk a lövésre vagy a lövés megadására. Itt persze nem selejt bakokról van szó.

A lépegető, szűkállású, villás stb. bakoknál más a helyzet. A tőlünk, vadászoktól kapott selejt bélyeg eldönti sorsukat. Azt azért halank szeretném megjegyezni, hogy a fizető vendégek az agancs súlya után fizetnek. S láttam már az előbb említett kategóriákban is nagy agancssúlyú, szerintem megdöglő bakokat.

Az őz vadászatának sikerét nagymértékben befolyásolja az időjárás. Hajnali és esti mozgására nagy hatással van a szél, a hőmérséklet, a fronthatás. Nappali beálló helyén az őz napközben is többször feláll, mozog, eszeget. Hirtelen jött napközbeni záporok, egy-két órás esők, majd az utánuk jövő szélcsendes, napos idő, mozgásra készíti az őzet. Ilyen esetekben verőfényes napsütésben akár a déli órákban is összetalálkozhatunk azzal a bakkal, mely más napokon sokszor csak az esti szürkület beállta után merészkedik ki megszokott táplálkozó helyére. Ezt a lehetőséget a nap bármely időszakában ki kell használni!

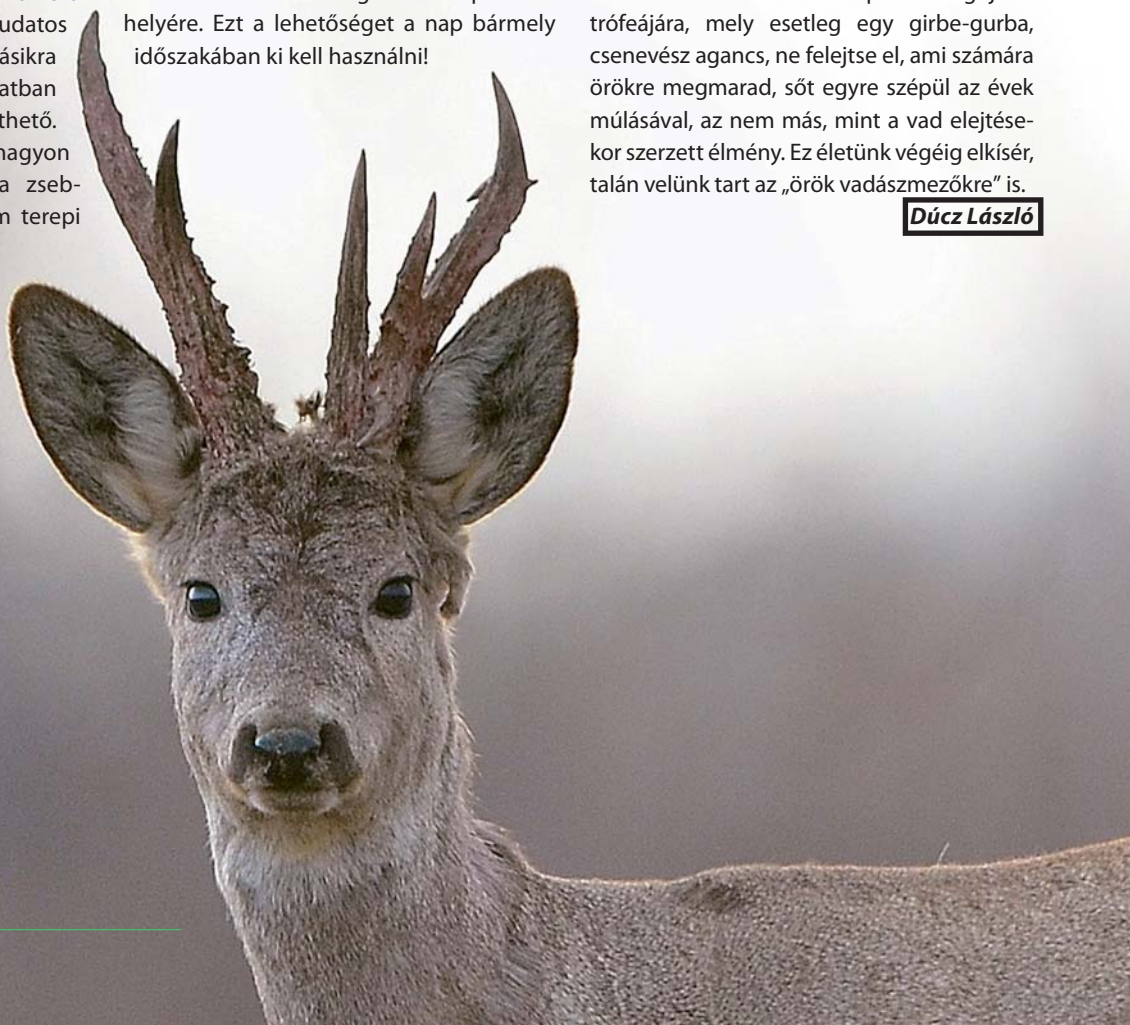
Végül pár szót a gombnyársas bakokról. Vannak vadászok, akik örömeit elcserélnék szabályos hatos bakjukat egy-egy gombnyársas trófeáért. Az ágnélküli, fülhosszalati képződmény nem biztos, hogy a klasszikus értelemben vett gombnyársas. Lehet, hogy csak gidaagancs utáni első, igaz, gyenge agancs: nyárs vagy ún. „szipka”. Tulajdonosa valószínűleg soha nem fejleszt kapitális agancsot, de jó középezt, talán igen.

Megfigyeléseim szerint az ilyen gombnyársasnak tűnő „agancsocska” sok esetben szemből ugyan hegyesnek tűnik, de oldalról jól látható, hogy csak lapos a szár vége, melynek szinte éle van. Az ilyen bak májusban éppen, hogy befejezte fogváltását. Trófeája lefőzésénél a tejfog a főzőlábas alján marad, mivel a maradék fog már kitolta, csak sapkaszerűen, lazán borult az állandó fogra. Még pár héttel későbbi elejtésénél is jól látható, hogy ez a zápfog nemhogy nem kopott, hanem világosabb, mint a többi, még nem színeződött el.

A hazánk területén élő őzpopulációk között az agancsminőség tekintetében jelentős eltéréseket találunk, ezért selejtezésüknél mindig azt kell figyelembe vennünk, hogy az előttünk álló őz a helyi populáció viszonylatában milyen agancsminőséget képvisel.

Ha pedig a kedves olvasó sikeres őzbakvadászatáról hazatérve rápillant legújabb trófeájára, mely esetleg egy girbe-gurba, csenevész agancs, ne felejtse el, ami számára örökre megmarad, sőt egyre szépül az évek múlásával, az nem más, mint a vad elejtésekor szerzett élmény. Ez életünk végéig elkísér, talán velünk tart az „örök vadászmezőkre” is.

Dúcz László

„Félkész” agancsok

Az április 15-ei őzbakvadászati idény kezdetére a felkészült vadőrök már kész térképpel rendelkeznek arról, hogy melyik területrészekben milyen bakokkal tudják „megkínálni” az érkező fizetővendégeket. A nemrég még barkában feltűnően nagyot mutató agancsokról aztán a súlyméréskor derül ki, hogy mennyire „hozzák” azt a súlyt, amit vártak tőle.

Fialat bak tipikus kaparása, a vékony bodzaágat letörte agancsával

Áprilisban még korántsem tisztította le az összes bak az agancsát annak ellenére, hogy sokszor már februárban látni olyan agancsokat, amelynek minden ága elérte a végleges hosszát. Általánosságban elmondható, hogy az idősebb bakok kezdik korábban a barka (háncs, duncs) letisztítását, akár már márciusban, s a fiatalok, különösen a gyengébb kondíciójú elsőévesek még májusban, extrém esetben akár július-augusztusban is barkában viselik többnyire gombos vagy nyársas agancscskájukat. Egyértelműnek tűnik, hogy az agancs nagysága nincs összefüggésben a letisztítás időpontjával, hiszen látni letisztított gyenge agancsú bakot március végén is. A tisztítás sokkal inkább az állat testi kondíciójával, fizikai állapotával van összefüggésben, azaz végső soron azzal, hogyan vészelte át a telet. A senyves, betegségek-től, élősködőktől legyengült szervezetű bak szinte minden energiáját a túlélésre fordítja, míg az egészséges, a létfenntartáson felül az agancsépítésre is elegendő plusz energiát tud „áldozni”. Így megengedhető az a feltételezés, hogy az állomány agancsfelrakása elsődlegesen az elfogyasztott táplálék minőségétől, s csak másodlagosan a mennyiségétől függ. Látványos ellentmondás, hogy enyhe, gyenge telek után az agancssúlyok könnyűek, vagy legalábbis könnyebbek annál, mint amit mutatnak. Ilyen teleken tapasztalható az a jelenség, hogy az őzek egy része nem látogatja a szórókat, hanem a szinte mindenhol fellelhető füvet, tyúkhúrt legeli, a terítékre került tarvad bendője zölddel van tele. Ugyanakkor kemény telek után sok területen feltűnően jó agancssúlyokat mérnek, ami a folyamatos

mesterséges etetésnek tudható be. Tudatos és következetes etetési technológiával javítható egy-egy területreszen az agancstömeg és súlya, melyhez jó összehasonlítást nyújthat a kevésbé takarmányozott kontrollterületek bakjainak agancsvizsgálata. Különösen jó eredményekről számolnak be azokon a területeken, ahol speciális ősztápot etetnek, ami magasabb fehérjetartalmú a kukoricánál. Természetesen ez is mesterséges beavatkozás a természet rendjébe – minden etetés az – de a vadállomány óvásának, védelmének fogalmába ez is beletartozik, amíg az természetes anyagok felhasználásával történik. A vegyszerek, kémikusok és genetikusok által végzett manipulációk azonban nem tartoznak ide, a pusztán extraprofit előállítását célul kitűző „agancs-tuningolás” etikátlan, ezért ezt a magyar vadgazdálkodás jó hírnevét veszélyeztető tevékenységet igyekeznek hatósági segítséggel felszámolni.

Tisztítás, fenés

A korán letisztított bakok élőben történő agancsbírálata rutinfeladat a vadásztatással foglalkozóknak. De hogy mennyire egyezik a becslés a valósággal, csak az első tróféák lemérésekor derül ki. Sokkal nehezebb a még barkában lévő, vagy a letisztítás stádiumában lévő agancsok súlybecslése. A finom szőrzetű háncssal borított agancs látványosan nagyot mutathat, különösen ellenfényben nézve. Elsősorban az ágvastagság lehet becsapós. A ceruzavékony ág vagy szár is sokkalta

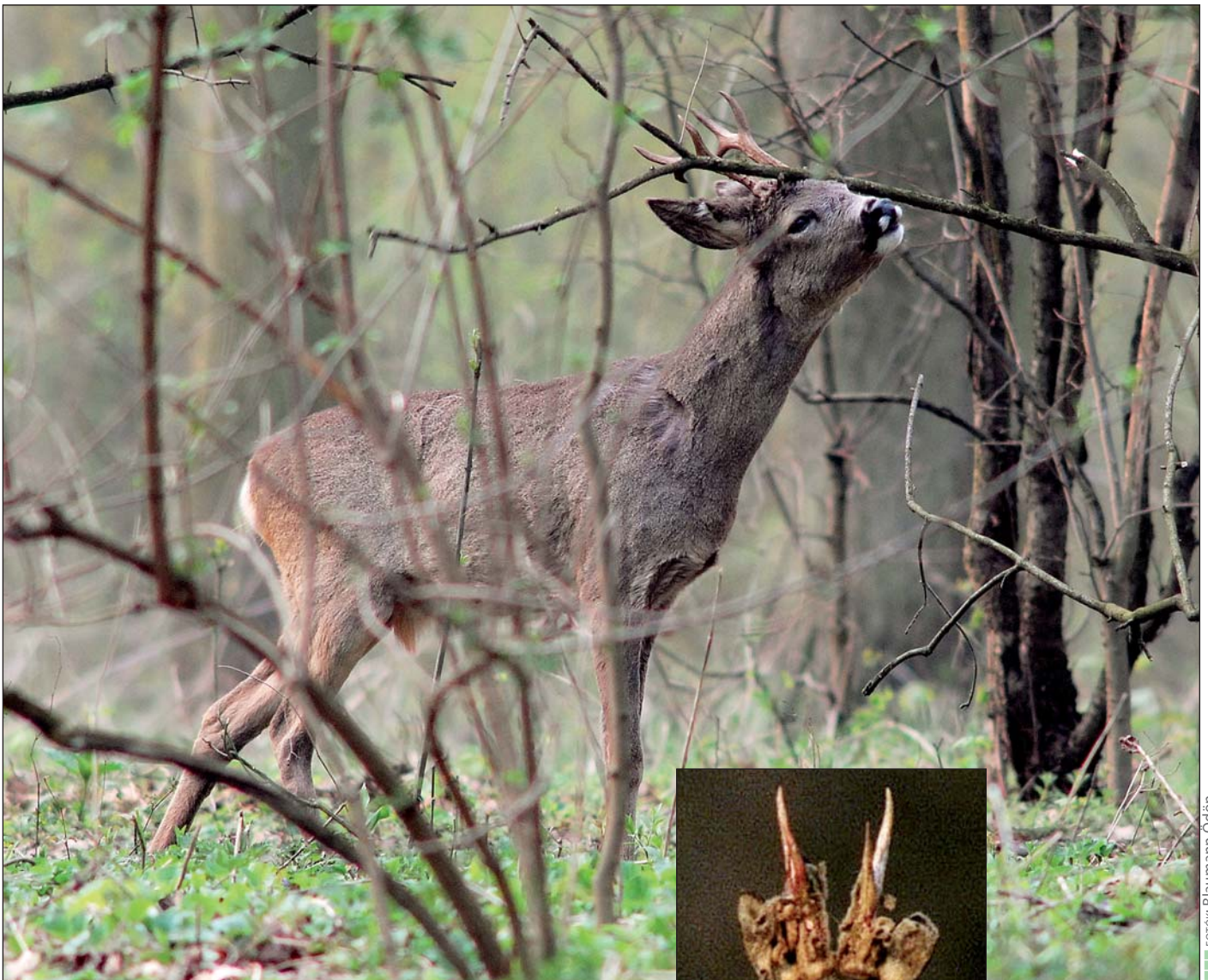
erősebbet mutat a valóságosnál, a kevésbé gyakorlott megfigyelő akár 100 grammot is tévedhet. Ezért fontos, hogy naprakészen ismerje a vadásztató a bakjainak nem csak a helyét, de az agancstisztításuk pillanatnyi állapotát is, mert jelentős bevételkiesést jelenthet egy barkában hibásan elbíralt bak meglövetése. Óhatatlanul előfordul, hogy a bevételi kényszer miatt meglövetett bakok egy része még csak félig tisztított le, s a maradék háncsot úgy kell leszedni az agancsról. Ez főleg az agancstőnél és a szár hátsó részén vehető messziről nehezen észre. Az igényes vendég ezt szóvá is teheti, hogy nem „kész” agancsú bakot lövette vele. Ám – sajnos – egyre kevesebb az igényes vendég, soknak csak a „minél több lövés minél rövidebb idő alatt” filozófiájú, sikerorientált vadászati mód a fontos, az agancsnak csak a nagysága számít, a kinézete kevésbé. Ezért látni az első tróféabírálatoknál annyi fehér, alig beszíneződött agancsot, amelyek formára, nagyságra lehetnek kiválóak, de mennyivel szebbek lennének, ha viselőjüknek lett volna ideje „érett” színűre fenni...

Mert a tisztítás, a fenés korántsem csak a barka leszedését jelenti! Az agancs, azaz a bakok nemiségének erejét jelző „fegyver” az erő demonstrálását is jelenti. Látott már valaki barkás agancssal verekedő bakokat? Aligha, mivel a még sérülékeny, érzékeny és vérzékeny fejdísz óvja, védi a tulajdonosa, s csak amikor a hormonális irányítású folyamat végén az agancs csontanyaga megkeményedik, akkor kezdi el a már elhaló félben lévő, beszáradó vérerekkel átszőtt háncsot lekoptatni.

Ez a mutatvány már a külvilágnak, a fajtársaknak szól, mivel a tisztítás - kevés kivételtől eltekintve – élő fák, bokrok fiatal suhángjain történik, s az „agancsveréssel” lehántott kéreg messziről világít, jelezve, hogy azt a területet valaki már „lefoglalta” magának. De nem csak optikai jelekkel jelzi területét a bak, az agancstőnél lévő szagmirigyek által termelt illatanyag is rákerül a fákra, sőt, a bak jellegzetes szokása, hogy fenéskor a földet első lábaival szinte „felkapálja”, s a lábujjai közt és a csánkján lévő szagmirigyek váladéka is intenzív szagnyomot hagy. Ezek a területet járó vadász számára sokat elmondó optikai jelek elárulják azokat a – egyébként rejtett életet élő – bakokat is, amelyekkel napvilágnál alig lehet találkozni. Ráadásul további információt ad az ismeretlen egyed-

Jól látható, hogy mennyivel nagyobb mutat a barkás agancs egy fiatal bakon is

Fotók: Blaumann Ödön

▲ A szagjelzés az agancsfenéskor kerül a területhatárokra...
....a már megszáradt barka nem véres ➤

ről az is, hogy milyen vastagságú suhángnak, ágának állt neki, mert ez egyúttal erejének – s áttételesen talán agancsnagyságának is – a bizonyítéka. A nagy számok törvénye alapján állítható, hogy minél vastagabb ágat találunk lefelve, annál erősebb, korosabb bakra számíthatunk az elkövetőjében.

Az agancs színe

A tisztítás „mellékterméke” az agancs sárgás-fehér csontanyagának beszíneződése. A leváló barkából még kifolyó vér önmagában nem változtatná meg a csontszínt, azonban a dörzsfának használt élő növények lehántott kérgéből kiperéselődő nedvek tele vannak ásványi és színyanyagokkal, ami már önmagában is színez, de a vérrel kémiai reakcióba lépve különösen erős festőanyagot hoz létre. A különböző növényfajok kérge más-más színű és

erősségű festékanyagot hordoz, s a már lefent agancs színe következtetni enged arra, hogy gazdája milyen fafajokat részesített előnyben a tisztításkor. Gyengén színez az akác és a fenyő – bár itt a rátapadó gyanta is ad többnyire foltokban fekete színt – míg legsötétebb, szinte fekete agancsszínt ad az éger sűrű, vöröses leve. Természetesen a színeződést befolyásolja a csontfelület állaga, a keményebb, sűrűbb külsejűt kevésbé fogja meg a szín, mint a porózus szerkezetűt, ahol nem csak a felületre, hanem a mélyebb sejtrétegekbe is jobban behatol. A bak nem csak a tisztításkor feni agancsával a territórium határán lévő ágakat, hanem – ha nem is olyan nagy intenzitással – egészen az agancs elvetésig. Így természetes, hogy a legszebb

szín nyár közepére alakul ki, s a késre érett agancs szépségét fokozzák a rendszeres fenéssel „gyertyássá” fehéritett ágvégek.

Persze, kell a bevétel. Mit tegyen a vadászató április közepén? Lövesse meg a még lógó hancsú, véres agancsú bakot, vagy próbáljon keresni olyat, amit még nem ismer, de már le van tisztítva az agancsa? A döntés ritkán az övé, legfeljebb, ha nem fizetővendéget kísér, akkor tudja lebeszélni a félkész agancsú bak meglövéséről, vagy későbbi időpontban történő elejtéséről – már, ha az illető érti, hogy egyáltalán miről van szó...

SOMFALVI ERVIN
somfalvi@vadaszlap.hu

Csak a profit számít?

Riasztó adatokat mutatnak az apróvad terítékstatisztikái. Az utolsó két évtizedben a csökkenés nem írható pusztán a kevesebb fácánkibocsátás rovására, hiszen ott is érezhető, ahová hosszú évek óta egyetlen madarat sem engedtek ki. A vadászat sem lett intenzívebb, sőt sok területgazda a lecsökkent állomány láttán korlátozta a vadászatok és a lelővések számát. Az igazi ok két fő tényezőre vezethető vissza: a mezőgazdasági termelők mohóságára és a vaddisznó terjedésére.

Az országot járva mind több helyen tűnik fel a fasorok, bokrosok, növényzettel fedett árokpartok, patakpartok, gazosok, parlagterületek hiánya. A háború után még nagy lendülettel folyt a mezővédő erdősávok telepítése, a szélérozó elleni földvédelem jótékony hatása meg is látszott a hazai apróvadállomány – ma már mesébe illő – mennyiségén. Kedvező volt az élőhely, hiszen télen is jó takarást, a szárnyas ragadozók ellen is védelmet nyújtó fasorok, csenderesek övezték a táblák többségét, kiváló búvó- és szaporodó helyet biztosítva az apróvadnak, az énekes madaraknak, a rovarvilágnak.

Az első pofont a mezőgazdaság adta a magára talált vadállománynak, amikor a hetvenes években meghirdették a meliorációs programokat, azaz az apró vízfoltok, nádasok, rezulák alagsövezését és az ottani pangó vizek csatornába vezetését, ezeknek a kiváló mikro-élőhelyeknek a felszámolását a nagyobb szántóterület kialakítása érdekében. A következő pofont az „intenzív” gaz-

dálkodásra való áttérés, a gazdaságosabbnak kikiáltott nagytáblás, monokultúras művelési mód adta. A nagyobb munkaszélességű művelő eszközök és a repülőgépes növényvédelem hatékonysága érdekében nagy lelkesedéssel estek neki a mezővédő erdősávoknak, és csináltak kilométeres egybe-táblákat, ahol a vadnak búvóhelyet csak a már elég magasra nőtt kultúrnövény jelentett az aratásig, utána fél éven keresztül kultúrsivatag – táplálékforrás nélkül. Szerencsére ekkor még nem volt anyagi érdekelttség abban, hogy felszámolják az árokpartok, elgazosodott legelők, meghagyott fa- és bokrosok takarást adó növényzetét – ám jött a privatizáció és egy – sokak szerint – teljesen elhibázott támogatáspolitikai.

Miközben a világos-, közép- és nagyon sötétzöldek a biológiai sokféleség rendkívüli fontosságáért kongatták és kongatják a vészharangot, addig pontosan ott, ahol ezért a legtöbbet lehetne, sőt kellene tenni

– a mezőgazdaságban ezzel teljesen ellenértékes profitérdekek határozzák meg a napi gyakorlatot – szinte korlátok nélkül. Mert mi másnak lehetne nevezni az évről évre visszatérően monokultúrában termelt gazdasági haszonnövényeket (ahol nem a növény, hanem a haszon a lényeg), ahol a kiszorolt talajba bejuttatott vegyi anyagok pótolják a „talajlerőt”, minden rovar kiirtó talajfertőtlenítők mellé méreggel kezelt csávázott vetőmagok kerülnek, újabb mérgek kijuttatásával irtják ki a konkurens gyom(nak nevezett) növényeket, más mérgekkel a talajlakó emlősöket, megint másokkal a gombákat, repülő rovarokat. A talaj, a föld – ami önmagában egy csodálatos, önfenntartó életközösség – ebben az esetben szinte kizárólag az edény, a tartó szerepét látja el. Az ilyen funkciót kapott föld minden négyzetméterére előre lehet a profitot kalkulálni, legfeljebb a nagyságrendje az, ami az ember által – egyelőre még – nem befolyásolható biotikus tényezők miatt változik.

Az igazi baj ott kezdődött, amikor – fűtyülve minden biodiverzitásra, ökológiai alapú gondolkodásra – ez a „profitnégyzetméter” lett az egyedül meghatározó tényező, s ez után az EU még nagyon jelentős támogatásban is részesíti a föld tulajdonosát akkor is, ha azon a földön semmi nem terem! Mert a támogatást az is felveheti, aki csak a gazt kaszálhatja le a földjéről, „legelőnek” bejelentve azt a területet, ahová akár az elmúlt húsz évben egyetlen háziállat sem tette be a lábát. S miután a támogatás a bármilyen módon „művelt” négyzetméterekre vehető fel, így elszabadult a pokol. Évszázados árkokat, utakat, vízelvezetőket törtek, szántottak

Így kellene kinéznie egy ökológiai szemlélettel kezelt mezőgazdasági területnek. A táblákat szegélyező bokrosok, a fészkelésre alkalmas magasságú növényesáv és a pillangósokból vetett méhlegelő egyaránt búvó-, szaporodó- és táplálkozóhelyet biztosít az apróvadnak, a védett madaraknak és a hasznos rovaroknak

FOTÓ: Farkas Tibor

A nyílt szántáson született nyúlfiókák könnyű prédát jelentenek

FOTÓK: Somfalvi Ervin

Elszántott vízvezetőárok miatt kialakult belvív a kukoricásban

fel és be annak érdekében, hogy növekedjen a négyzetméter, s mivel a fasorok, erdősávok, elgazosodott domboldalak, fás legelők mind potenciális „művelhető” területnek számítanak, folyamatosan számolják fel országszerte az apróvad megmaradt élőhelyeit. Síralmas látvány, amikor a havas határban meghagyott néhány magányos fa – az egykori erdősáv emléknyma – alatt gubbaszt a pár túlélő fácán, s felettük üdögél az „év madara”, az egerészölyv...

Mi ez, ha nem tudatosan támogatott természetkárosítás? Vagy az csak akkor érdekes, ha nem rontja az üzleti világ anyagi érdekeit? Persze a természet néha visszaüt: a beszántott csatornák, vízvezetők már nem tudják eltávolítani a belvizet, s akkor azok sírnak legjobban, hogy az állam (vagy bárki más) fizessen nekik kártérítést elárasztott földjeikért, akik azokat beszántották...

Az apróvad így kiszorult a számára lakhatatlanná vált területekről, bekényszerült az

erdőkbe, s a még meghagyott, nagyobb összefüggő nádasokba – ahol egyre dominánsabb fajjá válik a vaddisznó, még az alföldi területeken is. Károkozása az egészséges nyulat nem érinti, szaporulatát is a nyílt területeken, szántásokon rejti el azok önálló táplálkozásra képes koráig, így ritkán esnek disznók áldozatává. Annál gyakrabban a levegőben járőröző kártevőknek a szarkától a hollóig, de nagyon szívesen fogyasztja a még menekülni nem akaró fanyulat a rétihéjék, héják és ölyvek cseppet sem kis létszámú csapata is. Ezzel szemben a nádasba, erdőszélre fészkelni kényszerült fácánok fészkeit – s persze minden más földön fészkelő madárét is – előszeretettel dúlják fel a disznók, mert a fehérjedús, nagy tápértékű tojás az egyik kedvenc csemegéjük. Kiváló szaglásuk biztosítja, hogy ne menjenek el a fészkek mellett úgy, hogy azokat ne vegyék észre.

Mi hát a megoldás? Mára már az EU hivatalból kirendelt „okosai” is belátják, hogy ez a rablógazdálkodás így nem mehet tovább.

Az új földművelési irányelvek arra készítetnek a termelőket, hogy földjeik meghatározott százalékán vegyes növényzetű védősávokat alakítsanak ki a beporzó rovarok, madarak, emlősök számára – ellenkező esetben nem kapják meg a támogatást. Szépen hangzik – aztán majd jön a puding próbája...

A termelőnek is tudomásul kéne venni, hogy a tulajdonába, vagy használatába került földterületen ő nem korlátlan úr, a tulajdonnal nem kapott jogot minden élőlény kiirtására a nagyobb profit érdekében. Helye van ott bogárnak, madárnak, vadvirágnak (gaznak), sőt – horribile dictu – a vadnak is. Tisztelet a talán nem kisszámú, ökológikusan gondolkodó kivételnek, féltő, hogy a „profitlovagok” ezt a leendő rendelkezést is el fogják szabotálni. Például egy olyan „magyaros” huszárvágással, hogy védősáv-kialakítási kötelezettségüket majd nem táblánként, hanem teljes területükre vonatkoztatottan egy nagyobb földrész parlagon hagyásával „oldják meg”, röhögve pipálva ki ezzel az előírás teljesítését...

S.E.

A HÓNAP **KALEIDOSZKÓP** FOTÓJA

KALEIDOSZKÓP

FOTÓ: ÁCS ISTVÁN

Jogot bűnnel szerezve

Lehet-e jogot – nevezetesen éppen vadászati jogot – bűncselekmény útján megszerezni? Nos, eme költőinek egyáltalán nem nevezhető kérdésre – gondolom – minden normális, jó érzésű ember csak nemmel válaszolhat. Ennek ellenére – tisztelettel jelentem – nálunk lehet, csak érteni kell a csíziót, és mélyen le kell merülni a sötét trükkök alvilágába. Tudjuk, ismerjük, mert tapasztaltuk, hogy a vadászterületek kijelölésénél, megszerzésénél micsoda elképesztő trükközés folyt, és ezért alakult ki az egyhangú szakmai vélemény abban, hogy ezt a soha, sehol be nem vált „módszert” törvénymódosítással 2017-ig mindenképpen meg kell változtatni. A komolyan vett szakmai érveknek felül kell végre írni a piszkos kis partikuláris érdekeket. A trükkökre ugyanis nem az a helyes válasz, hogy becsukjuk a szemünket, és döntsön a mindentől független bíróság, hanem – mint az állatok esetében – megismerve azok természetrajzát, eleve kizárjuk a szemszedett csalásoknak még a lehetőségét is.

Adva volt (2007-ig) egy több mint hat és félezer hektáros vadászterület, amely egy részének földtulajdonosai számos visszaélés miatt szétválási szándékkal külön vadászterületet szerettek volna kialakítani, és erre minden jogszabályi lehetőségük adott volt. A másik fél azonban az egész területet szerette volna lenyúlítani, az ellenérdekű felek totális kinyírásával. A „kiválók” annak rendje-módja szerint összegyűjtötték a földtulajdonosok meghatalmazásait és a gyűlést összehívó hirdetményt – úgy, hogy meglegyen a 30+2 nap – pontosan öt nappal a kért kifüggesztési határidő előtt átadták az önkormányzatoknak, átvételi dátummal és „azonnali kifüggesztés” szöveges záradékkal. A gyűlést megelőzően igazoltan levetették, de senki – az illető önkormányzatnak a gyűlésen jelenlévő jegyzői képviselője sem – vette észre, hogy a kifüggesztés napjának dátuma alatt a papír fehér sorjavítóval volt „lefestve”, arra írva a dátum. Meghozták a szükséges határozatokat és szükséges iratokat, a mellékleteket beadták a vadászati hatóságnak. Kiderült, hogy volt átfedés az ellenérdekeltekkel, ezért a hatóság egyezség megkötésére szólította fel a feleket. Erre tettek is kísérletet, de nem sikerült a határkérdésben egyezsége jutni. Ezért kérték a szakhatóság salomoni döntését. A vadászati hatóság – súlyos számolási hibával – úgy döntött, hogy a kérelmet elutasítja, és a területet egyberajzolta. Fellebbezésre ezt a másodfok megsemmisítette, és új eljárásra kötelezte az elsőfokú hatóságot. Mivel a vita kezdett elmérgesedni, a megyei szakhatóság elfogultságot jelentett be, és az ügyintézés egy másik megyébe helyezték át. Ott derült ki, hogy a gyűlést összehívó hirdetmény festékkel volt javítva, azaz hamisítva, amiért a nyilvántartásbavételi kérelmet elutasították. A hatóság hivatalból nem tett feljelentést. Viszont a hirdetményt kihelyező földtulajdonosi közösség a rendőrségre közokirat-hamisítás gyanú-

ja miatt feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A rendőrség is elfogultságot jelentett be és áttették a nyomozást egy másik városba. Telt, múlt az idő, a rendőrség megállapította az okirat-hamisítás tényét, az elkövető személyét (csak azt nem, hogy mi volt a sorjavító festék alatt) és vádemelési javaslatot tett. Ismét teltek az évek, mire a bíróság jogerősen pénzbírságra ítélte az önkormányzattól akkora már nyugdíjba vonult okirat-hamisítót. A bíróság a büntetőper ítéletében nem a jogkövetők állítását, hanem a bűncselekmény elkövetőjének vallomásában szereplő dátumot fogadta el „igazságnak”.

Az persze ezek után csak egy vélemény, hogy ez az egész egyáltalán nem olcsó, de fél évtizedig tartó trükk előre ki volt találva. És ami a lényeg: az ellenérdekelte felek azóta is az egész területen ingyen vadásznak, mert a perverztes földtulajdonosok egy fillér többelhasználási díjat nem kaptak a vagyonértékű jogaik trükkös

elbitorlásáért. Sőt, ügyvédi költségekre rendelték el végrehajtási eljárást egy olyan „közösség” ellen, amely határozatainak érvénytelensége miatt létre sem jött, vagyis nem létezik. És ez – állítólag – jogilag rendben van, legalábbis minden jel erre mutat. Hiába írja elő a törvény a tételes pénzügyi beszámolót, a költségvetés tervezetét jóváhagyó földtulajdonosi gyűlést, ilyenről arrafelé még a kutya sem hallott. Lövést viszont annál többet.

A sértettek nem tudnak máshoz fordulni panaszaikkal, mert a vadászati hatóságok a kezüket tárják, nem tartozik rájuk, nincs a földtulajdonosi közösségeknek sem pénzügyi, sem törvényességi felügyelete, sem bármiféle ellenőrzése. Szabad a gazda. (Legalábbis egyelőre.)

Vannak viszont terjedelmes feljelentések az elmaradt és köddé vált területbérekről, a többelhasználási díjakról, hűtlen kezelésről... és mindenféle egyéb visszaélésről, valamint hallunk igencsak fura, a vadászok számára teljesen érthetetlen nyomozást megszüntető határozatokról is.

Tényleg el kell hinnünk, hogy ez senkire sem tartozik? Lehet ezt büntetlenül tovább csinálni?

Sajnos úgy tűnik, lehet. A jelenlegi „szabályozás” tarthatatlan, sürgős változást igényel, és egy jogállamban még az időben történő számonkérés sem maradhatna el, hiszen a vad – egyelőre még – állami tulajdon. Aki ezt a világon egészen egyedülálló „módszert” kitalálta, az minden bizonnyal a „piaci résztvevőket” valami Grál-lovagoknak gondolta. Ilyenekről azonban csak a régi mesékben olvashatunk, mert – a jelek erre mutatnak – már régen kipusztultak, mint az őstulkok. Aki meg ezt az egészet valami porhintésnek gondolja, ha nem is „ős”, de tulok, a javából.

**A trükköket
általában
előre kitalálják!**

HOMONNAY ZSOMBOR
homonnay@vadaszlap.hu

Tintaleves papírgaluskával

Magyarországi nyomtatott és delejes sajtótermékek figyelmes böngészése során lépten-nyomon találkozik az olvasó elképesztő jogi esetekkel, furcsa bírósági ítéletekkel, megdöbbentő hivatali határozatokkal, amelyek inkább a gaszág érzetét keltik, semmint az igazságét. Se szeri, se száma az átlag magyar honpolgár életét megkeserítő, egymásnak homlokegyenest ellentmondó, sok esetben életidegen és ezért betarthatatlan törvényeknek, szabályoknak. Ebben a Franz Kafka tollára méltó magyar jogi dzsungelben kell a törvénytisztelő állampolgárnak elvégeznie a napi jogi túlélőgyakorlatot. Azonban Justitia legyen hozzá irgalmas, ha esetleg a Tévedhetetlen Magas Hivatal figyelmetlensége miatt tévedésen kapja, vagy netalán a Tévedhetetlen Magas Hivatal kárára téved.

Akárhogya is légyen, jó magyar szokás szerint minden esetben a vétlen, kárvallott polgáron verik el port, aki azután vélt vagy valós igazának tudatában csinos pénzékért, több millió idegsejtje feláldozásával évekig pereskedhet a magyar jogállam még nagyobb dicsőségére. A külföldön is szocializálódott szemléletben pedig óhatatlanul kialakul a rossz benyomás az Isten kegyelméből, de nem isteni tisztánlátással működő, az állampolgárokat ellenséges alattvalóknak és megrendszabályozandó jobbágyoknak tekintő basáskodó, sarcoló magyar hivatalnokokról, akinek ésszel való felszereléséért a Teremtő nem vállalt gyári garanciát.

Miként a magyar köznapok, úgy a vadászat és a fegyverjog is telis-tele van életszerűtlen, értelmetlen jogi béklyókkal. A jogszabályok figyelmes tanulmányozása alapján a magyar jogalkotó és jogalkalmazó teljes bizalmatlanságát „élvezi” minden vadász és sportlövő, eszerint minden vadász látens vadász és minden sportlövő potenciális ámokfutójelölt. A Fényességes Hivatal csak azt a szociológiai közhelyet hagyja figyelmen kívül; ha állampolgárait bizalmatlanságból bűnözőként kezeli, akkor azok előbb-utóbb elvesztik a Fényességes Hivatalba, az államigazgatásba és a jogállamiságba(!) vetett bizalmukat és valóban úgy viselkednek, mint a bűnözők, miközben a valódi gonosztevőket az igazságszolgáltatás képtelen utolérni. Ezért a frusztrált Hivatal a jámbor polgárok életét további életidegen, szigorúbb szabályokkal keseríti meg és a perverz szabályok megsértése esetén büntetéssel sarcolja, ezzel zárva a bizalmatlanság ördögi körét. Ebben a végsőkig elmergesedett jogi állóháborúban azután sírásra görbedt szájjal panaszkodik az államigazgatás munkatársa személyének csekély társadalmi megbecsüléséről.

Valamely érthetetlen oknál fogva, a mindent aprólékosan szabályozni szerető Németországban nincs beírókönyv, nincs krotália, nincs egyéni lőjegyzék, nincs középfokú szakirányú végzettséggel rendelkező vadászatvezető, a társasvadászatot sem kell bejelenteni sem a rendőrségen, sem pedig a katasztrófavédelemnél, ehelyett vannak a fegyvelmezett, jól képzett vadászok, akik az államhatalom

bizalmát bírják. A német vadász egy adott területre való vadászati jogosultságát bejegyzik a vadászjegyébe, ha csak albérlő, elegendő a vadászatra jogosulttól kapott írásos belépési engedély, amelyet nem kell a területileg illetékes közjegyzőnek és orvvadásznak el- lenjegyeznie! Ezek után német vadászunknak nem marad más hátra, mint zsákjába tenni éjjellátó készülékét(!), vállára kanyarítani a meztelen(!), töltetlen puskát, akár egy félautomata golyóst(!) is, derékszíjára csatolni pisztolyát(!) és már mehet is vadászni! (Oh, Irgalom atyja, ne hagyj el!) Ha viszont egy német vadász rossz fát tesz a tűzre, akkor záros határidőn belül számíthat a megtorlásra. Az esetleges jogvitát pedig a bíróság zárja le igen rövid határidővel! Példaértékű az e sorok írójával, évekkal ezelőtt Németországban történt eset: egyik puskámat egy barátom megvette, ekkor derült csak ki, hogy a tévedésem miatt a fegyvertartási engedélybe a fegyver gyári száma helyett a Frankonia katalógus cikkszámja került. Szerencsére az aktámban megvolt az eredeti számla másolata a helyes gyári számmal, mire D. úr, az ügyintéző, aki maga is vadász, csak legyintett, mondván tévedni emberi dolog és kihúzta a fegyvertartási engedélyemből az eladott puskát. Ennyi!

Azt a Kedves Olvasó képzelőerejére bízom, hogy egy ilyen esetről mekkora ügyet kreált volna a magyar rendőrség! A jogállamiság minden jogalany által érzékelhető formája a Magas Hivatalnak az állampolgárokkal szemben hétköznapi ügyekben tanúsított magatartása, és nem az Alkotmánybíróság elvont jogelméleti fejtegetése! Megnézheti magát az a hazánkfia, aki egy fontos határidőt a Hivatallal szemben elmulaszt, de ugyanakkor hosszú hónapokat várhat, ameddig ugyanaz a Hivatal tértivevényben küldött levelét válasza méltatja.

Az szintén bájos magyar jelenség, amikor az Isteni Ésszel felruházott magyar hivatalnok magánemberként, négy szemközt az ügyfélnek ad igazat, majd különböző belső, külső és felsőbb utasításokra hivatkozva – állását és székét óvandó – minden szempontból vitatható, embertelen döntést hoz. 1945 után sok cégéres gazember védekezett bírái előtt: „Parancsra/utasításra tettem.” Talán megértőbbnek kellene lennünk – lehet, hogy csak azért váltak tömeggyilkossá, mert szorított az esedékes házrészlet!

Az állampolgárok és hivatalnokok viszonya persze Németországban sem rózsás, erről tesz tanúbizonyságot Schiller és Thomas Mann páratlan gazdagságú nyelvén a „Schreibtischtäter”, azaz „íróasztal-tettes” szóösszetétel, amely a bürokraták íróasztalánál elkövetett gaztetteire utal.

Már a XVIII. században élt és az utókor által „Nagy” jelzővel tisztelt II. Frigyes porosz király is rájött, hogy a kevesebb, logikusabb és átláthatóbb törvénykezés hasznosabb, mint a jogszabályok elburjánzása...

Bálint Elemér

Üveggyöngy

Húsz év után a Kaposvári Törvényszék jogellenesnek és jogsértőnek ítélte a balatonfenyvesi Hubertus Agráripari Bt. bérleti szerződésének szinte minden pontját. (2011. augusztus 19-én a www.huntingpress.eu vadászati információs online magazin hírei között jelentettük meg, hogy Budai Gyula elszámoltatási kormánybiztos természetkárosítás és hűtlen kezelés büntetének alapos gyanúja miatt feljelentést tett a Balaton-nagyberek terület földhasznóbérleti szerződése ügyében.)

A március 6-ikai tárgyaláson – melyen az alperes Hubertus Agráripari Bt. képviselői nem jelentek meg – a bíróság jogerősnek mondta ki a szerződést a közbenső, első fokú ítéletben.

(Feltehetően a későbbiekben fény derül arra is, hogy a tárgyaláson miért volt jelen a német nagykövetség munkatársa?)

Az ügy előzményei dióhéjban: 1992. április 7-én írták alá azt a szerződést, amelyben társtulajdonosként szerepel a Braun Industrieholding és a Magyar Állam képviseletében az Állami Vagyon Ügynökség (ÁPV Rt.). 1996-ban az ÁPV Rt. kivált a Bt-ből, melynek felügyelőbizottsági elnöke Ludwig Georg Braunt - a Német Ipari és Kereskedelmi Kamarák Szövetségének egykori elnöke, és jelenleg tiszteletbeli elnöke, akit 2008-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével tüntettek ki. Ma a cég törzstőkéje 4,2 milliárd forint, a saját tőke 4,6 milliárd forint. A német tulajdonos a mai napig 3,75 milliárd forintot fektetett be a Hubertus Bt.-n keresztül. A privatizáció során a Bt. 99 évre (sőt, még ezt is 30 évre meghosszabbítható módon) kötött bérleti szerződést a néhai Balaton-nagyberek Állami Gazdaság 7725 hektáros területére, hektáronként évi 10 (!) forintért.

Annak idején lapunkban ezt megírtuk, de azon kívül, hogy ez az „égbekiáltás” szakmában alaposan kiverte a biztosítékot, semmi nem történt. Az önmagában is abszurd, „testreszabott” szerződés további különlegessége volt, hogy az állami tulajdonú földek használatán kívül a cég megkapta még a vadászati, a halászati és a bányászati jogot is. Ez speciál a vadászok számára azért volt

érthetetlen, mert 1992-ben a vadászati jog még az államot illette, s nem volt a vadászati jog földtulajdonhoz kötve.

Balaton-nagyberek sajátos, kiváló adottságú, és méltán világhírű magyar vadászterület. Innen indult a hetvenes években 25 állami gazdaság részvételével a HUNOR Szárnyasvad-tenyésztési Rendszer, és később annak a hazai fácánnevelésben és vadásztatásban megvalósult egészen páratlan, több mint másfél évtizedes országos sikere.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) a bérleti díj feltűnő értékaránytalansága miatt indított pert, azt állítva, hogy sokmilliárdos veszteség érte a költségvetést.

Természetesen nehezen érthető, hogy két évtizedig miért nem tette meg senki.

A bíróság által most megállapított értékaránytalanság alapján immár jogosan követelhető a különbözet, de az elévülés szabályai miatt a pénzügyi követelés csak az utolsó öt évre szorítkozhat, amit mintegy félmilliárd forintra becsültek.

A balatonfenyvesi Hubertus Agráripari Bt. bérleti szerződése jogszerűségének ügyében a bécsi székhelyű Kereskedelmi és Iparkamara Választott Bíróságához fordult, amely testület néhány nappal az elmarasztaló kaposvári ítélet előtt a bérleti szerződést mindenben szabályosnak ítélte.

A Kaposvári Törvényszék azonban azt is egyértelműen kimondta, hogy hazai cégbejegyzésű cégeknél csak a magyar bíróság az illetékes döntéshozó. Így az ominózus „bécsi döntés” nem vehető figyelembe.

Bizonyára a jogászok még sokáig „rágódnak” majd a jogszabályok alkalmazásán, de a pert kezdeményező NFA abban bíz, hogy a bíróság mihamarabb azt is kimondja, hogy az eddig feltárt súlyos jogsértéseken kívül a szerződés megkötése a jó erkölcsbe ütköző cselekedet is volt.

Az azonban továbbra is nyitott kérdés marad, hogy egy ilyen előnytelen szerződés megkötéséért ki vagy kik voltak a felelősök, és a magyar államnak okozott kár végül is miképpen térül majd meg?

És ami egyáltalán nem mindegy: mi lesz a Bt. több mint száz hazai – helybeli – munkavállalójával, akik az egészről semmit sem tehetnek?

- Hy -

Kutya ügyek

Januári számunkban foglalkoztunk M. Dávid „kutya-ügyeivel”. Érdekes módon – az újabb panaszokat, átveréseket taglaló leveleket nem számítva – a „családtól” két levelet is kaptunk a cikkel kapcsolatban. M. Dávid helyreigazítást kért, anélkül, hogy bármit is konkrétan cáfolt volna, ezért a kérelmével érdemben nem foglalkozunk. Ügyvédhez fordult viszont M-mama, szintén „helyreigazítást” kérve, az ellen tiltakozva, hogy ő nem „idegbeteg” – ezt pro és kontra lehet bizonyítani, illetőleg, hogy a „környékén vasvilla sem volt.” (Ezt egy működő tanyáról nehéz elbinni.) Január 28-ai válaszukban jeleztük, hogy a sajtó-helyreigazítás kizárólag az adott cikk valótlanságaira terjed ki és nem vitairat, nem magyarázkodás, nem vethet fel újabb, a cikkben nem szereplő neveket, nem tárhat fel újabb „tényeket”.

Nincs jelentősége, hogy az M. család kivel és miért pereskedik, az azonban elgondolkodtató, hogy az egyik kutya-tulajdonost – aki próbálta visszaszerezni a jogtalanul átvett és elismert „kiképzési pénzt”, ezért telefonált és sms-eket küldött M. Dávidnak – zaklatásért (!) a bíróság másfél évi börtönbüntetésre ítélte, 3 évre felfüggesztve. Szintén az egyik átvett kutya-tulajdonostól tudtuk meg, hogy M. Dávid aláír mindenféle kötelezettséget, amit persze nem lehet rajta még a végrehajtóknak sem behajtani, mert nincs a nevén semmi.

Azért ezeknek a kutya-ügyeknek komoly tanulságai vannak. Mielőtt átadjuk kiképzésre a kutyankat, nem árt tájékozódni a „kiképző” kilétéről, szakmai múltjáról, megbízhatóságáról... s talán nem kell minden költséget előre kifizetni! Még akkor sem, ha a kiképző gyorsan elnyeri a kutyanak bizalmát... elvégre a kutya is tévedhet.

Zárásként egy sztori Szlovéniából, ami nem szolgál sok újdonsággal, csak igazolja M. Dávid nemzetközi szintre is kiterjedő módszerét.

A fotó illusztráció... és nem jó példa a kutya idomítására

Nagy megdöbbenéssel olvastam a VADÁSZLAP-ban megjelenített Mészáros Iván cikkét, mivel hogy nekem is hasonló történetem van. Van egy szép, fegyelmezett, barátságos, idomított, minden vizsgálással rendelkező (amelyek szükségesek Szlovéniában a vadászkutya számára, mielőtt vadászni lehet vele) hároméves drótszőrű magyar vizslám, a neve: Csört. Egy elismert magyar, a Kőmosóhegyi kennelből származik, két éves korában, vadászás közben kiderült róla, hogy megijed a lövéstől. Többször próbálkozva ebből „kigyógyítani”, úgy döntöttem egy szakember kezébe kell adnom Csörtöt, hogy segítsen rajta.

Olvastam egy apróhirdetést és mindjárt felvettem a kapcsolatot a hirdető személylyel. Az első beszélgetés után úgy döntöttem, hogy a kiképző biztosan segíteni tud a kutyámon, hiszen elmondása szerint már ennél sokkal nehezebb eseteket is sikerült neki megoldani. A beszélgetésünk után másnap – november 27-én – a kiképző személyesen jelentkezett nálam Muravidéken (Szlovénia) és magával vitte Csörtöt Magyarországra a törzskönyvével, egy igen magas előleggel és 10 kg táppal. Hihetetlen, de első találkozásakor elnyerte a bizalmamat, látva, ahogy Csört bizalmát is. A megbeszélés szerint az összeg, amit a kiképző kért és amit én elfogadtam, tartalmazta Csört leszállítását Magyarországra, a kiképzését, táplálását (azon kívül amit magával vitt) és hazaszállítását január 7-én. November 28-án a fennmaradó összeget is ráutaltam a megadott bankszámlaszámra. Rendszeresen érdeklődtem Csört előrehaladásáról. A kiképző eleinte mindig felvette a telefont és mesélt Csört viselkedéséről, küldött képeket a vadászatokról. Egy bizonyos idő elteltével sajnos másképp kezdett viselkedni, többé nem jelentkezett a telefonhívásaimra.

Amikor elérkezett január 7-e, délelőtt 11 órára haza kellett volna szállítania Csörtöt és egy rövid vadászás alatt bemutatva, hogyan teljesítette, amit megígért, átadva a kutyust a törzskönyvvel együtt. Amikor persze elmúlt a 11 óra és nem jelent meg, hívogatni kezdtem, de nem jelentkezett, csak este egy sms-ben jelentette: „nagy hó esett”. Ezután egyetlen telefonhívásra sem jelentkezett, csak sms-ben közölte a dátumot és az időpontot, amikor hazaszállítja a kutyust. De sajnos különböző okok miatt ez nem történt meg (nagy hó esett, lerobbant az autó, ügyvédnél vagyok, Romániában vadászaton vagyok...)

Amivel betelt a pohár számomra, az a kiképző sms-e volt a következő tartalommal: „Az elfoglaltságom miatt 2012. március 8-án tudom átadni a kutyát Budapesten, a 8. kerületben 11.00 órakor”. Erre azt válaszoltam, hogy „Holnap kora reggel jövök Önhez Csört-ért.”

2012. február 27-én elutaztam Békésbe. A kiképző, aki korábban nem fogadta a telefonhívásaimat, most készséges lett, azután érdeklődött, hol vagyok éppen és pontosan mikor érkezek. Csörtöt egy benzinkúton vettem át. A kérdésemre, hogy miért viselkedett így, lehajtott fejjel csak annyit mondott: „bocsánat”.

Csört csontsovány volt amikor átvettem, természetesen lelki sérülései még mai nap is kihatással vannak rá. Nincs kétségem afelől, hogy a kiképző szakember, vagyis eredményes volt az oktatásban, hiszen Csört nem fél már a lövésektől és számtalan vadászással büszkélkedhetek. Hogy miért nem tartotta be az ígérését a hazaszállítással kapcsolatban és mi volt a szándéka a kutyusommal, ha nem megyek érte... sosem tudtam meg tőle.

Sabo Livia, Szlovénia

Vadgazdálkodásunkban az „ahány ház – annyi szokás” módszer a meghatározó, azt is mondhatnánk, hogy „mindenki másként csinálja!” A gyakorlatban a vadgazdálkodás valamikori legfontosabb céljai – csodálatos vadállományunk elsőrendű minőségi és létszámkérdései – erősen háttérbe szorultak. A Pénz és az Üzlet „szent” nevében.

A világhírű magyar gímszarvas tarvadját – (akár egy nagy értékű génbank kellős közepén!) „idő és személyzet híján” – eladható tereléseken lövik halomra, hátha elfogy majd valahogy. A vaddisznóval való bánásmódról már nem is beszélve!

Ma már jól látható az is, hogy a vadjainknak több esze van, mint mindannyiunknak együttvéve, mert egyszerűen kimenekülnek az erdőből. Egyenesen a mezőgazda ölébe persze, és az ország irdatlan kárára.

Összes, sokat taglalt nehézségeinken túl ugyanis szerintem, humán erőforrásainkkal is problémák vannak. Magyarul, a mai magyar vadászatnak meghatározó gondjai vannak kicserélődött vadásztársadalmával is. Mert a generációváltás jobbra az elődök példája és tanítása nélkül zajlott. Nyeglén, nagyképpen dobtunk ki az ablakon sok mindent, amit megtarthattunk volna. Sok kiváló, vadászati szaktudással, rutinnal rendelkező, elkötelezett vadászembert véreztettünk el a Pénz mérlegén. Eszünkbe se jutott, hogy két évtizeddel később, az egész magyar vadászat fog ebbe belerokkanni!

Míg a vadászat „társadalmi munkában” folyt, azok is (!) vadászhattak, akik szenvedélyesen, sok munkával szolgálták (szolgálhatták egyáltalán!) a vadászat közös ÜGYÉT(!), addig a vadászat egész működtetése, erre a – jól vagy rosszul – de elvégzett nagy mennyiségű közös munkára épülhetett. Messze nem azt állítom ezzel, hogy ez volt a legkiválóbb rendszer és szakmai munka a világon, azt sem állítom, hogy ekkor a teherviselés igazságos volt. Legfeljebb azt, hogy sokkal olcsóbb volt a mainál! Pedig akkor is a vadászoknak csak mindössze harmada dolgozott szívvel-lélekkel és sokat. Lényeges tanulsága mára mégis az, hogy a vadgazdálkodáshoz szükséges, rengeteg munkát akkor így vagy úgy, de elvégeztük. Ma viszont ugyanennek a munkának valahogy „gazdája” sincs... és az el nem végzett munka – elsősorban vadállományunk túlszorodásával – súlyos következményekkel fenyeget.

Az a fajta értékrend ugyanis, mely a „társadalmi” munkáért élvezhető vadászati lehetőséget nyújtott, aránytalanul szerencsésebb, célravezetőbb szervezése volt a lé-

Mi fizetjük a révészt is!

nyeges munkák elvégzésének. Mégpedig, csodálatos vadállományunk minőségi fenntartását, gondozását célzó, valamint a mezőgazdálkodó kárainak elhárítását biztosító rengeteg munkának.

Nehéz volna letagadni, hogy jó néhány helyen ez a munka profi színvonalú, felelősséggel végzett, vérbeli vadgazdálkodás volt az akkor kiváló állami szektor mellett is.

Hiába tagadjuk vagy vitatjuk, a magyar vadászat legjelentősebb égető gondjainak vizsgálatánál ezzel is szembesülnünk kell. Például, hogy tele vannak a balatoni nádasok, a mezőgazdaságilag művelt körzetek, a pécsi szőlők, sőt, még a Budai-hegyvidék kertjei, utcái is, kukázó vaddisznóval.

Ez egyébként nem feltétlenül csak a túlszaporodás jele! Sokkal inkább az eredeti élőhely mostoha bánásmódjának, körülményeinek változásai indokolják.

A lelkiismeretes egyéni lesvadászat, a nyugodt, selejtező válogatás helyett a kényelmes, gyors, nyakló nélküli hajtások, terelések egyértelműen a kiszorítás logikus következményei. Ráadásul a hajtások minőségromboló hatásait még csak vitatni sem lehet.

Szerintem azért is(!) van ez így, mert az új vadászok jelentős része nem vadászik! A szó valódi és szakavatott értelmében – nem. Kevés idejében érdeklődése a nagy bakokra, bikákra és a hajtásokra irányul.

Ennél sokkal nagyobb baj azonban, hogy akinek nincs pénze, az nem vadászhat! Hiába volna ideje, hozzáértése, felszerelése, hiába próbálná a vadászatot szolgálni... ezt ma már nem teheti. Pedig a süldőt, a malacot, a gyatra kocát, a borjút, az ünöt, a sutát nehéz, már-már lehetetlen fizető vadásznak eladni!

Na, de ingyen vadászni? Amikor minden fillérré szüksége volna a gazdálkodónak? Pedig lám, pont ezt az alázatos szakmunkát lenne értelme összefésülni a kényszerű pénzszerzéssel. Miután zömmel a minőségi vadászatok adhatók el, a gyakorlatban messze járunk, felbecsülhetetlen értékű vadállományunk közérdekű(!) gondozásának szolgálatától. Lehet, hogy meglepő, de közérdekűnek nevezném a vadkárok mérséklését, az erdészet és a természetvédelem gyökeres szemléletváltását, sőt, a balatoni vagy velenicei nádasok, a budai utcák vaddisznó-men-

Foto: Somfalvi Ervin

tesítését is. Sőt, a felbecsülhetetlen értékű gímszarvas-állomány minőségrombolásának beszüntetését is!

Ez bizony mind országos közérdek! Márpedig sejtethető, hogy manapság már nem kéne önhitt jogok hiedelmében e közérdekű tyúkszemén álldogálni. A szabadidejüket erre szánó, önállóan(!) ma is eredményes régi, vagy új, vadászembereket nem csak a „szolgáltatások” görcsös erőltetéséből adódó eszement költségek, de semmirekellő társaik irigysége is fojtogatja.

Sokhelyütt a pénzben méricskelt egyenlőség sem működik. A pénz „tulajdont teremtő” szemlélete szerint, ha egyszer kifizettük a „csomagunkat”, senkinek semmi köze, hogy meglőjük-e a „keretünket” vagy a televíziót nézzük-e inkább? Ez a sokhelyütt jellemző álláspont is hozzájárulhat a fenyegető túlszaporodáshoz.

Elnézést kérek, de nem röhejes? – nem a világ szégyene? – hogy egy „vadászember” helyett – a lövéstől eltekintve – minden egyebet mások csinálnak? (Mélységes tisztelet a kivételeknek!) Valamikor a föld alá süllyedtünk volna szégyenünkben, ha bármiért is a vadórt kellett volna segítségül hívunk. A selejtezés gondos, legalábbis paraszti ésszel történő válogatásán túl a lelövés

teljesítését – a rókák gyérítésétől, a cserkész utak és források tisztításától, a vadföldművelésen át, a szárnyas ragadozó irtásig vagy a nagyon is koncentrált vadkárrelhárítástól, a falvak karácsonyi húsosztásáig, vagy zárszámadások vacsorájáig, mindent a világon megoldottunk. Mindent! 6500 hektáron! A harmincöt tagból kb. tizenketten!

Vajon ma ki végzi el ezt a rengeteg munkát, ha a vadászember akkor ül a televízió elé, amikor csak akar? Akár a legnagyobb „dologidőben”, nyáron is – 23 órakeresőbb, már otthon is van az ágyában? (Az orvvadászok legnagyobb örömeire!)

Eszébe nem jut, hogy hurkokat szedjen össze, megjavítson egy létrát, vagy megnyisson egy eltömődött forrást? Na de „felelős” ő még valamiért is? Vannak kötelességei? Vagy már csak kifizetett jogait tartja számon?

Akinek meg lenne kedve, ideje, tudása, – sőt, „jogait” is feledve boldogan dolgozna, vadászna egész éjjel is – az ki sem teheti a lábát a területre? Csak mert nem tudja megfizetni, hogy szabad legyen enyhítenie a milliárdos károkat? Azok helyett is, akik mindössze bakra, bikára hajlandók vadászni?

Szerintem ez a mai magyar vadászat legkártékonyabb, öngyilkos(!) tévedése.

Borpét

Hogyan lesz konyhakész... az őz?

...mert a vadászat az asztalnál végződik.

Egy apróvad-vadászaton ismerkedtünk meg Cseh János Andrással, a törteli Rákóczi Vadásztársaság tagjával. Két hajtás között szó szót követett, és kiderült, hogy a húсок szerelmeseként és hobbiszakácként egy dolgot hiányol a hazai vadászsajtóból: a vadhús megfelelő konyhatechnikai előkészítését. „A vadászat nem az elejtéssel, de még csak nem is a terítéssel kell, hogy végződjön: a vadászat az asztalnál, a vadéttel fejeződik be” – magyarázta nekem ars poeticáját. Így született most kezdődő cikksorozatunk ötlete, amelyben János segítségével a különböző hazai vadfajok húsának elsődleges feldolgozását mutatjuk be. Ebben a részben az őzzel foglalkozunk. Az írás elkészítésében Antal László, a törteli egyesület vadász mestere is közreműködött.

Optimális körülményekből indulunk ki: a frissen lőtt vad, amely tökéletesen egészséges, a vadászház udvarán, állványra felakasztva lóg előttünk. A zsigerezés és a nyúzás mikéntjével – elméletileg – mindenki tisztában van, aki letette a vadászvizsgát, így ezzel különösebben részletesen nem foglalkozunk, csak pár dolgot érdemes kiemelni. Fontos, hogy mindig dolgozzon rendesen a bal kezünk is, ami nagyban megkönnyíti akár a vad felnyitását, akár a nyúzást. Munka közben tartsuk észben, hogy rendkívül fontos folyamatosan tisztán tartani a húst. A legegyszerűbb egy úgynevezett „húsruhával” (egyszerű, tiszta rongydarabbal) letörölgetni a vért és a szórt. És még egy jó tanács: nyúzaskor a bőrből vágjunk kifelé, mert a szőr gyorsan elveszi a kés élét.

Következő lépésként a zsigerekről vegyük le a májat (sokan esküsznek rá, hogy frissen megsütve a legjobb), a tüdőt és a szívet. Ez utóbbiról vágjuk le a szívbillentyűket, vágjuk félbe, tisztítsuk le róla az alvadékot, és hideg vízben áztassuk ki. A tüdő és a szív remek alapanyag például savanyú levesekhez vagy pörköltöz is.

Ha mindezzel megvagyunk, akasszuk fel az Achilles-ínnál fogva. Következhet a bontás. Ennek első lépéseként távolítsuk el a fejet a fejforgató atlasz csontnál. Ezután következnek a testhez innal tapadó, ezért könnyen levágható mellső lábak – ilyenkor már lapockának hívjuk. Ez remek pecsenyehús. Következő lépésként fűrészeljük le a bordákat (azaz a két oldalast), a nyakat, majd a keresztcsont alatt a gerincet. Ez a „prémium” falat, ezt a nemes húst, amelyhez rengeteg receptet találunk

akár az interneten is, mindenképpen sütni érdemes, míg az oldalas és a nyak kimondottan pörköltnek vagy gulyásnak való. Ne feledjük: a csontnál a legízletesebb a hús (ennek szellemében a farokcsonttal az ebet örvendeztethetjük meg). Ha pedig a lövés ne adj’ isten

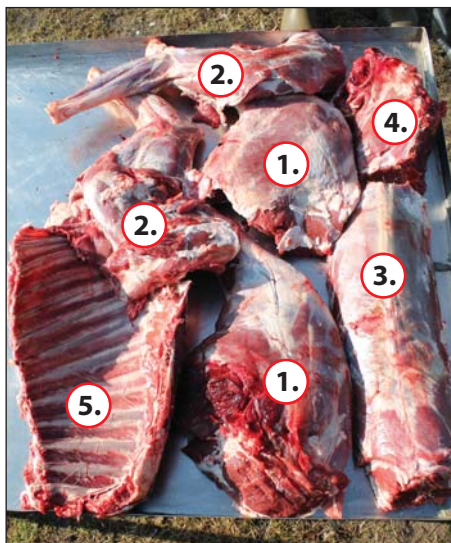
a gerincet érte, akkor se essünk kétségbe: miután átmostuk, esetleg kiáztattuk, láthatjuk: a találat körüli hús jó része fogyasztható, még ha kevésbé szemet gyönyörködtető is. Azért ügyeljünk az esztétikára: a roncsolt részeket határozott vágással távolítsuk el!

A comb köztudottan az őz legsokoldalúbban felhasználható húsa. Attól függően, hogy sültnek vagy pörköltnek, esetleg vadasnak vagy ragunak szeretnénk elkészíteni, másképp kell kicsontozni. Ha hagyunk egy kis húst a csonton, összefűrészelve, összevágva remek ízt ad a pörköltnek. És íme, előttünk a comb. Bár nem hasonlítható össze a gerinccel, fiatal őzeknél ezt is érdemes egyben megsütni.

És végezetül: ha frissen lőtt vadról van szó, akkor a felbontott húsokat hagyjuk kihűlni egy asztalon vagy tálcán. Csak szükség esetén mossuk, de ezután mindenképpen szikkasszuk le a víztől, és csak ezután tegyük

Cseh János nagy gyakorlattal bontotta darabjaira az őzet

1. comb, 2. lapocka, 3. gerinc, 4. nyak, 5. borda

A csontozást és a hártýázást a legkönnyebb frissiben elvégezni

el a mélyhűtőbe (már amennyiben nem egy vadásznapot vagy vadászbált szeretnénk feldobni nemes őzből készült vadéttel). Érdemes akkora csomagokban eltennünk,

amikor később a sütéshez, főzéshez lennek. Ne felejtjük el címkézni sem, hogy tudjuk, mikori a hús, és mi van a csomagban! Így hetek múlva egyszerűbb lesz elkészíteni

a vadéttel, amelyet a család és a barátok körében, egy pohár jó borral kísérve fogyasztunk el – ahogy Cseh Jani mondja, ezzel zárva méltóképp a vadászatot. ♡

Hogy mit készítsünk a lőtt vagy vásárolt őzből, azt Hegedűs László mesterszakáctól kérdeztük, akit vadásznapi főzőversenyek zsűrijéből is ismerhetünk, de különböző vadászati rendezvényeken az űst mellett is gyakran látni. – Az őzhús például a szarvaséhoz képest „közepesen vadízú” – magyarázza, így voltaképp egyfajta bevezető lehet a vadétek ízvilágába. A tisztításnál – az alapos hártýázás mellett – egy dologra kell különösen ügyelni: a lövés körüli részre, amennyiben a bontásnál nem lett eltávolítva. Noha van, aki kifejezetten szereti édeskés íze miatt a véres, lövedék által roncsolt húst (ezt a mellékízt kiáztatni sem lehet teljesen), a legtöbben mégsem kedvelik, mint ahogy esztétikusnak sem tartják az asztalon. Amellett, hogy az állaga elűt a hús többi részétől, a vér miatt színe is sötétebb.

Az őzhúsból készülő legnépszerűbb étel a pörkölt, Hegedűs László is épp ezen ügyködik, amikor meglátogatom. Összeségében a hagyományos recept alapján főzhetjük, de van néhány fortély, amelyeket megoszt velünk. Az egyik a hagyma mennyisége: ez legyen negyede a húsnak. Ezenkívül javasolja a köményt, a fokhagymát, és íme, a csel: a babérlevelet, amit akkor vessünk be, ha „erős” az őz, azaz egy idősebb bakról van szó. Adagonként 1-2 levél elveszi a hús sajátos aromáját – már amennyi-

ben zavarja az asztaltársaság valamely tagját. Máskülönben a szokásos összetevőkkel dolgozzunk: kell 5 kiló húsonként egy üveg lecsó, annyi pirospaprika, amitől gusztusos színe lesz az ételnek, ízlés szerint őrölt bors és erős paprika. Lehet vörösborral is főzni, ám az egy külön étel, a pincepörkölt sajátja; a pincében víz híján használták, használják. Eredetileg a pörkölt vízzel készül. Hasonló a helyzet a szalonnával: hagyományosan

nem való ebbe az ételbe. „Laikusok tesznek bele” – mondja mosolyogva László.

Ennél izgalmasabb azonban az őz legnemesebb húsnak, a gerincnek az elkészítése. A szakács saját receptjét mondja tollba. Először is a gerincet megtűzdeljük szalonnával és fokhagymával, amilyen sűrűn csak tudjuk. Sőt a gerinctüskék mentén is bevágjuk, és ide szintén teszünk. A gerinc tepsibe kerül, mellé rakunk 2-3 negyedekre vágott hagymafejet, ha szeretnénk megbolondítani egy kis füstölt ízzel, akkor a hagyma mellett elfér a szalonna héja is. Mindezt letakarjuk alufóliával, és betesszük a sütőbe. Ezután fél liter tejfölt összekeverünk 5-6 evőkanál mustárral. Amikor a hús már megpuhult, levesszük a fóliát, egyenesen leöntjük a tejfőllel, és a sütőben karamellszínűre pirítjuk. Szórjuk meg kevés őrölt köménnyel és borssal, esetleg ételízesítővel. A sütési idő a vad korától függ: egy 1-2 éves sutát 1,5-2 óra alatt elkészíthetünk, míg egy idősebb, 5-6 éves baknak akár 4 óra is kellhet. Ez utóbbinál folyamatosan pótoljuk a vizet a tepsiben, a sütés alatt akár többször is öntenünk kell alá pár decit, míg meg nem puhul. Egyéb kunsztokra azonban nincs szükségünk, az őzgerinc íze a vad korától, nemétől függetlenül csodálatos lesz, a bak egyesek számára szokatlan mellékarmóját pedig a tejföl és a mustár elveszi.

Versenynek indult...

Ha nem is nagy lelkesedéssel, de háziasszonyaink tudomásul vették, hogy – a kiírástól eltérően – a fotójuk nem kerül a címlapunkra. Eredetileg egy háziasszonyt kerestünk, de az első jelentkezés alapján négy szép és okos háziasszonyt választottunk, akik – Szabó Erzsike által elkészített formaruhájukban, amit díjként viselhetnek – már „megmutatták magukat” a FeHoVa-n. A négy háziasszonyunkat most egy-egy portréban igyekszünk az „elmaradt” címlapért kárpótolni

Foto: Kókai Márton

„Esztike”

Arra a kérdésre, hogy miért jelentkezett háziasszonynak, rövid és egyszerű a válasz: a címlap volt számomra az izgalmas. Merthogy dr. Szabó Eszter „nőből van”, és minden nőnél – saját tapasztalataimra alapozva – természetes tulajdonság az egészséges hiúság. Ha nem így lenne, a szépségipar bedobhatná a törülközőt. Persze, ahogy a nagy államférfiak esetében szokták megfogalmazni, keresni kell a nőt, aki mozzgója, befolyásolója az adott férfit tetteinek, úgy gyakran igaz ez a hölgyek esetében is, mondanom sem kell, itt nem a „nőt”, hanem a férfit kell vagy lehet keresni. Eszter esetében ez a férfit dr. Harsányi-Molnár Norbert, akivel kilenc éve egyetemistaként ismerkedett meg, akivel közös vállalkozásuk van, akivel együtt dolgoznak egy ügyvédi irodánál, akivel idén ősszel fognak összeházasodni... és aki biztatta Esztert a jelentkezésre.

De ne ugorjunk ekkorát. Az érdligeti kislány érettségi után a Károli Gáspár Református Egyetem állam és jogtudományi karán lett nappali tagozatos hallgató. Még be sem fejezte az egyetemet, párhuzamosan hallgatója lett a Budapesti Corvinus Egyetemnek, ahol – Norbival együtt – igazgatásszervezést is hallgattak. Mindketten 2008-ban diplomáztak a jogi karon és egy évvel később szereztek másod-diplomát az államigazgatási karon. Esztike - ahogy a párja szólítja - a családi vállalkozás keretében még gyógynövénytant, természetgyógyászatot is tanult, ugyanis a jövődöbéli apósa, Harsányi Girardi László nem csak a Solaris Line, azaz az energetikai szempontokat érvényesítő csodálatos kalapok gyártója, hanem a T-Uránia sárkányvíz és a Shar-Khan sárkánybor megalkotója. Eszter és Norbert a családi vállalkozásban a marketingért volt felelős. 2011 decemberében döntés elé került a fiatal pár, visszatérnek vagy sem a jogi szakmába? Elfogadták a mindkettőjüknek szóló ajánlatot, jelenleg ügyvédjelöltek egy ügyvédi irodában, amelyik deviza-perekre specializálódott.

Eszter úgy gondolja, hogy genetikai öröksége a természet, a vadászat titkai iránti érdeklődése. Dédapja és nagyapja vadászott, és nyaranta sok vadásztörténetet hallgatott Berzencén a nagyapjától.

Ezeket a történeteket később Eszter édesapja, Szabó Tibor is papírra vetette, a „Vadalmafák sóhajtanak” című novellás kötetében. Ezek után nem volt meglepetés, hogy hat évvel ezelőtt hetente 2-3 alkalommal, 2-3 rottét lőttek a skeetpályán... és Eszter a magyar gyártmányú, elegáns, 20-as kaliberű Viktóriájával 21-22 korongot talált el rendszeresen a 25-ből.

Az, hogy Norbinak mindehhez sok köze volt, senki sem tagadja, mint ahogy azt sem, hogy első látásra kialakult a „nagy szerelem” Eszter és Tara, a most hatéves weimari vizsla között. Miután Eszter is letette a vadászvizgát – elvileg beléphetett volna a vadászok közé, de ezt nem tette meg. Mivel a jövőbelijével együtt járnak szinte mindenhová – aranyos kis megjegyzés Esztertől: Norbi a sofőröm is – ezért a 6600 hektáros, apróvadás mesterszállási

Mester Vt. vadászai „tisztelbeli” tagnak tekintik. A csinos fiatal hölgy két dologra nem vállalkozik, egyelőre nem hajlandó nagyvadra löni és nem akar megküzdeni a „pók-fóbiájával”. Ha fel kell ülnie egy magaslesre, nem szívesen teszi, mert lehet, hogy ott egy pók „éppen rá fog vadászni”. Otthon, a „póktalanított” hűvösölgyi családi ház konyhájában igazi háziasszony, aki nem esik kétségbe, ha rendszeresen 6-8 vendégnek kell 4-5 fogásos vacsorát készítenie, de attól sem riad vissza, ha konyhakészre kell felpucolnia egy vaddisznót. Ezekben az ételkorokban gyakran fordul elő vadhús, mint legalább százféleképpen elkészíthető és diétázóknak is ajánlott éték. Nem véletlen, hogy újdonsült háziasszonyunk ettől a számtól kezdődően elvállalta „ízválasztó” rovatunk vezetését.

-dor

A „titok” nyitja

Határozottan, magabiztosan, már-már férfiasan vezeti a terepjárót a városi forgalomban, mégis minden mozdulatában van valami finom, nőies, bájos. Ezen a kettősségen ámulok, miközben elhagyjuk a nyüzsgő fővárost. Garab Emőkével, az ékszerésszel, a Dianával, a szállítmányozási szakemberrel, a sportlövő bajnokkal, valamint – végül, de egyáltalán nem utolsó sorban – a Magyar VADÁSZLAP egyik háziasszonyával suhanunk győrújfalui otthona felé, hogy aztán a tróféakkal gazdagon díszített nappaliban igazán kötetlenül és észrevétlenül átbeszélgessünk több órát egy különleges életútról.

Azt hamar megértettem, hogy izzig-vérig vadással van dolgom. Még útközben, az autópályán egyszer csak balra mutatott: „Mostanában itt szoktam vadászni.” A Vértes dombjait láttam a vadvédő kerítésen túl. Egészen nehéz pálya. Megtudom, hogy Emőke 14 évig Tolna megyében, a Bátaszéki Vadászegylet tagjaként űzte a vadat, ám a társaság tavaly kettészakadt. Azóta errefelé hódol gyerekkori szenvedélyének. Annyira gyerekkori, hogy előbb nem is kezdhetne volna – nevet fel. Apai nagyapja, aki vadőr volt, öthónapos korában elvitte magával, amikor kacsázni ment. Letette a kislányt egy szénakazalba – és otthonról ment vissza érte, mert belefeledkezett a vadászatba. A gyerek viszont aludt, mint a bunda. De komolyra fordítva a szót: igazi vadász-pályafutása kertész-mérnök édesapja révén kezdődött, aki alapítója volt a celledömölki Széchenyi Zsigmond Vadásztársaságnak. Itt Emőke pártoló tag volt, majd 1986-tól tagként vadászott. Bár rengeteg agancs, agyar és csiga díszíti nappaliját, igazán az őzbak és a vaddisznó megszállottja – vallja be. Az előbbiből körülbelül 50-et, az utóbbiból legalább 350-et hozott terítékre. Ezzel együtt gyakorta csak az erdőzúgás viszi ki a területre: a fák között, a lesen tud igazán kikapcsolódni – amire szüksége is van állandóan rengeteg teendője mellett.

14 évesen Beledről, a kis faluból, ahol anyai nagyszüleiével élt, Győrbe került, a Bercsényi Miklós Közlekedési Szakközépiskolába. Ennek elvégzése után – huszonevésen – fuvarszervezőként a bős-nagymarosi vízlépcső kivitelezésénél kezdett dolgozni. Nem volt egyszerű nőként érvényesülni ilyen munkahelyen, de a határozott fellépés meghozta a gyümölcsöt. Amikor néhány éve az M6-os autópálya építésénél kapott munkát Tolnában, akkor már nagy tapasztalattal felvértezve ment eme problémák elébe. Megjegyzni: eleinte vadászörökben is csak legyintettek rá, mint

vadászölgyre, ám mostanra már nem kell bizonyítania. Szerepe lehetett ebben sportlövész eredményeinek is. Ezt a sportot a középiskola után kezdte el, és pár év múlva többszörös országos bajnok volt futóvad-lövészetből. Nem elégedett meg ennyivel, letette a sportlövő edzői vizsgát, méghozzá minden fegyvernemből. A lövészet iránti elhivatottságáról egyébiránt mindent elmond, hogy terhesen készült az edzői vizsgára, és egyéves lányával, Emőkével is kijárt a lőtérre, aki a dísznókat indította édesanyjának.

Miután igen szerény körülmények között nőtt fel, eldöntötte: valamit el fog érni az életben. Hogy megvalósítsa álmait, nem maradt a kaptafánál. A '90-es évek igen „kalandosan” teltek. Rengeteg dologba fogott bele, és rendszerint meg is lett az eredmény. A teljesség igénye nélkül: takarított, zöldségsomagokat rakott össze, dolgozott eladóként, biztonsági őrként, nyitott gyógynövényboltot és dísznövénykertészetet, termelt erdészeti szaporítóanyagot, több szakmát szerzett – köztük a vadász, vadtenyésztő és

vadgazda technikusit –, különböző termékeket hozott be Olasz- és Németországból, és végül egy szerencsés véletlennek hála, ékszerész is lett. Volt idő, amikor egyszerre három helyen dolgozott, hétvégén tanult, mindezt kisgyerek mellett. Jelenleg egy győri, vadászékszereseket is áruoló ékszerüzlet vezetője, maga is készít ilyeneket, valamint egy szállítványozási cégben is vannak érdekeltségei.

...és nem lassít, mindig kitölti a rejtélyes módon létező szabadidejét. Válása óta egyedül vezeti a háztartást, tartja rendben a kertet, a munka mellett most pénzügyi tanulmányokat folytat, 2005 óta aktív tagja a Tolna megyei Diana Klubnak, 2013 februárja óta lapunk háziasszonyaként is tevékenykedik, a vadászatra is tud időt szakítani, és már jó néhány terv is van a tarsolyában. Például szeretné feleleveníteni orosz nyelvtudását, félkomolyan megemlíti az egyetemet, és arról álmodozik, hogy egyszer Kanadában lő jávorszarvast. Márpedig ha valamit elhatározott, akkor az már csak idő kérdése!

Földvári Attila

„Vörösbegy”

Ismerik a vörösbegyet? Ez a Magyarországon védett – mindössze 20 gramm súlyú – kicsiny madár, amelyet könnyű felismerni barna és fehér tollazatáról, illetőleg vörös begyéről, szerepel a Természetvédelmi Világszövetség Vörös Listáján is. Vörös haja és „mellbősege” miatt kapta becenevét Jankovicsné Mikó Erzsébet egy apróvad-vadászat alkalmával. Az eset pikantériája, hogy a már 14 éve vadászó hölgy az őt elnevező vadásztársát egy másik madárról keresztelte el ugyanezen vadászat alkalmával, ez a madár pedig a rozsdafarkú.

A történet alapján ügyesen replikázó háziasszonyunk a való életben sem fukarkodik a szavakkal, közel sem unalmas életéről hosszan beszélgetünk a bajai polgármesteri hivatal tárgyalótermében. A helyszín nem véletlen: Erzsébet civilben a polgármester titkárnője. Fő feladatai közé tartozik a város ügyes-bajos ügyeinek intézése, ott jártamkor éppen egy véradás szervezésén ügyködött. Munka után férje és 5 éves kislánya várja odahaza. Mindennap gyakorolja egyik kedvenc időtöltését, a sütés-főzést, ahogy ő fogalmaz: „sütésmániás vagyok!”

Ízig-vérig vadászcsalád az övé, hiszen nagypapája, édesapja és nővére is vadászik. A természet szeretetével a nagypapája „fertőzte meg”, amikor a 3 éves kislány szeme megakadt az öreg vadász egyik kitömött fácánján. A későbbiekben a két testvér sokat járt ki 35 éve vadászó édesapjukkal a „határon” túlra. Kezdetben főleg csak a vadat ettették, a vadászat később került képbe, de mindketten amilyen gyorsan csak lehetett, letették a vadászvizsgát. Az ekkor még ifjú lány nem elégedett meg a sörétes és golyós puszkákra érvényes fegyverviselési engedéllyel. A későbbiek folyamán megszerezte a fegyverkereskedelmi, a gázriasztó és maroklófegyverekre érvényes engedélyeket is. (Ebből a repertoárból már csak a lőtérvezető „igazolvány” hiányzik.) Vadászként a Bajai Vadásztársaság tagja (ez Bács-Kiskun megye legrégebbi vadásztársasága, 1949-ben alakult), 12 éve pedig már a titkára is. Bár a társaság területén egyaránt található apró- és nagyvad is, Erzsébet legkedvesebb élményei többségében az előbbihez kapcsolódnak. Kifejezetten szeret nyulászni, a szalonkázásról pedig csillogó szemekkel mesél. Szerencsésnek vallja magát, mert a társaság részt vesz az országos szalonka monitoring programban, így módjában áll gyakorolni

ezt a kivételes és manapság nehezen űzhető vadászatot. Ezekre az alkalmakra 6 éves német vizslája, Bella kíséri el, akinek a vadásztársak szerint is nagyon jó szimata van, ezért már számtalanszor nyújtott nagy segítséget gazdájának. Természetesen a nagyvad-vadászat sem hagyja őt hidegen, sőt! Sosem fogja elfelejteni első őzbakját, amelyik szemben állt vele a tarlón, és az első lövésétől tűzben rogyott. Ugyanilyen emlékezetes első szarvasbikája is,

amelyiket 2006. október 13-án – pénteken – hozott terítékre. A magyar babonán ekkor felülkerekedett a vadászszerencse: bikájának agancsa 7,8 kilogramm súllyal bronzérmét kapott a megyei trófeabírálaton. A vadászatokon kívül a lőtereken is állandó vendég. 2001 óta foglalkozik sportlövészettel. Egyénileg indul a megyei löversenyeken, inkább skeetet lő, mint trapot, kedvence a toronykakas. Eleddig két alkalommal nyert vándorkupát és hétszer állhatott fel a dobogó legfelső fokára. Jelenleg egy Bettinsoli puskával lövi a korongot.

Mint láthatják, Erzsébet „csípi” a kihívásokat, hisz egyidejűleg anya, feleség, titkárnő, vadász, lövész, kutyás, vadásztársasági titkár (régbben megyei küldött is volt) és azt még nem is említettem, hogy újra bevetette magát az iskolapadba, mert jelenleg a bajai Eötvös János Főiskolán tanulja a felnőttképzés tudományát, az andragógiát. Ahogy ő fogalmaz: „ezek a kihívások tartják mozgásban.” Idén új kihívást talált magának, a Magyar VADÁSZLAP egyik háziasszonya lett...

Kókai Márton

„Vadász” – de még nem lőtt vadat

Már a találka megszervezésénél látszott Ronyecz Ildikó határozott személyisége, céltudatos hozzáállása. Így történt, hogy a tavasz első igazán szép vasárnapján robogtam vonattal Tatabányára, ahol háziasszonyunk a legtöbb hétvégéjét tölti, lévén idevalósi a családja. A „szürke” hétköznapi Sopronban, a Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának Innovációs Központjában dolgozik. Könnyűipari mérnök szakon végzett a soproni egyetemen, idén pedig faanyag tudományokból fog doktorálni. A természet, a fák iránti szeretete már kislány kora óta benne él.

Ildikó a vadászattal öt éve került közelebbi kapcsolatba... a völegénye révén. Azóta is, ha teheti, mindig elkíséri párját a vadászatokra, legyen szó lesvadászatról vagy hajtásról. Pár éve már ő is letette a vadászvizgát, ám vadat még nem ejtett el. Úgy gondolja, hogy a vadászatot szépen lassan kell elkezdni, pont mint régen. Amikor völegényével vadászni megy, ő is vadászlázban ég. Ahogy az eddigi élményeiről mesél látszik, hogy csillog a szeme, örömmel újságot, hogy a vadászat velejáróiban is részt vesz az etetéstől a zsigerelésig. Lőtérre is kijár, úgy tervezi, hogy az első elejtett vadja egy őzgidra lesz.

A vadászatról a lánykérésre terelődik a szó, amely egy tavaly júliusi vaddisznó vadkárelhárítás estéjén történt. Négyen mentek ki a süttöi területre. Ildikó a párjával ült a lésen, a barátaik jobbra és balra voltak tőlük. Kristóf azt tervezte, hogy egy különleges nagyvad elejtése után történik majd a lánykérés. Kisvártatva halk recsegést halottak. Egy süldő volt, amit Kristóf el is ejtett... és nem bírt tovább várni a lánykéréssel. Feltette a nagy kérdést, de választ nem kapott, mert jobbról is és balról is lövés szakította meg csendet. Csendben figyeltek, és halk mocorgást követően egy nagy vadkan agyara „csillant meg” a lámpa fényében. Csilloghatott, mert később kiderült: 20 centiméter hosszú volt. Jól sikerült lánykérés volt, függetlenül attól, hogy a naptár pénteket és 13-át mutatott.

Ildikó nem csak a vadászatot kedveli, horgászni is szívesen eljár. Pár éve a Kanári-szigeteken töltött párjával két hetet, ahol sikeresen kifogták életük első tonhalát. Az élményeiket az egyik hazai horgászati szaklapban publikálta.

Fél évig egyetemi ösztöndíjjal Ausztriában éltek Kristóffal. Szeretett ott élni, hisz imádja a hegyeket, és nagyon megtetszett neki az osztrák vadászati kultúra is.

Ildikó a vadászat és a horgászat mellett nagyon szeret fotózni is. Kérdésemre, hogy miért jelentkezett a VADÁSZLAP háziasszony versenyére, egy szóban válaszol: az ismertség miatt. Felfelé görbülő szemöldököm láttára azonnal meg is magyarázza válaszát: ismertség alatt nem azt érti, hogy őt fogja mindenki megismerni, hanem ő ismerhet meg majd másokat, akár életre szóló barátságokat is köthet.

Murányi Judit

Szabó Erzsébet nem csak a tervező-,
de az íróasztal mögött is megállja a helyét

A cinege ruhája

Szinte minden nagyobb vadászati rendezvényről – de sok múltat idéző, hagyományörzőről vagy éppen népművészetiről is – ismerős lehet olvasóinknak a fakéregszerű betűkből kirakott „Parus” szó. A „P” betűt két cinege díszíti, nem véletlenül: a latin szó a cinegefélék családneve. Remek cégérválasztás – noha nem ezen múlik a márka sikere. Remek, mert Szabó Erzsébet újbudai varrodájában készülő ruhamodelljei a kismadárakra hajaznak: színesek, különlegesek, az összes többitől azonnal megkülönböztethetőek, egyben visszafogottak és ízlésesek. Nincs mit csodálkoznunk tehát, hogy a Parus Divat Stúdió egyike a legnépszerűbb hazai vadászruha márkáknak – pedig csak tíz éve van a piacon.

– Több mint harminc éve foglalkozom ezzel – mondja kis merengés után hátradőlve a nappalijában és egyben dolgozószobájában álló karosszékben a cégtulajdonos. Először a VADÁSZLAP háziasszonyai kapcsán hallottam róla: ő készítette el formaruhájukat, amelyben képviselik szerkesztőségünket. Bár szerettem volna, az idei FeHoVá-n sem tudtunk nyugodt körülmények között váltani, hiszen amellet, hogy saját standján sürgött-forgott, a szerkesztőségünk által

szervezett I. Miss FeHoVa szépségverseny döntőseit öltöztette – nem is akárhogy. Amikor végre egy csésze kávé mellett megtudakolom, hogyan lett divattervező, nosztalgikus mosollyal emlékszik vissza arra, hogy már az iskolában is rajztagozatos volt, és babaruhákat vetett papírra. Ezen a pályán indult el, 1978-ban végzett a Budapesti Könnyűipari Főiskola ruhaipari modellező szakán. Ezután néhány év alatt gazdag tapasztalatot szerezhetett modellezőként

A Diana Vadász hölgy Klub formaruhája is Erzsike keze munkáját dicséri

majd üzemzetőként több – akkor még létező – nagy hazai ruhagyárban, így a többi között a Pávában. Fia és lánya születése után indította el a saját vállalkozását. Eleinte divataru tervezésével és gyártásával foglalkozott, ám az idő tájt özőnlötték el hazánkat az olcsó kínai termékek, amelyek egyre nagyobb szeletet követeltek maguknak a ruha-kereskedelem képzeletbeli tortájából. Ezért próbálta ki magát egy addig majdhogynem szűz területen: olyan modelleket készített,

amelyek híven őrzik és ápolják a múlt hagyományait, a magyaros mellett a klasszikus Trachten (tiroli) divatot. Ez utóbbi klasszikus formáiban az osztrák népviselet köszön vissza, de igen jól rimelnek a magyaros viselet legszebb motívumaival. Amikor erről beszél, Erzsébet megjegyzi: az elemek gyakorta keverednek, ami figyelembe véve a két ország közös történelmét, nem is csoda. A ruhák klasszikusan csakis természetes anyagokból készülnek, és nem csak érintésük, de a szabásuk is kellemes. A minőségnek hála, a Parusnak tíz év alatt sikerült igen jól menő vállalkozássá kinőnie magát: az eddigi legjobb években összesen 36 varrónőnek adott munkát a stúdió.

Ami a vadászruházatot illeti, ilyen az utóbbi tíz évben kerül ki a varrodából, amióta Erzsébet – férjével, lányával és fiával egyetemben – vadászik. Először csak a családot öltöztette fel, a korábbi modellek szellemében hagyományokat idéző, lenből és pamutból készült öltözetet kaptak új szenvedélyükhöz. A kiegészítők is mindennek megfelelően készülnek: a gombok, a kitzűzők anyaga szarvasagancs, találkozhatunk a havasi gyopár motívumával vagy éppen a sujtással. A hétköznapi viseletek mellett alkalmi ruhákkal is előrukkolt már a cég, ezeket leginkább a finom anyagok, a csipke és a selyem teszik díszesebbé. Az egyéni vásárlók mellett – köztük csaknem 200 vizsaszatéró vendég – nagyobb tételben erdészetek, vadászboltok rendelnek a Parustól, de a kollekciók külföldön is népszerűek, ahova közvetítőkön keresztül jutnak el. Zömében a vadász hölgyek találhatnak kedvükre valót a kínálatban, a Parus tudatosan nekik

A mintabolt bőséges kínálata

igyekszik kedvezni, hiszen női vadászruha mindmáig nemigen van a piacon. Talán a legismertebb modell az a vadász hölgy-ruha, amelyet a VKE Diana Vadász hölgy Klubjának tagjai viselnek az összejöveteleiken. Erzsébet a lányával együtt tagja a szervezetnek, így merült fel, hogy a kollekcióból kerüljön ki ez a „formaruha”. A klub tagjai egyébként jelentős engedménnyel vásárolhatnak a Parus kínálatából. Bár már eddig is több ezer modellt tervezett, és – ami mostanság igazán

ritka – nem panaszkodik a keresletre, Erzsébetnek rengeteg ötlete és terve van. Köztük egy terepre való kollekció kiadása is, hiszen a hölgyek számára ezen a téren gyakorlatilag nincs kínálat, férfiruhákat kénytelenek hordani.

A vadászruházat persze nem minden: a cég másik profilja a népviselet. Több zenekar, tánckar, gyerek- és felnőtt kórus rendelte már meg itt a formaruháját. De a népi jellegű öltözet nem csak formális alkalmakra, hanem a hétköznapiakra is megfelel. Az ilyen ruhák reneszánszukat élik, különösen az ifjú hölgyek körében. Nem véletlenül, hiszen szabásvonaluk kiemeli, hangsúlyozza a formás, nőies idomokat. Ráadásul fűzőkkel, gumírozással és kötővel a ruhák „állíthatóak”, így minden testalkatra lehet találni tökéletesen illőt viszonylag kevés méretből.

A ruhák a XI. kerületi házban, a Nádudvar utca 3-as szám alatt készülnek, itt van a mintabolt is, amelyet – telefonos egyeztetés után – bárki felkereshet és csaknem 700 ruhát tekinthetnek meg az érdeklődők. Előzőleg azonban érdemes tájékozódni a kínálatról a www.parus.hu honlapon. Személyesen pedig majdhogynem az összes nagy vadásznapon megnézheti, felpróbálhatja és megvásárolhatja a Parus-ruhákat, aki vadászias öltözetek beszerzésén gondolkodik.

Földvári Attila

A varroda, ahol a Parus ruhák készülnek

Termelői áron

A Balassa Kft. közismert a hazai vadászok között sokféle, saját gyártású vadászruházatáról, a terméklistájuk a hímzett gallérú ünnepi öltönytől a vízhatlan anyagú les-zsábig mintegy 40-50 féle saját fejlesztésű modellt foglal magába. Azon kevesek közé tartoznak, akik még ma is gyártanak felsőruházati termékeket, nem csak mások gyártmányait forgalmazzák...

Az ország leghidegebb régiójának számít Szécsény és környéke, ahová egy télvégi napon autózunk az északi határvíz, az Ipoly mentén. A fűzfák ölelte partok közt futó, nyáron sok helyen átlátható folyócska most a csúnyábbik arcát mutatja, kilométeres szélességben terül szét az árvíz, a part most a megemelt gátkoronán futó országút. A város közepéről vezet az út a Ferenczy Teréz utcába, ahol egy nagy, családi ház méretű, modern épületben kapott helyet a Balassa Kft. varrodája. A kinti, esőre hajló, csepegős idővel szemben bent kellemes meleg fogad és Boros László, a cég többségi tulajdonosa. Körbevezet bennünket, az egyik tágas teremben a varrógépeknél 10 helybéli asszony ül, előttük különféle színű, szabású és fazonú anyagok, ki bélést varr, ki nadrágot, de van, aki épp sötétkék zakóra varr fel egy Politie feliratú emblémát, középen címerrel, Hoofdstad Brussel Elsenf felirattal.

- Bizony, főleg külföldre, Belgiumba, Hollandiába, Németországba dolgozunk, gyakorlatilag ebből tudjuk magunkat fenntartani – mondja a főnök, rámutatva a katonás sorokban álló, különféle színű egyenruhákra. – Ezzel van a legkevesebb gondunk, a belga partnernek van egy automata gépsorokkal dolgozó szabászata, s a méretre szabott anyagokból mi állítjuk össze a kész ruhákat. Így nem kell euro-tízezreket anyagba investálni, csak a munkabér és az üzemi költségek

terhelik a céget, s a partner – többnyire – időben fizet. Igaz, van olyan is, amikor azonnalra kell elkészülni az áruval.

- Sok gépnél nem ül senki, úgy tűnik, hogy még fél kapacitással sem működik a varroda. Mi ennek az oka?

- Bár fél kapacitással mennénk! – sóhajt fel Boros László. Ma alig 12 alkalmazottat foglalkoztatunk, a 80-as évek végén 280 ember - bocsánat, szinte mind asszony – dolgozott a Kft-nél. Ez a Szécsényben lévő varroda csak egy kis telephely, a központi műhelyek Balassagyarmaton vannak, ott vannak a nagy varroda épületeink, amelyek jó része ma üresen áll. Igaz, akkor is külföldre dolgoztunk, bár szinte kizárólag a majdnem korlátlan felvevőképességű szocialista piacra. Volt olyan hónap, amikor 5 ezer nadrágot varrtunk meg...

A cégnek már több mint 70 évre nyúlik vissza a története. 1950-ben Szabó Ktsz néven alakították meg az ipari szövetkezetet Balassagyarmaton, amely sok helybélinek nyújtott munkalehetőséget. A kor stílusa szerint készült épület felé haladva, az utca felőli falon ma is ezt a feliratot olvassuk. A belső üzemcsarnokok és az udvar is az akkori idők hangulatát idézik, a külső felületek korszerűsítése láthatóan elmaradt. A hatvanas-hetvenes években jól működő és egyre bővülő kapacitással dolgozó cég aztán kiszövetkezetté alakult Balassa Ruházati

Szövetkezet néven, majd az idők szele elhozta a Kft-k létrehozásának lehetőségét, így lett Balassa Kft, s a mai napig is ez alatt a név alatt dolgoznak. 1988 volt a váltás éve, ekkor kezdtek el nyugati exportra is termelni, s ekkor indult a vadászruha gyártása is. A privatizáció idején 80 tag vette meg a cég üzletrészeit, többségükben idősebb régi dolgozók. Az évek során egyre többen akarták eladni „részvényeiket”, amelyeket Boros László megvásárolt, így lett főtulajdonos.

- A szocialista export megszűnése és a kínai olcsó ruhadömping nagyon megnehezítette a hazai ruhagyártók életét, sok cég tönkrement, akik fenn tudtak maradni, lényegesen csökkentett kapacitással dolgozva, egyedi modellek kifejlesztésével tudtak talpon maradni. Bár a recesszió, a gazdasági válság nagyon erősen hatott a nyugat-európai piacra is, az igényes, jó munkát ma is megfizetik, s az itthoni munkabérek – így a vállalási árak is –

Boros László 65 éves, Nagyvisnyón laktak, édesapja erdész és vadőr volt a Bükk-fennsík, gyerekkorában vele járt ki vadászni. Erdésznek készült, de ipariskolába vették fel, varrógépműszerészként dolgozva vé-

gezte el a könnyűipari műszaki főiskolát. Bélapátfalván, majd Gyöngyösön dolgozott a ruhaiparban, részlegvezető volt, majd főmérnök. 1985-ben került a Balassa Kft.-hez főmérnökként, később elnök lett.

Nem vadászik, bár lenne rá lehetősége, rengetegen hívják szerte az országba. A horgászattal piheni ki magát, korábban az Ipolyon, ma inkább saját tanyáján, a ludányhalászi horgásztavon.

még jóval alatta maradnak az ottaniaknál. Ma már előfordul, hogy 6-10 darabos szériákat is el kell vállalni, hogy megtartsuk a partnert.

- *Mennyire éri meg a vadászruházat gyártása, és milyen tendenciákat lehet látni?*

- Ha őszinte akarok lenni, akkor semennyire, inkább hobbiból csináljuk. Talán azt mondhatom, hogy minimális nyereséggel tudjuk eladni, gyakorlatilag termelői áron, így van esélye annak, hogy az egyre bővülő mennyiségű importált ruházat mellett piacon tudjunk maradni. Jó megrendelőknek számítottak korábban az erdőgazdaságok, ahol a teljes személyzet formaruháját mi készítettük, s szintén itt készült a hivatásos vadászok emblémázott nyári ruházata is. Igyekszünk minőségi, lehetőleg természetes alapanyagokból dolgozni, amelyekben kicsi a műanyag aránya, ez azonban nem olcsó, s a készletre vásárlás rengeteg anyagi erőforrást leköt. Örömmel tapasztaljuk, hogy a vásárlók mind itthon, mind

külföldön újra visszatérnek a testbarát természetes anyagokhoz, a mostani FeHoVa-n is nagyon sokan célirányosan kerestek meg bennünket – nem kevesen honlapunkat látva

(www.balassaruha.hu) – hogy ezekből a termékeinkből vásároljanak.

Referenciának elég annyi, hogy a Balassa Kft. az elmúlt harminchárom évben mintegy

35-40 ezer vadászruházati terméket adott el a hazai vadászoknak, erdészeknek, s máig is megvannak a visszajáró vásárlói.

Ha valakinek egyedi elképzelései vannak, azt is teljesítik.

Servin

A „kedves borok” szülőhelyén...

Nagyharsányban, a település fölé piramisként magasodó Szársomlyó tövében szerény kis emlékmű áll: egy új korszak kezdetét jelentő csata emlékköve. Ami 1526-ban Mohácsnál kezdődött, 1687-ben itt ért véget. Az egyesült, bajor, osztrák, magyar és horvát csapatokból álló keresztény sereg ezen az idilli, mediterrán hangulatú hegyoldalon mért végzetes csapást a mintegy hatvanezres török seregére. Második mohácsi csataként említi e diadalt a történelem, ám a köztudatban mégis csak a mohácsi fekete sík gyászos emléke él...

Perceken belül Villányba érkezem. A magányos kis emlékkő, mely mellett megállás nélkül suhannak el az autók, akár a magyar mentalitás szimbólumaként is értelmezhető, hisz a bajra, gondra, vereségre mindig is nagyobb figyelmet fordítottunk, mint a sikereinkre. Valami ilyesmire gondolok, miközben elérem a borairól híres település első házait. Az út két oldalán újonnan épült borászati központok, majd a szalagszerűen egybeépült történelmi pincesor arculatú, gondosan ápoltságú, vendégváró borházai futnak el mellettünk. A Villányi-hegység déli lejtőinek szőlőiről már IV. Béla 1247-ben kelt, a szársomlyói vár alapításáról rendelkező oklevele is megemlékezett. A török kiűzését követően azonban mindent előlről

kellett kezdeni. A német telepések szakértelmének, munkakultúrájának, valamint a különleges éghajlati- és talajadottságoknak köszönhetően, a „villányi vörös” márkanév lett. Az elmúlt 20-25 év minőségi, mennyiségi és infrastrukturális fejlődése mégis csodaszámba megy. Új pincék, feldolgozó üzemek, igényes szállodák, éttermek, panziók sora épült. Tucatnyi családi gazdaság európai hírnévre tett szert. Aligha akad borkedvelő ember az országban, bárhol is éljen, aki ne tudna néhány villányi borászt név szerint is megemlíteni. Mi most a legismertebbek egyikéhez, Polgár Zoltánhoz igyekszünk...

A házigazdát megelőzve Luca, a kéthónapos kis drótszörű vizsla fogad bennünket. Zsemle-sárga csipetnyi teste szinte repül felénk. Körülrajong, a nadrágszáramhoz simul, s amikor lehajolok hozzá és megsimogatom, intelligens, szép szemeit eluralja a hála és szeretet fénye. A pincelátogatásra persze, azért nem jöhet velünk. A borospincék különös atmoszférájú, sejtelmes világa mindig megérinti a lelkem. A gyertyák boltívek alatt pulzáló halovány fénye spirituális hangulatot teremt. Ez itt és most különösképpen érezhető, mert a pincerendszer centrumában nagy belmagasságú, szentélyszerű tér fogadja a látogatót. Festett fakazettás mennyezete a közeli Ormánság templomaira emlékeztet. A szép borokhoz méltó környezet dukál.

Egy jelképes koccintás után felmegyünk a panzió halljába, melyet betölt a búbos kemence illatos melege. Luca persze ismét főszereplővé lép elő, egy pillanatra se hagy el bennünket, különösen azt követően, hogy Tám László barátom kézbe vette a fényképezőgépet. De jó is ez így, mert a témánk immár a vadászat, pontosabban a vadászat és borászat kapcsolata, ha egyáltalán van közöttük valamiféle kapcsolat...

Nagyon is szoros, mondja Polgár Zoltán a kemence mellé ülve, ölébe engedve a kiskutyát. Mindkét tevékenység terepe és egyben meghatározója a természet, melyhez borásznak, vadásznak egyként alázattal kell viszonyulnia. A folyton változó körülmények hatására a szőlő és aztán a bor mennyisége és minősége is folyton-folyvást változik, mint ahogy a vad mozgása, viselkedése is. A siker titka is közös tehát, és ez nem más, mint az alkalmazkodás. Közös alaptétel: amit megkezdted, végig kell vinni. Nem szabad feladni. A Polgár-pincészet jelszava: hagyománytisztelt, szakértelem és elegancia. És a vadászt is az minősíti, miképpen akar és tud ezeknek az elvárásoknak megfelelni...

A helyiséget, ahol beszélgetünk, emléktárgyak sokasága díszíti. Polgár Zoltán különös értéknek kijáró tisztelettel vesz kézbe minden régi tárgyat, és módszeresen kutat is utánuk. A dél-afrikai Fokváros bolhapiacán például egy pókhálós öreg üveget vett, meséli, de milyen üveget...?! Leemelí a polc-

A fotón apja anyai dédnagyapja pózol

ról: egy zöld üveg, félliteres talán, és én félve ugyan, de bevallom, hogy az égvilágon semmi érdekeset se fedezek fel rajta. Akkor nézzem meg az alját, figyelmeztet. És amit látok, valóban meglepő: magyar betűkkel írott magyar szöveg: Hunyadi János keserűvíz. Vajon mikor, hogyan, ki által kerülhetett a fekete kontinens legdélibb szegletébe?

Ifjabb Polgár Zoltán érkezik (végzettsége szerint ő is kertészmérnök, mint az édesapja és az édesanyja, ő is a családi pincészetben dolgozik, és persze vadász is...) és egy faragott keretbe zárt avitt fotót meg egy színvesztett sörétes töltényhüvelyt tesz az asztalra. A fotón apja anyai dédnagyapja pózol büszke testtartással, csizmásan, bekecsben, vadászpuskával a kezében. Vadászszünetüket tőle eredeztetik. A csizma ma is megvan! – mondják szinte egyszerre, majd a töltényhüvelyt mutatják, mely egy kis papírtekercset rejt. Időkapszula. „1967. XII. 16-án Regenye határában, az Aligvári völgyben ezzel a hüvellyel dupláztam a szárnyazott, futni készülő kakasra” – olvasom. Polgár Zoltán tizenhét éves volt, amikor életének ezt a „történelmi eseményét” feljegyezte, gimnazista, és már csak egy év választotta el a vadászvizsgától. A puska rejtett kakasos, ejektoros kis 28-as, az 1983-ban elhunyt ne-

ves baranyai erdész-vadászé, Németh Jánosé volt, aki a megyei vadgazdálkodási tanfolyamokon is oktatott. Elidőzünk az emlékénel, mert én is ismertem őt. Páratlanul gazdag löszergyűjteményét sokszor megcsodáltam. Tizenkét éves korában a bakócai erdészet urai mellé szegődött önkéntes fegyverhordozónak, s alighanem erre emlékezve segítette, tanította aztán évtizedeken át bátorító szeretettel a jövő vadászeit, vagy ahogy ő nevezte őket: a „vadászinasokat”.

Polgár Zoltán a villányi borvidék 4900 hektáros területén gazdálkodó Császárhegyi Egyetértés Vadásztársaság tagja. Magaslesén ülve rálát a szőlőültetvényekre.

És bizony, jól esik néha rácsodálkoznia a táj és a város változásaira. Első saját szőlőültetvényüket 1975-ben még egyetemistaként telepítette feleségével, Katalinnal, miután eladta nagyszüleitől kapott Trabantját és az árát telekvásárlásra fordította. A „nagy ugrás” éve 1990 volt, amikor is mindketten úgy döntöttek, hogy egyetemi tanulmányaikra alapozva, „főállású” borászok lesznek. 1992-93-ban a Sevillai Világkiállításon az 1989-es Cabernet Sauvignon boruk volt a magyar pavilon sikerbora, 1995-ben pedig az országos borversenyen, ahová hat borral neveztek, már öt arany és egy ezüstérmét gyűjtöttek be. 1996-ban Polgár Zoltán nyerte el „Az év borásza” címet...

A bortól is azt várja el, amit az emberektől, azaz legyen vonzó, kedves, kellemes. A bor milyensége egyébként mindenekelőtt a szőlő, illetve a szőlőmunkák milyenségétől függ, hagyni kell tehát, hogy a növénybe programozott lehetőségek érvényesüljenek – árulja el borász-filozófiájának lényegét. Lucát mindez persze nem érdekli, unja a sok beszédet, aktivitásra vágyik, megkezdheti hát a terem sarkában álló dísznövény leveleinek lerágását. Felkerekedünk, és szétnézünk a tágas, minden részletében igényes, ám mégis otthonos panzió udvarán. A grillező már kész, az udvari kiülő most készül. Mi hiányzik, mi jöhet még? Talán egy kis vadaskert, ahol a vendégek „személyes kapcsolatba” kerülhetnek hazai nagyvadjaikkal, és ezáltal talán a vadgazdálkodással és a vadászattal is...És a személyes vadászálom...? Jó hangulatú vadászatok, örömteli baráti együttlétek, Erdély, és aztán egyszer talán majd a magashegyek világa...

Dél van, kellemes, enyhe légáram jár az épületek között, a kora tavaszi fény beragyogja a háztetőket, sőt azt a kis madárházat is, ahol a kacagó gerlék nagy buzgalommal már építik a fészkeiket... ♡

A **sako** puskák többsége az USA-ban talál gazdára

Már-már törvényszerűnek tűnhet, ha Finnországba vet a jó sorsom, a program része, hogy látogatást tehetek valamelyik finn vadászfegyver-gyárban. Életemben először 1979-ben jártam az inkább manufaktúrának tűnő Tikkakoski fegyvergyárban és a közép-finnországi Jyväskyläben a sokkal modernebb gépekkel felszerelt Valmet-nél. Hát persze, hogy kíváncsi voltam a SAKO-ra, amely időközben bekebelezte a Tikka-t, sőt a teljes finn SAKO-t ma az olasz Beretta csoport birtokolja.

Az ilyen gyárlátogatásoknak, ahogy a jó boroknak, mindig van egy kis speciális „bukéja”... ami a beléptetésnél kezdődik, a fotózással folytatódik és a nagy „együtműködések” tervezésével ér véget. Így volt ez a riheimäki látogatás alkalmával is, amit kollégám Jussi Soikkanen, a Metsästys ja Kalastus főszerkesztője személyes befolyásának latbavetésével tudott számunkra elintézni.

A műszaki igazgató fogadott bennünket – Bálint Elemért és Kovács Szilvesztert – és egy tárgyalóban megismerkedhettünk a gyár történetével. Nem fogom részletezni, az 1920-ban alapított gyár a vadászfegyverek és lőszer mellett mindig gyártott katonai fegyvereket, lőszerket is. Ma is vegyes a profil, a TRG mesterlövész fegyver egyértelműen katonai célokat szolgál. A vadászfegyverek kínálata megtölt egy egész prospektust, sok értelmét nem látom, hogy ebben a cikkben nekiálljak felsorolni a különböző modelleket. Ami nagyon tetszik – az amerikaiknak is – az a gyár „medve-sorozata”. A fekete medve, a barna medve, a Kodiak és a Grizzly névre keresztelt vadászpuskák kalibere majdhogynem illeszkedik az adott medve elejtéséhez szükséges kaliberméretre. Egyetlen példa: a Kodiak modellt 338 Winchester Magnum és 375 H&H Magnum kaliberben készítik.

Szóval bejutottunk a gyárba, a gépek közé, az összeszerelő műhelybe, a csomagoló részlegbe... végignézhettük a gyártási technológiát. Kísérőnk elmondta, de hozzátette, hogy nem mondhatná el, a fegyverek alkatrészeinek jelentős része nem a gyárban, nem is feltétlenül Finnországban készül. Más alvállalkozó kovácsolja a csöveket, máshol gyártják a nyers zárdugattyúkat... és külföldről hozzák be a puskák fa- és műanyag tusát. Senki ne csodálkozzon ezen, a globalizáció nem csak az autópárházban, a fegyvergyártásban is teret követel magának, merthogy így gazdaságosabb egy-egy termék sorozatgyártása.

Ahogy visszatértünk a tárgyalóba, kérdéseket tehattunk fel a műszaki főnöknek, aki készségesen válaszolt, többnyire elkerülve a konkrétumokat. Nagyon örültünk, hogy megismerkedhettünk egymással, látogatást tehattunk a gyárban és különböző megoldásokat dolgoztunk ki az együtműködésre.

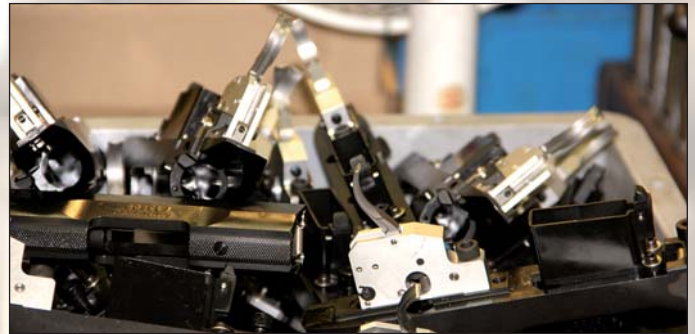
Mit ne mondjak. A két hét múlva írt levelünkre két hét múlva udvarias, de elutasító választ kaptunk, melyben jelezték, a döntéseket Olaszországban, a Berettánál hozzák.

-dor

Az amerikai vadászok körében egyre népszerűbbek a finn SAKO márkájú puskák, az ár-érték arányuk miatt

Kérésünkre a fiatalember csukott szemmel csinálta meg azokat a mozdulatokat, melyet napközben többszázszor elvégez

Az elsütő szerkezet beszerelés előtt

A cső pontosságának ellenőrzése és egyedi rögzítése

Régi idők fegyverműves műhelye a Riihimäki múzeumban

A finn vadászatról

Finnország észak-déli kiterjedése közel 1000 kilométer és ez tükröződik a vadászható vadfajok változatosságában is, amely a fehér farkú szarvastól egészen a hófajdig terjed. Az északon lévő erdőségek jóval ridegebbek, mint a közép-európai erdőknél és a vadsűrűség is jóval kisebb. Vadászéletünket ezek a természeti körülmények döntően meghatározzák. A finn vadászatot mind a mai napig a létfenntartást szolgáló húsvadászat jellemzi. Manapság természetesen erre egyetlen vadász sincs rászorulva, de még mindig csábító a gondolat: az erdőből a konyhára hozni valamit. A tróféák mérete, vagy apróvadról a teríték nagysága, vadászati kultúránkban is kis szerepet játszanak. Ezek napjaink újdonságai a finn erdőkben.

Finnországban, napjainkban közel 310 000 vadász él, azaz a finn népesség 6-7 százaléka éves rendszerességgel hódol vadászszenvendélyének. Közel 120 ezren vadásznak jávorra és legalább ugyanennyien kacsára. A nyúl vadászat mellett a fajdfélék vadászata az egyik leghagyományosabb és legvonzóbb Finnországban.

Apróvad

Ha apróvadról van szó, akkor meg kell említenünk, hogy ez legtöbbször egyéni vadászat keretében vagy igen szűk baráti körben történik. Az apróvad vadászat nem igényel nagy társaságot vagy vadászvezetőt – ezeket mi magunk szervezzük meg.

Az apróvad között kiemelkedő jelentőséggel bír a siketfajdkakas. Ősszel vadásszuk, a tavaszi vadászata közel 100 éve tilos. Jó években

akár 60-70 ezer darab kakast és tyúkot sikerül terítékre hozni. A fajdkakast nem a tróféáért vadásszák, hanem a fazéknak. A másik fontos fajdféle a nyírfajd, amelyből 2011-ben közel 240 ezer darabot sikerült terítékre hozni. A császármadár és északon a hófajd szintén az apróvadállomány részét képezi, ezeket szintén a húruk miatt vadásszuk. A fajdfélék állománya évente a vadászatuk miatt is ingadozik és ezért állományukat a vadászati idények változtatásával próbálják meg szabályozni.

A mezei nyúl és a havasi nyúl vadászata is kis csoportokban történik a finn brakk vagy beagle kutyák segítségével. A zsákmány igen csekély és a teríték nem mérhető egy hagyományos közép-európai hajtóvadászat terítékéhez.

Természetesen vadásszuk még a kacsát, a libát, a galambot, a rópkát és a nyestkutyát is. Ez mindenben megegyezik más országok vadászati módjaival. Finnországban az őz is apróvadról számít. Néhány éve szinte teljesen eltűnt, majd újra megjelent. Az elmúlt évben 2700 őzet sikerült puszkavégre kapni.

Nagyvad

Legnagyobb vadunk a Jávor, nagy kezdőbetűvel írva! 2011-ben 58 400 darab esett, bika, tehén, borjú együttesen. Ez 7,9 millió kg húst jelent és több száz igen jó agancsot. A jávor-állomány 1980 és 1990 között volt a legnagyobb, akkoriban tízezerrel többen lőttek évente. A jávorszarvas méretei miatt veszélyes a közúti forgalomra,

évente számos halálos közúti balesetet okoz. Ezenfelül jelentős a jávor erdei kártétele is, főleg a fiatal telepítésekben.

Az 1930-as éveket követően Minnesotából néhány fehérfarkú szarvast telepítettek be Finnországba, amelyből idővel jelentős vadászható populáció fejlődött ki. 2011-ben a finn vadászok 21.400 példányt hoztak terítékre.

A fővadhoz tartoznak még a nagyragadozók, mint a medve, a farkas és a hiúz. Ezek elejtése éppúgy engedélyhez kötött, mint a jávoré vagy fehérfarkú szarvasé. Mint az EU-ban szokásos, a nagyragadozók vadászati engedélyének kiadását Brüsszel szabályozza. Évente alig 50 farkas és 150 medve lőhető. A hiúzállomány igen gyorsan növekedett és évente több mint 300 engedélyt adnak ki erre a vadra.

A finn vadászati jog

A vadászati jog Finnországban is a földtulajdonhoz van kötve. A finn állam azonban az összes földterület 25 százalékát birtokolja, az állami vadászterületek elsősorban Észak- és Északkelet-Finnországban vannak, így Közép- és Dél-Finnországban magánterületeken vadászunk.

A finnországi vadászatra jellemző a helyi földtulajdonosok által létrehozott vadászegyesület. Egyes tagjai maguk is tulajdonosok, míg vannak közöttük olyanok is, akik a területet csak bérlik. A vadászterületek nagysága 2 ezer és 10 ezer hektár között van, a tagok száma 20 és 100 között lehet.

Vadászni csak vadászjeggyel lehet, megszerzéséhez 1964 óta kötelező a vadászvizsga letétele. Külföldi vadászok a finn vadászjegyet a saját hazai vadászjegyük bemutatása ellenében kapják meg, ára 30 euró évente. Ha valaki azonban őzet, fehérfarkú szarvast, jávort vagy medvét szeretne lőni, akkor háromévente kötelező lövészeti vizsgát tennie.

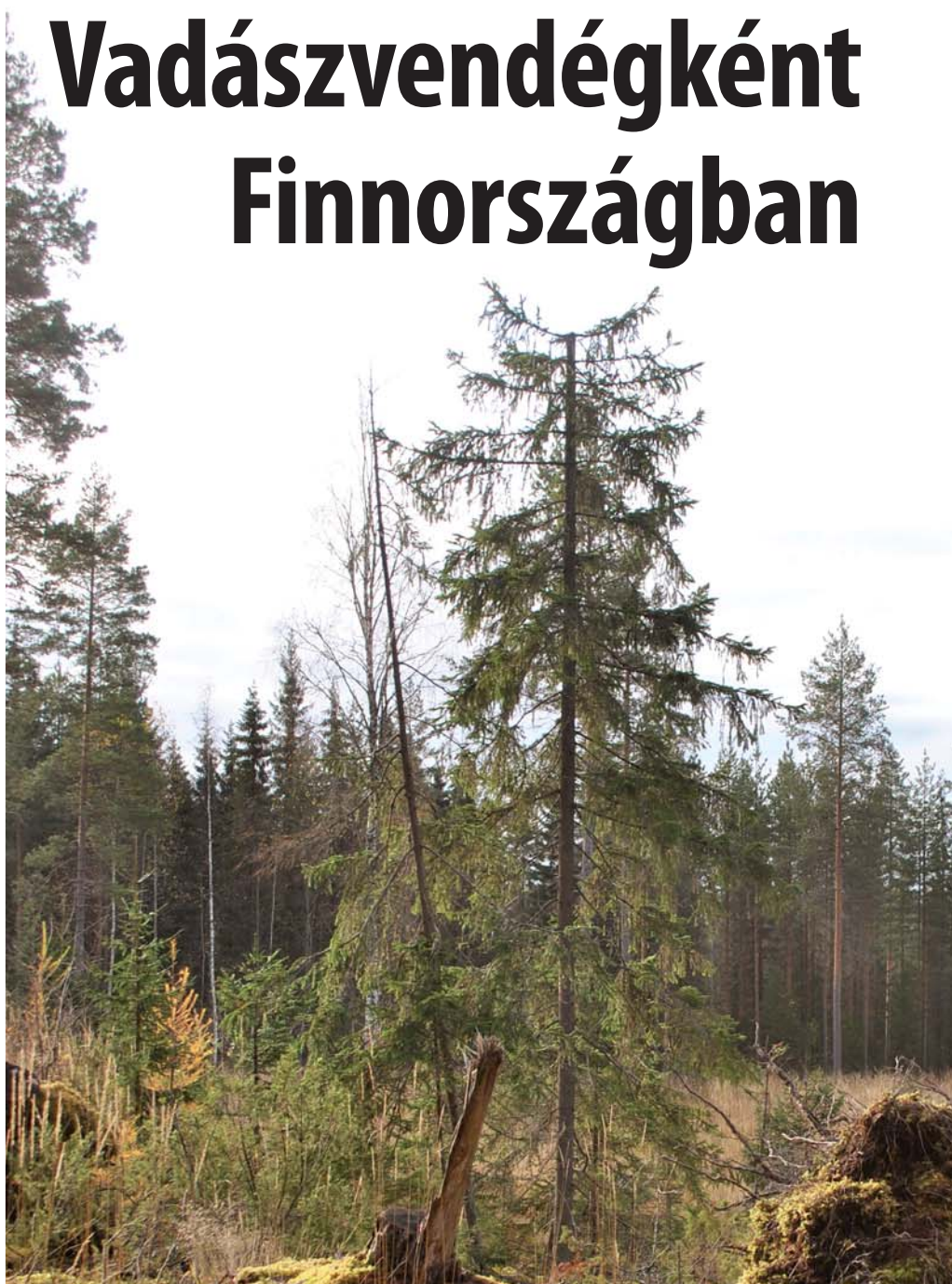
Külföldi vadászok beutazása Finnországba nagyon egyszerű, ki kell váltani a finn vadászjegyet és az EU Fegyvertartási Engedéllyel bevihető a saját fegyver. Problémát jelenthet a fővad vadászatakor a lövészeti vizsga letétele, vagy ha valaki az EU-n kívülről szeretne fegyvert behozni. Ezeknél már jóval nehezebb az alkalmas vadászterület megtalálása. A vadászegyesületek általában nem fogadnak vadászvendégeket, Finnországban a vadászati túrizmusra alkalmas területek száma igen csekély.

JUSSI SOIKKANEN

jussi.soikkanen@otavamedia.fi

Vadászvendégként Finnországban

Hajnalban deres lett az erdő alja. Már messziről hallottam a hideg levegőben a szürke spitz (nordvég jávorhajtó kutya) hangját, amint lassan közeledett felém.

Megreccsent a sűrű fenyves és egy nagyobb, majd egy kisebb szürkékékete test suhant el előttem a fák között. Már vállnál tartott puskával vártam, hogy tisztább helyre érjenek. A jávortehén kihasznált minden takarást, de kénytelen volt egy ritkásabb részen átváltani, hogy elérje borjával a következő sűrűt.

Amint tisztán láttam az elfutó borjút, váll-lapjára célozva elcsattant a lövésem. Jelzés semmi, de éreztem, hogy ült a golyóm. Még egy nagyot reccsent a sűrű, majd csak a hideg keleti szél borotválta arcomat, és elvitte lövésem hangját, jelezve, hogy megkezdődött az őszi vadászidény ezen a finnországi vadászterületen is.

Vendég voltam. A Finn Vadászszövetség egyik vezetője, Ilkka Ala-Ajos barátom hívott meg. Valamikor régen, majd negyven évvel ezelőtt az „inas időnket” a németországi Saupark Springe-ben töltöttük, mielőtt letették a német hivatásos vadászvizsgákat. Ő mesélt a finn vadászati rendszerről.

Finnország területe háromszor nagyobb (338 145 négyzetkilométer), mint hazánké, és csak 5,2 millió lakosa van. Erdősültsége 69 százalék. Csak 8 százalék a mezőgazdaságilag művelt. 13 százaléknyi, különbözőképpen hasznosított területei lakottak, valamint területének 10 százalékát víz borítja. 188 ezer tő teszi változatossá az amúgy is szép országot, ezzel Európa legnagyobb ivóvízkészletével rendelkezik. A legutolsó jégkorszak gyönyörű tájat hagyott hátra, melyen a finnek 1500 éve élnek. A „százezer tő országa” az őszi napsütésben álomszerű érzéseket ébresztett, és mély nyomokat hagyott bennem.

Jávorszarvas-állományuk 90-100 ezres. Ebből évente 60 ezret lónek, hasznosítanak.

A finn faunából hiányzó gímszarvas helyét Dél-Finnországban lassan átveszi az Amerikából származó fehérfarkú szarvas, melynek négy egyede 1937-ben egy vadsparkból szabadult ki. A három tehén és egy bika utó dai ma már évi 20 ezres terítéssel örvendeztetik meg a finn vadászokat.

A siket- és nyírfajd, valamint a mogyorós tyúk mindenhol megtalálható. Világos nappal, délben hét darabból álló (három kakas és négy tyúk) nyírfajdcsoport látványa lepelt meg bennünket az egyik vadföldön. Mogyorós tyúkot majd minden nap láttam átrepülni a gépkocsi előtt az erdei úton. Naponta több száz vadréce és vadlúd repült el felet-

tünk vadászataink alatt. Egyik délután egy havasi nyúl szürke nyári ruhájában jött ki a vöröshere táblára. Sajnos őzet még mutatóba sem láttunk, pedig állítólag 4000 él Finnországban. Mint Ilkka elmondta, azelőtt egész szép őzállományuk volt, de a jelenleg felszaporodó hiúz – 2600-ra becsülik számukat az országban – nagyon meggyérítette az állományt. Még itt délen is, a fővárostól 100 kilométerre, a viszonylag emberileg lakott területek közötti mintaterületen, egy délután alatt egy magaslesről 8 hiúzt látott.

300 ezren váltanak vadászjegyet évente, ennek 5 százaléka női vadász. Az ország összes lakosának 6 százaléka vadász, tehát minden 17. felnőtt, és ezzel Európában a legmagasabb a „vadászsűrűség”! Mégsem lépnek egymás lábára, mert van helyük vadászni. Finnországban a vadászat megítélése és elfogadása a lakosság részéről mintaszérum! Az éves vadászjegy 30 euró (kb. 9000 Ft), ez fedezi a szövetségi tagdíjat, és ezért baleset- és rokkantsági biztosítást, valamint évi 6 alkalommal vadászújságot is kapnak a tagok.

A vad, a föld, a víz és az erdő teljes mértékben magántulajdon, így a vadászati jog is, amelyet bérbe lehet adni.

Vadásztársasági szisztémában vadásznak, ahol a föld- és erdőtulajdonosok 5-től 200 hektáros területeit, erdeit, vízfelületeit alakítják egy vadászterületté, hogy tervszerűen és állománykímélően hasznosítsák annak vadállományát. Az ország területén 4000 vadász-társaság működik, amelyek 2000-től 10 ezer hektáros területnagyságon gazdálkodnak. Állami terület az országnak kb. 25 százaléka, ahol állami erdőgazdaságok bérbe adhatnak területrészeket, de maguk is hasznosíthatják azok vadászati jogát.

A finn vadászat ősi gondolkodást ápol, mert mind a mai napig az a vadászat alapja, hogy a vadhús emberi étkezésre legyen felhasználva. A trófea csak sokadrangú vadászati érték. A trófeák egy szép nap, atavisztikus érzések kézzelfogható bizonyítékai, amely csak annak érték, aki azt elejtette, és igazvadászként értékelni is tudja a nagyszerű élmény mellett.

Az elejtett vad megnyúzásra, majd igazságos (és nem testvéries) elosztásra kerül a résztvevő vadászok között.

De vissza rálövéséhez, a hideg keleti széllel bélelt magas „állásom” színhelyére!

Nem sokkal lövésem elhangzása után a hajtás másik oldalán is csattant egy lövés.

Kis idő múlva előkerültek a vadásztársak, és Ilkka is megjelent. Örömmre közölte, hogy látták a tehenet a hajtásban visszamenni, egyedül. Ekkor már tudtam, hogy a borjúm megvan. Majd hírt adott arról, hogy egy másik vadászunk is eredményes volt. A hajtás kezdetén állva, egy visszatörő fiatalabb jávorbikát lőtt.

Ilkkát odairányítottam a rálövés helyére, és a norvég spitzet vezető gazdájával elkezdtek követni a vércsapát. Nemsokára fel is csattant a kutya állóra csaholása, és a mindenkinél a fülekbe ágyazott ultrarövid hullámú adókon beszélgetők között nagy lett az öröm: a borjúm fekszik.

Ezután érdekes formát öltött további vadászatunk: az egyik utánfutóról lekerült egy hatalmas, szénapajta ajtó nagyságú, kb. másfél centiméter vastagságú, merevnek tűnő műanyag lap, melyre körbe lyukakat fúrtak, és hevederek voltak belekötve. Ezt az alkalmazást húzta maga után kövön, ágon, tuskón keresztül a tulajdonos, egy izmos fiatal finn vadász. Olyan gyorsan haladt, hogy alig bírtam követni a rossz térdemmel a vastagon mohával borított hepehupás talajon.

Vagy 150 méter után elértük a még mindig állóra csaholó kutyát, amely kikötve őrizte a borjút és két társunkat, akik épp a zsigerelésel végeztek.

Én örültem a legjobban, amikor megláttam egyetlen finnországi golyólövés eredményét. Gratulációk, váll- és erőteljes lapocka „paskolás” következett. Látna, érezve, főleg érezve a sütőlapát nagyságú tenyereket, néha majd lesántultam a másik lábamra is. Szerencsére vadásszá avatásra nem került sor, mert már „rég” jávorvadász vagyok, Kanadában és Alaszkában is lőttem jávortehenet és -bikát. A finn vadászati szokások is humánosabbak, mint az itthoniak. (Ezt mindenki érti, akit egyszer itthon elfenekeltek, mondván, hogy „felavatják”!)

Ezután a műanyag lapra csúsztatták a kizsigerelt borjút, mely akora lehetett, mint egy itthoni kisebb szarvasbika, és a kötelekkel, gurnikkal összébbr húzták csónakformájúra a műanyag lapot. Ezután mindnyájan megfogtak egy-egy szélesebb gurnit, és a szállító alkalmatosságot mondhatnám, könnyedén kihúzták az útig, ahol borjúm a műanyag lappal együtt felkerült egy nagyméretű, lebilenthető platójú utánfutóra. Meglepően egyszerű és praktikus volt a nagyvad úttalan utakon való „kiközéltése”!

Autóba szálltunk és mindnyájan elmentünk a hajtás elejére, ahol megisméltődött a tarvágásban még egyszer az egész, ezúttal a fiatal bikát húzták ki az autókhoz. Miután mindkét vad az út mellett volt, terítéket készítették, és jó európai és civilizált szokás szerint megadtuk az utolsó tiszteletet az elejtett vadnak. Ezzel vége lett a vadászatunknak.

A két jávort egy nagyméretű garázsban csörlőkkel felhúztuk, és megkezdődött a kemény munka. A nap további része a két vad megnyűzásával telt. Mivel Ilkka vendége voltam, és a családjának az erdei is bérelte a vadásztársaság, a kétévente esedékes vadhús fejében a borjumat ők kapták.

Láttam, és főleg éreztem, hogy a finnországi vadászat olyan, mint egy sportolónak részt venni az Olimpián: nem a győzelem a fontos, hanem a részvétel! Mert nem minden nap van kétjávoros teríték. Legtöbbször egy sem, mégis örömet ad, hogy rendes, jóra való emberekkel vadászatunk együtt.

Bozóki László

trofeakatalogusbozoki@t-online.hu

Nyírfajdvadászat csalimadárral

Finnországban a fajdvadást talán népszerűbb, mint bárhol máshol a világon. A nyírfajd a tőkésréce után a második legkedveltebb vadászható madárfaj. Az őszi idényben akár 200 ezer is terítékre kerülhet belőle. Többféle módszer is van az elejtésére, melyek közül ez a cikk a csalimadarast mutatja be. A szerzőről annyit lehet tudni, hogy vadbiológus, a finn vadászmagazin külső munkatársa... és a házigazdánk volt tavalyi finnországi látogatásunk alkalmával.

Szeptember van, hajnalodik. A nap még nem kelt fel. A hőmérő higanyszála pár fokkal a nulla alatt van. Nincs hó, de az éjjeli fagy miatt a föld és a fák itt-ott deresek.

Két férfi fekszik a földön a kis sziklák mögött. Az idősebbnek látszik a gőzölgő lehelete, amikor időnként megfújja hol a fémből, hol a műanyagból készült csalsípót. Olyan a hangjuk, mint tavasszal a kiskakasoknak a dürgőhelyen. Majd megint csend lesz.

Hirtelen tíz madár száll el felettük, épp csak hogy hallható a szárnycsapásuk. Alacsonyan repülnek, pár méterrel a mező fölött,

majd váratlanul leszállnak. Az ok: egy tucat csalimadár. Nehezen hihető, de a fajdcsapat úgy viselkedik, mint ősszel a tőkésréccék, amikor leereszkednek a vizen lévő csalikhoz.

A távolság a vadászok leshelye és a nyírfajdok között 150 méter. Ez jó lőtávolság golyós puska esetében, ám veszélyes a földön lévő madarakat golyóval löni, hiszen a lövedék átmehet rajtuk, a lövés pedig ilyen helyzetben akár a horizont fölé is irányulhat. A vadászok tehát várnak. A fajdok ösztöneit 10-15 másodpercre lehet megtéveszteni, ezután az összes egyszerre felröppen, és bár egy kicsit még érdeklik őket a csalik, a fákra szállnak a mező szélén.

A távolságmérős keresőtávcső szerint a legközelebbi madár 195 méterre van. A csapat nyugodt, így van egy kis idő megtalálni a tökéletes lövészi pozíciót. A vadászok a „dupla lövés” mellett döntenek. Az idősebb háromig számol, és mindkét .222 Remington kaliberű puska szinte egyszerre sül el. Ezúttal szerencsájük volt, tompán még hallják is, ahogy a lövedék becsapódik. Két madár leesik a fáról, mintha régi tollpárnák lennének. Pár perccel később az idősebb vadász már a fa alatt áll, mosolya fülig ér. Felvesz valamit a bokorból: az öreg kakas és a fiatal tyúk remek teríték egy ilyen gyönyörű reggelén. Épp ekkor bukkan fel a nap narancssárga-vöröses korongja.

40 évig tilos volt

A csalimadárral való nyírfajdvadászat évszázadokon át elterjedt és hatékony vadászati mód volt Skandináviában, leginkább Finnországban. A vadászat idénye késő ősszel kezdődött és télen tetőzött. Az időzítést a madarak csapatokba verődéséhez igazították: ez is késő ősze tehető, a csapatok a tél közepén a legnagyobbak, amikor az idő a leghidegebb és a hótakaró a legnagyobb. Tavasszal a vadászat, ahogy régen, úgy ma is tilos.

A II. világháború után egyre jobb golyós pusokák jelentek meg Finnországban, és egyre elterjedtebbek lettek, szinte minden vadász beszerezhetette. Nehéz évek következtek a nyírfajd számára... A háború miatt még élelemhiány volt, így az emberek azért vadásztak, hogy élelemhez jussanak. Az állomány olyan hirtelen és olyan nagymértékben lecsökkent, hogy 1953-ban az állam megtiltotta a csalimadarak használatát e vadfaj elejtéséhez, és a vadászati idényüket is két hónapra korlátozta: szeptemberre és októberre.

Pontosan 40 évnek kellett eltelnie, hogy ismét csalimadárral lehessen vadászni a nyírfajdra. Az új vadászati törvény 1993-ban lépett hatályba. Mára a vadfaj eme hagyományos vadászata ismét elterjedtté vált. A finn vadászati szabályozás nem a vadászati módokat határozza meg, hanem a lelövési keretszámokat. Így az államnak nem kell attól tartania, hogy a csalimadarak túlságosan hatékonyak lesznek. A vidéki vadászkeretek (összesen 15) és a helyi vadászklubok (országosan 5000) határozzák meg, hány nyírfajdot ejtethet el egy vadász, ez a szám rendszerint 1 és 3 között változik, függően a helyi állomány nagyságától. Ezt a vadbiológusok és a vadászok minden évben felmérik. A több mint ezer, 12 kilométer hosszú, állandó erdei utat - amelyek behálózják egész Finnországot - évente kétszer bejárják, így mérik fel a vadlétszámot.

Nem csak a gumi-madarakat, a sípokat is fújni kell, hogy gondosan elrejtőzve, az arcot eltakarva eséllyel várjuk a csalimadarakhoz beszálló nyírfajdokat

A dürgő hely „díszlete”

A nyírfajdvadásznak legalább 5-10 csalimadárra van szüksége, hogy sikerrel járjon. Minél több, annál jobb, mert a magányos madarak és a kisebb csapatok jobban jönnek, ha sok „madarat” látnak. A legjobb terület a csalik felállításához, ahol tavasszal tartózkodnak a madarak. Finnországban ezek többnyire nyílt mezők, ingoványos részek vagy befagyott tavak. Errefelé magasan fekvő területeken nem dűrögnek, nem úgy, mint az Alpokban!

Az őszi vadászat napfelkelte előtt kezdődik. Még a sötétben kell kihelyezni a földre a csalikat, de néhányat a fákra is fel lehet tenni, így

a madarak könnyebben észreveszik a dürgőhelyet. A legjobb szabály a csalik felállításához a dürgőhely másolása: itt-ott állítsunk fel verekedő kakasokat 10-15 méterre egymástól, ezek körül pedig magányos csalikat, mintha csak fiatal kakasok és tyúkok lennének.

A piacon több nyírfajd csalimadár is kapható. Régebben leginkább kemény műanyagból készületeket használtak, azok túl nagyok, nehezek voltak. Manapság a legkeresettebbeket fekete bársonyból

csinálják: könnyűek és kevés helyet foglalnak, így egyszerű kivinni magunkkal. Az ilyen csali alján cipzár van, használat előtt ki kell nyitni, és megtölteni falevelekkel, fűvel, tőzeggel.

Ezenkívül nemrég megjelent egy új, innovatív modell, amely vékony műanyagból készül, és amelyet úgy kell felfújni, mint egy léggömböt. Megjegyzem, ez a csali évről évre népszerűbb lesz.

Miután felállítottuk a csalikat, bújjunk el. A leshely 100-150 méterre legyen. Jól el kell rejtőznünk, mivel a nyírfajd igen gyanakvó, és remek látása van, az ember legkisebb mozgását is észreveszi.

A legtöbb vadász .222 rem, .223 rem, 243 win, vagy .308 win kaliberrel lövi ezt a madarat. A történetek teljes köpenyesek, hogy éppen hagyják a fajtát. Bizonyos esetekben sörétes puskát is szoktak használni, például ha el lehet rejtőzni a fák között, és elég közel jön a madár. A nyírfajd szélcsendes, napos időben a legaktívabb, amikor pár fokkal nulla alá csökken a hőmérséklet. A szeles, ködös, meleg napokon alig van esélyünk.

JERE MALINEN

jeremalinen2@gmail.com

A sámán

Nem volt semmi különös Ari-Pekkában, aki egy összkomfortos lakóautóban lakott érkezésünkkor a vadászház mellett. A tökéletes komfort a pajtából kivezetett 230 voltos köldökzsinór biztosította. Akkor nem gondoltuk volna, hogy egy valódi sámán kerekkel ellátott hajlékhoz hozott bennünket a jó sorsunk. Ápében – mert így hívták – semmi sámános nem volt, pontosan úgy nézett ki, mint egy átlagméret alatti finn vadász. Őszes körszakállt viselt és fekete baretet. Napközben a konyhában szöszmötölt, kiváló finn kávé főzött és saját maga gyártotta teát szervírozott a délről érkezett történelmi rokonoknak.

Reggel vendéglátónk, Jussi elkészítette nyírfajd-vadászatunk beosztását. Sándort magával vitte a közeli erdőbe, mi Szilveszterrel, egy szintén Arinak hívott vadással és finn bajnok nyírfajdkereső kutyájával, egy rókaforma finn spiccel útnak indultunk egy másik erdőrészbé. Rókaépű kollégánk nyakában a jeladóval azonnal faképnél hagyott bennünket, mi pedig caplathattunk utána a fától-fáig érő mohaszőnyeggel borított szépséges északi erdőben.

A nagykönyv és a finn nemzeti bajnokság verseny előírásai szerint a spicc megkeresi a fán tanyázó kiskakast, ugatással jelez, mire odaér a vadász és lőtávolságból megpróbálja terítékre hozni a madarat. Ennyit az elméletről. A gyakorlat ennél jóval siralmasabbnak bizonyult. Cuppogtunk, caplattunk a szittyós finn nyírfák között kötésig vizesen vezetünk nyomában hosszú órákon át, hegyre föl, dombról le, de kiskakasnak még nyomát sem láttuk. Minden hiába, sem a bajnok, sem a technika nem segített. Délben egy fatörzsre telepedve ebédszünetet tartottunk sült kolbásszal és kávéval. Az erdőben csatangoló spiccet követve délutánra lassan minden reményünket feladtuk, dantei hangulatban kételkedni kezdtünk négy lábú vadásztársunk képességeiben és legvégül szomorúan szálltunk be a terepjárókba. Még nyírfajdot sem láttunk, de legalább a puskáinkat meglevegőztettük itt fenn a messzi északon!

Vacsoránál értékeltük a nap eseményeit, az idő kegyetlenül múlt és ekkor a kézilány szerepébe bújt Ápé felajánlotta segítségét. A hajnali indulásra degeszre tömött hátizsákkal bújt elő kerek hajlékből, Szilveszterrel együtt beültek az egyik terepjáróba és némán elhajtottak. Engem Jere, „kredenc méretű” vendéglátónk vett szárnyai alá, ismét útnak indultunk, hol autóval, hol gyalog a kiskakasok feltételezett tanyái felé, de mintha az ördög bújt volna belém vagy a cseh bockbüchsbe – minden lövésem mellé ment. Most már volt kiskakas bőven és igazán nem rajtuk múltott a sikertelenségem.

Délután, mire visszaérkeztünk a vadászházhoz, egy, a bejárat előtti fára akasztott nyírfajdkakas fekete tollait borzolta a hideg szél.

MINDENHOL

TX 125 Enduro

Ár: 449.990.-*

a regisztrációs adót és a forgalomba helyezés költségeit nem tartalmazza

KÉTKERÉKEN

TRAVELLER

elektromos rásegítés (PEDELEC system) | Li-ion akkumulátor
alu váz | shimano váltó | shimano fék

CITY ZERO

elektromos rásegítés (PEDELEC system) | Li-ion akkumulátor
alu váz | shimano váltó | shimano fék | összehajtható

Elektromos kerékpárok: 279.990 Ft-tól

KEEWAY MOTOR

GOCCIA E - Life style

Márkakereskedők:

Adony Tutu-Car 25/504-419 | Ajka Black Devil 30/209-9411 | Balatonkeresztúr Kor-Autó Kft. 85/376-730 | Budakeszi Interat Weekend Center 23/535-735 | Budapest New-Jet 1/466-4581 | Hájás József 1/256-3559 | Bikers 1/403-4792 | RedHot Motors Hungary 70/383-0135 | SCOOTER.HU 1/782-4162 | Scooter Service 1/405-4869 | Biturbo 1/420-4922 | Tutu-Car 1/285-1241 | Norauto Kft. 1/880-6210 | Cegléd Motorprof Kft. 53/611-133 | Celldómólk Galovich Tamás 95/420-827 | Csömör Norauto Kft. 28/886-500 | Debrecen Juhász Autosbolt 52/420-601 | Diósd New-Jet 20/927-9651 | Dombóvár Vösz 74/465-723 | Dorog Egútmotors-RS Kft. 30/860-6429 | Dúnakeszi Norauto Kft. 1/8806-230 | Dunaújváros Calibra 25/404-318 | Érd Motor Center 2005 23/365-534 | Esztergom Egom-Moped 33/311-937 | Gyöngyös Omega Motor 37/500-721 | Hatvan Motorház 60 20/943-5585 | Hódmezővásárhely First Mobil Center 62/243-262 | Jászberény Moto-Sport Center 57/402-591 | Kaposvár Belmoto Racing 82/526-240 | Kecskemét Czencz-Motors 76/504-599 | Keszthely Motoo Scooter Kft. 30/267-9041 | Kistarcsa N V Motors 28/471-350, 30/635-5400 | Komárom Speed 2000 34/306-030 | Körmend Ricsi 2000 94/412-071 | Marcali Kor-Autó 85/510-228 | Martonvásár Motor Center 2005 Kft. 22/460-292 | Miskolc Telemoto 46/304-977 | Mosonmagyaróvár Motor Impex 96/576-220 | Nagyatád H-I Pack 82/351-067 | Nagykanizsa K-Zone 93/789-336 | Nyíregyháza Törimpex 42/401-857 | Pécs Tomimoto 20/800-0230 | Steelhorse Motor 72/334-156 | Sátoraljaújhely V-kettő 47/655-212 | Siófok Komi Motor 30/293-3081 | Sopron Egútmotors 99/322-242 | Szeged Eric Motor 70/222-0052 | Székesfehérvár JSI Profil 22/511-200 | Norauto Kft. 22/888-840 | Szentes Elektroglob 63/560-530 | Szolnok Nowa-Ker Kft. 56/377-597 | Törökszentmiklós STR Motors 70/385-7750 | Vecsés Old Rider's 70/339-5882 | Veszprém Top Motor 30/9572101 | Zalaegerszeg Auto-Friedrich 92/598-808

www.keeway.hu

www.gocciabike.com

A meleg szobában Ápé és Szilveszter elégedetten kortyolgatták stílszerűen a Jägermeister. Szilveszter elmondása szerint a dagadtra tömött hátizsákból gyermekjátéknak tűnő plüss nyírfajok kerültek elő, amelyeket Ápé szertartásosan felaggatott a nyírfára, ezután kényelmesen helyet foglaltak a fa alatt háromlábú vadászszékükön és már röptek is feléjük a madarak csapatostul. Szilvi a sörétes csővel dolgozott, a feje fölötti kiskakast lőtte meg, majdnem a fejére pottyant. Ápé mintha vonzotta volna magához az egyébként igen bizalmatlan madarakat. Délután Ápé ismét az erdei gombák keverékéből készült teát szolgálta fel, amelyet a csodálatos vadászat után sámánteának, Ápét meg sámánnak nevezünk el. Miután Jere finnül elmesélte sikertelen délelőtti vadászatunkat, Ápé kijelentette, hogy holnap engem visz magával vadászni és a siker sem fog elmaradni.

Ezután Ápé, aki vette a lapot, s mint ügyeletes vadászsámán, az asztalfőn állva belekezdett a holnapi sikeres vadászat érdekében a szellemhívásba-szellemidézésbe, amelyet a nagyothalló szellemek érdekében az asztalon hangos dobolással fejezett be.

Fantasztikusan jól szórakoztunk és mi is vele együtt doboltunk az asztalon monoton ütemben, mint egykor finnugor eleink valahol a távoli Szibériában.

Hajnalban még sötétben érkeztünk a mező közepén álló bűvös nyírfához, a sámán rituálisan elhelyezte plüss madarait a nyírfán, majd alátelepedtünk és ölemben a puskával vártam a fényt. A lassan kelő finn nap bevilágította a mezőt övező fákat és velünk szemben egy fa csúcsán ülve megpillantottuk az első kiskakast. Óvatosan felvettem a puskát, céloztam... és hibáztam. Kisvártatva feltűnt a következő, amit ismét elhibáztam. Ápé csak a fejét csóválta, majd elkérte és gondosan szemügyre vette puskámat, kiszedte, majd újra visszatette a töltényeket, néhányszor még pofához kapta, majd újra a kezembe nyomta. Sok időm nem maradt a tűnődésre, mert újabb kiskakas ült fel egy közeli fa tetejére. A sámán ekkor óvatosan megbökte a vállamat, a madár irányába mutatott és sokat mondóan bólintott. Ülőhelyzetemben jól megtámaszkodtam a fatörzsön, gondosan céloztam, mint aki életében először lő golyós puskával és meghúztam a ravaszt. A kiszemelt nyírfajd villámsújtottan pottyant le a fáról, ekkor Ápé elégedetten veregette meg a vállamat.

Jere, aki Ápét régóta ismerte, megerősítette, hogy a „sámánnal” mindig furcsa esetek történnek meg. Legutóbb egy megtermett barnamedve tért ki az útjából, amikor Ápé éppen a szót ellenőrizte, állítólag – legalábbis Ápé elmondása szerint – egy közelben tanyázó jávortehén a tenyeréből szokott enni. Amikor gondosan felkészültünk finnországi vadászatunkra, mindent megbeszéltük, még azt is, ki, milyen ajándékot kap, de egy vadászsámánnal és általa a szellemek megvesztegetésére szánt ajándékkal nem számoltunk. Ez határozottan kínos volt, így félve kérdeztük meg, hogy mit szeretne kifogástalan sámáni szolgálatai fejében. Ápé fejét szomorúan ingatva kijelentette, hogy a sámánnak égető szüksége lenne egy új dobra. Döbbenetesen összenéztünk, hol lehet manapság Európában sámándobot venni?

Hazaérve a repülőtérről, azonnal bepötyögtem a keresőbe a „sámándob” szót és láss csodát, azonnal megvolt a helyes válasz. Kedves fiatal hölgy fogadott, előzékenyen egy polchoz vezetett és megkérdezte, hogy mekkora sámándobot szeretnék, ugyanis három méret között választhatok. A kérdés zavarba ejtett, nem akartam sámánizmusban való járatlanságomat felfedni és az ógörögök szerint is az arany középút a járható. Zavartan forgattam a kezemben a közepes méretű dobot. Talán ez megfelelő méretű egy vadászsámánnak, praktikus, a hátizsákban jól elfér. Ilyen üzletben, ahol az ősmagyar

táltos keveredik Harry Potterrel még életemben nem jártam és azt sem tudom, hogyan kell egy sámándobot kipróbálni. Halkan, óvatosan megvertem a dobot, úgy tetszett, szakszerűen csinálhattam, az eladó kisasszony nézhetett akár egy szolgálaton kívüli sámánnak. Miközben beütötte a pénztárgépbe a sámándob árát, kimerítő ismertetést kaptam annak mibenlétéről és a dob évenként szükséges karbantartásáról olyan stílusban, ahogy az manapság mosógép, televízió vagy egyéb műszaki cikk vásárlásakor szokásos. Különös gonddal hívta fel figyelmemet a kecskebőr és a fakeret megfelelő kenőcsökkel való évenkénti ápolására. A bőrt évente egyszer, de minden esetben csakis újhaldkor, éjfélkor leölt ártány zsírával kell bekenni, a fát lehetőleg szibériai nyersolajból kinyert paraffinos olajjal kell kezelni, így marad meg sokáig a sámándob varázsereje.

A legújabb híradások szerint, ha Tuusmäki környékén egy vadász biztos zsákmányra vágyik, elegendő felkeresnie Ápét, ilyenkor felhangzik az ártány zsírával gondosan ápolott sámándob halk dübörgése és ezután már a vadászsiker sem sokat vár magára.

BALINT ELEMÉR

Balint-Elementer@t-online.de

A finn spicc

Finnországi utam során nem volt kérdéses a válaszom, amikor a barátaim megkérdezték tőlem, akarok-e siketfajdra vadászni?

Csak annyit válaszoltam: mikor indulunk?

Két nap múlva, korán reggel megjelent Esko Taviä és indulást vezényelt. Amikor kocsijába pakoltuk felszerelésünket, megláttam a kutyáját. Elcsodálkoztam: Te egy rókát tanítottál be siketfajd vadászatra? Mosolygott: jól nézd meg! A lábai hosszabbak, a farka felkunkorodik a hátára, a teste tömörebb, egyébként a színe és fejformája miatt első pillantásra tényleg hasonlít egy kicsit a rókára, de ez bizony a valódi finn spicc kutya!

Idézem az ismertetőt: „A finn spicc-cel hazájában, Finnországban elsősorban siketfajdra vadásznak. A jól betanított kutya a vadász előtt halad, keresi-kutatja és ha rátalál, követi leendő zsákmányát egészen addig, amíg a madár egy fára telepedik. A kutya ekkor fel-alá szaladgál a fa alatt, csóválja a farkát, ugat, ezzel magára vonja a szárnyas figyelmét. Szegény siketfajd a fán biztonságban érzi magát. A kutya egyre erősödő ugatását meghallja a vadász, aki észrevétlenül a fához érhet és felveheti a lövéshez szükséges pozíciót. A finnek évszázadok óta vadásznak a finn spicccel, már a fajta ősei is vadászkutyák voltak, melyek körülbelül kétezer éve érkeztek nomád törzsekkel Oroszországból a mai Finnország területére.”

Induláskor Esko barátom még elmondta, hogy két dologra kell figyelni. Az egyik: a kutya elsősorban a szaglására hagyatkozik, nem a látására, ezért előfordulhat, hogy az erősebb légmozgás megtéveszti a kutyát és nem az alatt a fa alatt kezd ugatni, amelynek tetején a madár ül, hanem amelyhez a szagát a szél sodorja. Ez a lopakodó vadászt is megtévesztheti és mielőtt megpillantaná vagy puszkavégre kapná a kiszemeltet, az tovább áll.

A másik fontos: előfordulhat, hogy a kistermetű szürkemókust kezdi hajtani, hisz' a vadászelődök elsősorban a mókus felkajtatására tanították a spiccet, mert a mókus prémje nagyon értékes volt. Jó pár éve a szürkemókus vadászatot Finnországban betiltották, de kutyáinkból az ősi ösztönt még nem tudtuk teljesen kiirtani. Ja, és a harmadik – tette hozzá barátom mosolyogva – lehet, hogy kakast, lehet, hogy tyúkot hajt a fára, ezért tudnod kell, hogy nálunk október 15-ig mindkettő löhető. Döntsd el, akarsz-e az első eséllyel élni.

Elindultunk. Vastag mohaszőnyeg, zuzmók tömege, helyenként áfonyatakaró, ritkán álló nyírfák és fenyők kísérték utunkon. De nem volt millió hepe-hupa, jeges vizes gödör, csak sok nedvesség, friss zöld és jó illatok.

Mintha a tajga Istenője most végre ölébe vett volna, olyan meghatóan kellemes volt ez a cserkelés.

Az ölben ringatózásból a kutya nem túl messzi, éles ugatása ébresztett. Barátom pár perc után mondta és mutatta, hogy ne készüljek, mert a kutya ugatásából következtetve ez biztos egy szürkemókus.

A finn spicc sokoldalúságát mutatja, hogy folyamatos ugatással nem csak a fajokot jelzi, de „állóra csaholta” a nyestkutyát is

Kutyánkat hamar utolértük, amely nagy szidást kapott a gazditól. A kíváncsiskodó mókust elkergettük és indultunk tovább.

Egyórás kellemes cserkelő-séta következett. Itt-ott nehézkes szárnycsapásokat hallottunk (valószínű siketfajdok), de a kutyánk nem indult utánuk. Talán duzzogott a korábbi erőteljes szidás miatt? Pár perc múlva barátom leültette, mellétérdelt és mormogott valamit a fülébe, majd megsimogatta a fejét és még egy barackot is nyomott a buksira. (Talán elnézést kért tőle...?)

Negyed óra múlva kutyánk elrohant. Na, most figyelj, bökött oldalba vezetőm... Hamarosan felhangzott az éles, már-már sivító gyors ugatás. Egy kicsit vártunk, a sivító ugatás nem csendesedett. Ez a te esélyed, szólta Esko, aztán elvette tőlem a hátizsákomat, a keresőtávcsöveimet, levetette a felsőkabátomat is és azzal eresztett útnak, hogy most csak a fegyver, a jó szem és a nagyon nagy óvatosság számít, majd megszorította a kezem.

Ahogy közeledtem, egyre lassabbra fogtam lépteim, amelyeknek hangja alig volt, csupán a kisebb-nagyobb gallyakra kellett vigyázni, de azok is nedvesek voltak és nem pattogtak, inkább csak hajoltak.

Már láttam a kutyát, ahogy teljes vehemenciával ugat a fa csúcsa felé. Rendkívül óvatosan csúsztam előre, egyik fától a másikig, aztán egy vastagabb törzshöz lapulva, ágról ágra vizsgáltam végig oda-vissza azt a fát, amely tőlem talán 25 méterre volt, amelyet a spicc körülugatott. Ekkor jutott eszembe

Esko figyelmeztetése: lehet, hogy a második-harmadik fán kuksol és figyel. A környező fák alapos mustrája következett: sehol semmi... talán csak egy törzs mögé simuló, szürkemókus járta velem ismét a bolondját?

A madár zsigereit azonnal megetetik a kiéhezettett kutyával, ezzel erősítik a madár iránti érdeklődését

Ekkor úgy éreztem, mintha nézne valaki. Ösztönösen a saját fám csúcsára pillantottam, ahol lefelé pislogva toporgott a siketfajdyúk.

Azt már korábban elhatároztam, hogy nem válogatok, hisz' siketfajd kakast már lőttem, az pedig nem garantált, hogy ha most valamit elszalasztok, akkor ma jön-e még újabb esély, holnap pedig haza kell utaznom. Tehát lövök, ha tudok. Közben kivert a verejték, mert amikor óvatosan ismét felpillantottam, a tyúk rám szegezte tekintetét és szárnyait próbálgatva topogott. Ez azonnal tovaszáll... Szerencsére a kutya közben észrevette és még gyorsabb, élesebb ugató visítésre erősített. Ez hatott a tyúkomra. Amíg ismét a kutyához fordult, valamilyen elmagyarázhatatlan mozdulatokkal igyekeztem ebben a rendkívüli furcsa helyzetben puskacsövet a topogó felé irányítani. Életemben soha nem kellett ilyen helyzetben lőnöm. Útban volt a fatörzs, útban volt a saját testem, útban voltak az ágak, a pulóverem szűkössége, útban a jobb kezem, útban volt minden, de szerencsére a kutya kitartóan visított, a madár pedig egyre idegesebben toporgott, forgatta a fejét, de mielőtt találkozott volna ismét a tekintetünk, ő már a puskacsővel nézett szembe... Lebbentette szárnyát és durrant a sörétes... A szárnyra kapás furcsa, tört mozdulatba csuklott és a tajga kissé figyelmetlen siketfajd tyúkanyója gyorsulva közeledett a mohás-zuzmós puha ágy felé.

A spicc ráugrott az aprókat mozduló ellenfélre. Erre a kísérőm is ott termett és erélyesen eltávolította az acsarkodó kutyát, hogy szét ne szaggassa a madarat, s most már azt sem bánta, ha vérig sérti a feladatát nagyon jól teljesítő, rókaforma kutyáját.

A gyors gratuláció után Esko a legfontosabb ceremóniába kezdett: kizsigelte a madarat és a véres falatokat – az előző napokban tudatosan kissé kiéheztetett – kutyájának adta. Esko elmagyarázta, hogy ez nagyon fontos momentum a spicc vadászszenvédélyének állandó magas szinten tartása érdekében. A különleges ravatal mellett állva tényleg úgy éreztem: a tajga Istene igaz, hogy először kipróbálta erőmet, megizzasztott, jeges vízben úsztatott, kikényszerítette utolsó energiámat, de végül a kötényébe véve szeretettel elringatott, hogy ne feledjem el soha azokat az élményeket, amelyeket ezen a különleges, nehéz és szép vidéken finn vadászbarátaim segítségével szerezhettem.

RAKK TAMÁS
reneszansz@tapo.hu

24. Kaszó Kupa Fővizsga

A február 22-24-ei rendezvény fővizsga volt a szó szoros értelmében, hisz idén a Magyar Véreb Egyeslet lesz a házigazdája a Nemzetközi Véreb Szövetség versenyének. Fővizsga volt olyan szempontból is, hogy kik képviselik majd hazánkat a rangos novemberi rendezvényen, melynek központja a keszthelyi Helikon Hotel lesz. A fővizsga mellett tenyészszemlére és elővizsgára is jelentkeztek szép számmal, így azoknak a bírói köröknek is akadt dolga bőven, akik nem feltétlen a fővizsgán bíráltak. Az esti programban, a már hagyományos zenés-táncos est mellett az éves közgyűlésen volt a fő hangsúly. Az elnöki, valamint a reszortfelelősök beszámolóit után alapszabály módosításra került sor. Az alapszabály módosításával az egyesület elsősorban a jogszabályi kötelezettségeinek tett eleget, de egyértelműen látszik, hogy ezek a módosítások a frissítést, a jobb alkalmazkodást és az egyesület pontos helyének a meghatározását segítik.

Magyar Zsolt és ideji fővizsga győztes hannoveri vérebe

A fővizsga eredménye:

- I. Magyar Zsolt** (Körcsöneyei Nádor)
- II. Vereczkey Bálint** (Sztpéterföldi Aba)
- III. Bartha Ferenc** (Rábaparti Vadász Nancy)

Az elővizsga eredménye:

- 228 p. Szigeti János** (Ricsika-Erdei Aliz)
225 p. Mészáros István
 (Tura-Galgamenti Alma)
210 p. Takács Gábor (Sztpéterföldi Brunó)
204 p. Martos István (Zemplén Erdei Márk)

A Bédai kennel

Úgy tűnik, hogy azok az emberek, akik gyönyörűséget találnak a lovak ügetésében, a vágásban, egyáltalán a ló mozgásában, nos, azok kivétel nélkül élvezettel nézik a vizslák mezei munkáját is. Biztosan van ebben valami tudatalatti, hisz a lovak és a mezőn dolgozó vizsla mozgása minden esetben ámulattal tölti el a vadászembereket. Így van ezzel dr. Herger László is, aki aktív lovasként kezdte pályafutását, kezdetben versenyzőként, majd később a sárvári ménésben, ahol mint ménésvezető dolgozott. Mégis, egész életében meghatározó volt a vizsla, ezen belül a magyar vizsla munkája.

A vizslához, ugyanúgy, mint a lóhoz, elengedhetetlen a jó szem, a szenvedély és a szerelem. Ez a három dolog feltétlenül szükséges, ha az ember vadászkutyát, pontosabban vizslát tenyészt. A Bédai Magyar Vizsla Kennel alapítója, dr. Herger László ezt a három alapvető és a tenyésztésben meghatározó dolgot otthonról hozta. Mint fiatal vadászember, több fajtaival is próbálkozott mielőtt a „sárga” kutyák mellett döntött. Vadászott hosszú és rövid szőrű német vizslával, kipróbálta az angol vizslákat, köztük az angol szettert is.

A bédai kennel alapító kutyája Somlókerteri Ági Luca magyar vizsla szuka, 1973-ban, már kifejlett felnőtt kutyaként került dr. Herger László otthonába, a Baranya megyei Majsra. Csodálatos mezei munkája volt és már az érkezőkor felhívta magára a figyelmet.

Az autóból kiugorva rögtön egy stabil állással mutatkozott be. Ebből egyértelműen látható volt, hogy érdemes komolyabban is foglalkozni a fiatal szukával. Az első fedezettséghez a kant, a kor akkori híres és a mai napig meghatározó tenyésztetőből, a Farkasházy Miklós nevével fémjelzett Mátaikennelből választották. Gyönyörű kölykök születtek, de ez a jó képességű szuka sajnos hamarosan elpusztult.

A kennel alapítója mindent megtett, hogy ez a jó munkavonal fennmaradjon. Éppen ezért a Mátaikennel hosszú évekig meghatározó volt a bédai kennel kialakulásánál. A tenyésztés mellett mindig fontos volt, hogy a vizsgákon, a versenyeken jól szerepeljenek a kennel kutyái. Az első komolyabb megmérettetés 1973-ban, a karcagi főversenyen jött el, ahol Herger László szinte teljesen kezdőként az előkelő ötödik helyen végzett. Aztán sorra jöttek a rangos versenyek, nemzeti és

Kalandos macskaetetés

2012. november 21-én éjjel, egy zalai vadászterületen különös vadászélményben volt részem.

Azon az éjen már erősen dagadt a hold, és külföldi vendégvadásztatás zajlott a területen. Mivel a körzeti kanmacska aktív volt, így rendkívül jól sikerült az őszi alom a szőlőhegyen. Esténként a kismacskák rendszeresen odajártak a kivilágított pincéhez finom csemegék reményében. Aznap éjjel is így történt.

A három osztrák vadászból már kettő beérkezett a kiindulási pontra, ami egy szőlőhegyi kis pince volt. A harmadik vadászt és kísérőjét vártuk. Az ajtó feletti kislámpa, mint örökmécses világította meg az öreg diófát. Az ajtótól két méterre állva, Zsolti barátom pörköltzsztatós kenyérhéjjal etette a macskákat, tőlem gyenge egy méterre. Én éppen telefonáltam és cigarettát szívtam,

amikor mint vadász ember egy pillanatra én is megijedtem. A földön habzsolva táplálkozó sülőmacskák közé morogva ugrott be egy felnőtt kanróka. A macskák szempillantás alatt a padláson, a diófán, valamint az autók tetején voltak. Heten hét felé szaladtak. A telefon kiesett a kezemből, majd a kocsimhoz rohantam, melyben golyós puszkám tokban feküdt, kiürített állapotban. A betöltést „Rudi” barátunk az autóm jobb első kerekénél ülve várta meg, nyálát csorgatva figyelve a megriadt házi cicákat. Puszkám, mint az ágyú dörrent el, megtörve az éjszakai csendet. A macskák mintha tudták volna mi történt, ahogy a prémes a földre zuhant, már ott doromboltak lábaim körül.

Vadászkürtömön felharsant a „róka a terítéken” című szignál, majd folytattuk az éjszakába nyúló vadásztörténetek mesélését az emlékezetes nap után.

Somogyi Zoltán Péter, elnök
Vas megyei Vadászkürt Egyesület

nemzetközi szinten egyaránt. A munkateljesítmények mellett a kiállításokon is jól szerepeltek a vizslák. A kennel egyik legszebb fedező kanja, Kilátótéri FÜRGE Mokány az egymás után rendezett négy CACIT kiállításról háromszor győztesen került ki, emellett két esetben a kiállítás legszebb kutyája volt. Aztán Bodzaparti Dodó váltotta be a nagy álmot, a főverseny megnyerését 1980-ban. Sajnos ezt a remek kant egy évvel a főverseny után elütötte egy autó.

Az eredmények tükrében mindenképp meg kell említeni Józsalaki Rudit, valamint azokat a fedező kanokat, melyek úgymond visszanyúlva egyes tenyésztői vonalakért, Amerikából kerültek vissza Magyarországra. Jenky és Bugac Amerikából érkeztek és akkoriban emiatt sok kritikát kapott a tenyészet, de mint később kiderült, a bédai kennelek jót tett a frissítés. Akkoriban hazánkban három meghatározó vonal volt és ezek kezdtek beszűkülni. Herger László úgy gondolta, hogy a külföldi frissítés mindenképpen jót

tesz a hazai magyar vizslaállományoknak. Azóta több mint tíz év telt el és a hazai magyar vizsla törzskönyvek nagy részén a harmadik-negyedik generációban bizony ott található a két kan valamelyik leszármazottja. Az almok tekintetében a bédai kennek kétszer ért végig az ABC betűin és a kutyák nagy része vadászokhoz került.

Alig van kiállítás vagy munkaverseny, ahol ne lenne bédai leszármazott. Ezenkívül sok kölyök került Ausztriába, Németországba és Franciaországba, hogy Európa-szerte öregbítsék a magyar vadászkutyák jó hírét. Akad olyan német vadász, aki az elmúlt évtizedek alatt már a negyedik bédai kutyáját vásárolja.

A Bédai kennekben a tenyésztési alapelv az, hogy jó használati kutyák kerüljenek a vadászokhoz. Legfőbb szempont nem a képesség, sokkal inkább a használhatóság, a munkakészség és a munkabírás, hogy a kutyák a vadászatban állják meg a helyüket. Emellett nyilván nem baj, ha a kutyák szép küllemmel is rendelkeznek.

Dr. Herger László

A kennek egyik legszebb fedező kanja, Kilátótéri FÜRGE Mokány 1992-ben az egymás után rendezett négy CACIT kiállításról háromszor győztesen került ki, emellett két esetben a kiállítás legszebb kutyája volt (Sajtóban megjelent fotó alapján)

Tánc a napban

Makk Károly

Állt a vásári forgatagban a sok zsbárus között. Ruháját, melyet az asszony erőltetett rá anélkül, hogy tudta volna hova készül, néha leporolta a szálló portól. Tán gyónni akar, vagy világgá menni ilyenkor? De nem kérdezte. Ő tudja, maga dolga. Majd elmondja ügyis estére. Feszengett, sehogy sem érezte jól magát. Nem szokott ő hozzá ehhez az embertömeghez. A ruha is feszélyezte, mert csak nagy ünnepre és az éves közgyűlésre szokta felhúzni. Idegességében a kalapját, ami idáig sem volt valami vasaltas állapotban, szinte ronggyá gyúrta. Már bánta, hogy eljött, de kell a pénz. Muszájból jött.

A nap pont a szemébe süttött, hunyorgott tőle. A napcserezte, néhol ráncos arc dacolt a sugarakkal. Már lassan nyolcvan éve néz vele naponta farkasszemtel.

Hányszor és hányszor látta reggel, harmatos fűben megfürödvé a fák mögül felkelni, és hányszor este, vöröslő felhőpárnába bújva lefeküdni, ott nyugaton a nagy cserfa mögött. Most azonban zavarta.

Szégelyelte magát előtte, hogy így látja. Nem a szokott, kopottas, de mindig tiszta zöld vadőri ruhában látja, öreg mogyoróbottal kezében, mellette Pize a szálkásszűrő tacska, hű kísérője. A kutyát alig tudta visszaverni a kapun belülre reggel. Nem értette, hova megy az öreg, ahova ő nem mehet. Sokáig szűkölt, de a verdikt arról szólt, hogy NEM, akkor az pedig nem.

Csendes, halk szavú, kissé magának való embernek ismerték, aki nemigen találta helyét ebben az „új” világban. Szerette a reggeli sétákat nyáron, főleg eső után a felkelő nap fényében. Ilyenkor mindennek olyan jó kesernyés lombillata van. Döngő darazsak, daloló madarak, a napfényben szárítókozó borjak, gidák. Ez az ő világa, az erdők sűrűje, a völgyek hűvöse, a cseresek, a nyiladékok, nem ez a városi zsvaj, puccos dámákkal, nyegle ficsúrokkal.

Vadászember volt, a nyugdíjazásáig vadőr. A nem sokat beszélő, semmit feleslegesen nem ismétlő fajtából. Egyszer az egyik vendég meg is jegyezte viccesen, hogy az azért nem volt akármilyen pap, aki magából az igent kiszorította az esküvőjén! Persze értette ő a viccet. Felnézett a falatozásból reggelinél, aztán halkan, szinte maga elé dörmögve: „Most vagy vadászik és figyel rám, vagy korán jött el a következő idényre.” A vendég megértette, hogy az előbbi sértés volt részéről. A bocsánatkérés után, az esti cserkelésnél nagyon jó bakot lövetett vele.

Nem volt ő haragtartó ember. A tiszteletet megadta, és másoktól is elvárta. Hány és hány embert ismert meg az évek során! Méltóságosok, nagypénzű bankárok, ügyvédek, pártemberek, kiskirályok. Ő mindig a szerény, de határozott, tisztelettudó embereket kedvelte. Az ilyen emberrel könnyű vadászni. Ezek közt is voltak tehetősebbek és szegényebbek. Egy vadász ne legyen papagáj, vagy piaci kofa. A sokbeszédűek, dicsekvők csak löni akartak. A vad iránti tisztelet fogalmát még csak nem is hallották. Ők, akik a legtöbbet hibáznak, aztán arról is a szégyenkezés helyett úgy beszélnek, mint egy hőstetteről.

A vásárba az asszony betegsége miatt hozta az öreg Leica keresőtávcsövével. Nem mondta neki, ne furdalja a lelkiismeret. Kevés

a nyugdíj, a vadőröket nem fizették agyon semelyik rendszerben. Most sem. Az asszonyé sem lett sok a tsz-idők miatt. Ott is csak állandóan vagy a mezőn vagy az istállóban, estétől reggelig. Oszk a nyugdíj meg olyan kevés, hogy a kocsmában két óráig sem tartana ki. A betegség meg nem kérdez senkit, hogy tsz-nyugdíjas vagy vadőr vagy. Az, ha jön, akkor gond van. A gyógyszer még valahogy kijön az eladott gomba meg a csipkebogyó árából. Nyáron a hársvirággal is lehet pótolni egy keveset. A szeder is hoz valamit a konyhára. A hullott agancsokért, amiket néha megtarthatott, a késes is adott keveset. A kertületvezető erdősz a makkszedők közé néha odaállította felügyelőnek. Meg hát figyelt a fatolvajokra is. A fát így olcsóbban kaphatta meg. Nem ivott, nem kártyázott, a kocsmát nemigen látogatta, csak akkor, ha a vendég meghívta egy kupicára. Az más. Akkor azt tiszteletből meg kell tenni. A vadra, az elejtő vadászra és hát Hubertusra kötelező. Nem sokat, csak egy kupicát.

De a kórház, az már sok. Oda el kell utazni, oda vinni kell a vizet, a WC papírt, a szappant. Ennivalót, hogy le ne korcsosodjál, pongyolát, szép papucsot és fehér ruhát. Oda egy asszonyt nem lehet csak úgy elengedni. Meg hát pénzt.

Szerette az asszonyt a maga módján. Nem külsőségesen, hanem belülről, őszintén.

Hányszor ápolta, amikor az esti leseken megfázott. Kenegette a mellét disznózsírral, mert úgy köhögött, hogy a szomszédból is világgá szaladt volna a vad, ha kimegy körülnézni. Meg aztán, amikor beleesett az árokba és egy napig azt sem tudta hol van és két bordája is eltört. Se köhögni, se nevetni nem tudott. Az asszony minden nyögését, köhintését, csosszanását ismerte és értette. Tudta, mikor van jó kedve, és mikor nincs. Gyereket ebbe a nyomorúságos világba nem akartak. Saját maguknak is nehéz. Egy vagy két gyereknek meg minek okozzanak felelőtlenül rossz életet.

A pénz miatt van most itt. Az öreg keresőtávcsövet, gondolta, eladja, és a pénzt az asszonynak adja. Ne mondja senki, hogy nincs megbecsülve. A Leicára azt mondta az egyik vadászvendég, hogy értékes darab, és jó pénzért el lehetne adni. Pedig milyen képe van. Ha belenéz az ember, hát az mindent megmagyaráz. Egy német vendégé volt. A 16-os lapátvégű páros bikát lőtte meg. Micsoda bika volt! Koronás agancsát az iszalag úgy fonta körül, mint Jézus Krisztus fejét a töviskoszorú. Úgy örült, hogy örömeiben odaadta. Ennek már lassan 40 éve. Azóta összenöttek. Még a templomba is elvinné vasárnap, de hát az asszony nem engedné. Azt mondaná, hogy a Lipótra kellene mennie inkább, mert oda vannak az ilyen bolondok becsukva.

40 évi hajnal és este. Karácsonyok és újévek. Napsütés, esők, ködök, térdig érő havak, és csikorgó hidegek. Mi mindent látott ez a távcső! Hány születést, botladozást és mennyi halált! Negyvenévi élményt és negyvenévi életet.

Micsoda este volt, amikor a holdfénynél az öregháti kukoricában azt az öreg, nagyfogú kant megleste! Hányszor és hányszor várta hiába, érezte a jelenlétét, az illatát, hallotta a nyögését, de mindig a kan győzött. Rafinált volt ő urasága. De aztán jött az

a holdfényes hideg este. Éjfélkor már úgy remegett, mint nád a szélben, és akkor kilépett az árnyékból fekete ruhájában, mint egy király. Óvatosan, méltóságteljesen, a mindig győzők dőlyfével. De akkor tévedett. Végzeteset.

A Leica szinte a szeméhez ragadt. A régi Carl-Gustav a vállgördörbe hang nélkül emelkedett, és az öreg MOM céltávcső szálkeresztje a fül mögött kereste meg a célpontot. A lövés dőreje végiggurult a hegytetőn, majd le a völgybe, és az Öreghegyről vissza. A visszhang a király távozását kísérte utolsó útjára. Micsoda hang volt! Az utána lévő csendben egy levetett kalapú, félig agyonfagyott vadászra és egy hatalmas fekete kanra tekintett le csillagokkal díszített felhőpárnájából álmosan a hold.

És még mennyi és mennyi történet.

- Mennyi a távcső Papa? – kérdés terelte vissza a valóságba. Fialtal, nyegle, kalapos ficsúr nézegette a távcsövet.

- 80 ezer – mondta halkán, szinte maga elé az öreg.

- 80-ért Papa, már egy vadászt is vehetek mellé. Vadász nélkül 20?

Az öreg lehajtotta fejét, nézte a cipőjét, torkát valami keserűség kezdte szorítani. Keze ösztönösen a zsebe felé nyúlt, majd megállt. A távcsövet a mellére szorította, mint a gyereket féltő anya. Felnézett és belenézett a napba. Az asszony arcát látta a fényben. Kibontott hosszú barna hajában csillagok ragyogtak és táncolt. Pörgött és pörgött. Kezével integetett és hívta. Aztán ő is táncolni kezdett vele. Kimérten, ahogy szokta. Körbe-körbe, a napba nézve, derekát szorosan tartva. Nevettek, mint fiatalkorukban, sima volt az arcuk, szemek csillogtak és nevettek, nevettek.

A zuhanást már nem érezte. A körülötte állók emelték fel és hívtak orvost. A mentőben is görcsösen szorította a Leicát a dobozával együtt. Halkan, alig érthetően motyogta csukott szemmel: „Nem adom oda, nem adhatom oda, értsd meg.” ♡

DVD-k

VADÁSZLAP PDF-archívum 2006-2011. .... 1980,-/db
VADÁSZLAP PDF-archívum csomagban 9000,-

Vadászat

Blumann Ödön: Nagy bakok 2500,-
Öreg bakok 2500,-
Rendellenes, torz agancsú özbakok 2500,-
100 gimbika 2500,-
100 lövés vaddisznóra 1-3. .... 2500/db
100 özbak 2500,-
Vadászévad 2011. 2500,-
Erdő P.R.Bt.: A magyar erdők királya 3125,-
Dámszarvasok földje 3125,-
Fácánvadászatok a Csákok földjén 3125,-
Hidvégi Béla: Volt egy álomom 2900,-
Ignác M.: A nagyvad vadászata, dupla 5000,-
A szarvasbögés titkai 3800,-
Oroszországi vadászatok 3000,-
Szalonkától vadlibáig, dupla 5000,-
Sáfrány József: Az én Afrikám I-II. 2100/db
Takács Viktor: A nagyvad találatjelzése 4900,-
A vaddisznó vadászata 1-2. .... 4900/db
Egy vérből való vagyunk 1-2. .... 2850/db
Európa terítéken 4900,-
Hegyi vadászataim 2. rész. 2900,-
Özhívás 4900,-
Vadász ABC 4900,-

Horgászat

A bojli éve 1570,-
A csuka horgászata 1570,-
A süllő horgászata 1570,-
Feederbottal állóvízben 1570,-
Feederbottal folyóvízen 1570,-
Feederbottal nagypontyokra I-II. 1570/db
Kedvenc horgászvízeink 1570,-

Íjászat

Szabadi Attila: Robin Hood sehol..... 3000,-
Vadászat Magyarországon reflexijjal 3000,-
Takács Viktor: Vadászíjász 1-2. .... 4900/db

Kutya

Dénes Gábor: Tanuljunk kutyául 1350,-
Vérebvezetők nyomában, dupla 6250,-

Művészet

Balogh: Kelet-Afrika vándora voltam 2500,-
Bársony I. A.: Bársony István a lép és a... .. 2700,-

Természet

Balogh István: Vadvirágos patika 4680,-
Rockenbauer Pál: Másfélmillió lépés... I-III. 1350/db
...és még egymillió lépés I-V. 1350/db
A csodás Észak 1570,-
A nagy cápák nyomában 1570,-
A nagy korallzátony 1570,-
A St. Helens hegy kitorrése 1570,-
A tenger óriásai 1570,-
A zebra család 1570,-
Afrika prédái és ragadozói 1570,-
Afrika: A Szerengeti Nemzeti Park 1570,-
Antarktisz 1990,-
Árpi bácsi fiókái 1990,-
Ausztrália 1570,-
Az élet eredete 1570,-
Az elefánt és a gnú 1570,-
Az emberevők földjén 1990,-
Az igazi vadon élő állatok 1570,-
Az ismeretlen Hawaii 1570,-
Az oroszlán család 1570,-
Az ördög szigete - Tasmánia 1990,-
Bálnák 1570,-
Budapesti vadon 1990,-
Cápák 1570,-
Daruvonulás a Hortobágyon 1990,-
Dél-Afrika 1570,-
Életem-utazásaim 1990,-
Grönland 1990,-
Háztűzörző 1990,-
Hubulák 1990,-
Izland 1990,-
Kerekek és lépések 1-5. .... 1570/db
Lappföld 1990,-
Liliputi mimikri 1990,-
Lulu a világszám 1990,-
Madagaszkár 1990,-
Mauricius 1990,-

Medvék 1570,-
Óceániai csavargások 1990,-
Óriásdévérék földjén 1570,-
Pápua új Guinea 1990,-
Patagónia tornyai 1990,-
Pecatúra extra 1570,-
Pénz és taps nélkül 1990,-
Pingvinek vándorlása 1570,-
Ragadozók a vadonban 1570,-
Természetfilm: Víz víz tiszta víz..... 1990,-
Tiszvirág 1990,-
Trópusi esőerdő 1570,-
Veszélyes állatok: Majmok 1570,-

Zene CD-n

Baranya Vadászkürt Együttes: Vadászúdv 3150,-
Concerto-Boldog: Vadász-zene 3200,-
Muzsika Magyarországról 960,-

KÖNYVEK

Klasszikus irodalom

Avarffy Elek: Hej! Vadászok! 3500,-
Vadászképek 2700,-
Bársony István: Árnyak az éjszakában 2500,-
Fekete vér 2000,-
Nyomról nyomra 2730,-
Vadászhangok, hangulatok 2100,-
Gr. Apponyi H.: Úti- és vadásznaplóm..... 6200,-
Maderspach V.: Medve! 2400,-
Nadler H.: A Keleti- és Déli Kárpátokban 2500,-
Vadásznapok, vadászévek 2500,-
Széchenyi Zsigmond: Ahogy elkezdődött 2698,-
Alaszkában vadásztam 2999,-
Csuil! 3499,-
Két kecske 2499,-
Nahar 3499,-
Ünnepek 2990,-
Thurn-Rumbach: Erdélyi szarvasok és medvék... 2500,-
Wass Albert: A titokzatos özbak 1180,-

Kortárs irodalom

Apatóczy István: Ettünk falombot 850,-
Bán István: A medve árnyékában 2500,-
Harc az elemekkel 2200,-
Medve 3 4000,-
Vízvarázs 4000,-
X-es 4000,-
Békés Sándor: Isten előszobájában 3360,-
Fácányi Ödön: Fejet hajtunk 3500,-
Gyimesi György: Szerelmem Afrika 7500,-
Hámory Gy.: Kurgánok között a Hortobágyon 1500,-
Hankó László: A medvék országa 3000,-
Hathaway Capstick: Az utolsó elefántvadász 4800,-
Halál a fekete kontinensen 4300,-
Halál a magas fűben 5400,-
Hidvégi Béla: Vadászművek birodalmában 3500,-
Sziklák permén 4500,-
Hunyadi Csaba Zsolt: A szarvasok háreme 2200,-
Harmat és vér 2400,-
Hy János: A másvilági vadász 2400,-
Igalij József: A hal, a horog és az ember 3100,-
Kahler Frigyes: Hangokból szőtt csend 2200,-
Kemény J.: Medvekaland a Kárpátokban 2500,-
Keszthelyi Jenő: Csontszilánkok 3300,-
Kiss J. Botond: Így láttam Indiát 1950,-
Köncz István: Party István 300,-
Kovács M. Dóra: Az én Namíbiám 4950,-
Kovács Dénes: A vívók apostola 3500,-
Kubasek J.: Jeles világutazók nyomdokain I-II. ... 3500,-
Lovász Sándor: A vadászat lázában 750,-
Lükő Sándor: Kalandos vadászatok 2990,-
Mara-Sepsis: Farkasaink 2500,-
Márok Tamás: A képzelet vadászmezején 2700,-
Márton Imre: A vadon hívó szava 3900,-
Motesiky Árpád: Emlékezés Stróbl Alajosra 700,-
Pető János: Hogyan tehet a vadász? 800,-
Megismerni a vadászt 800,-
Mit is gondol a vadász? 800,-
Mitől hízik a vadász? 800,-
Rácz Gábor: Majdnem megmásztam... .. 3200,-
Rakk: Göröngyös égi és földi utakon Mongóliában. 3850,-
Sáry Gyula: Szabadkőművéség 2200,-
Schwartz Béla: Miszter KUDU 2200,-
Sterbetz: Puskával a Nagypusztán 3000,-
Sütő András: Hargitai vadászkalandok 2500,-
Szálka Róbert: Topi 2280,-
Szerb Imre: Együtt vadászni 1000,-
Szy Ferenc: Vadászéletem Kanadában 2200,-
Tálosi István: A természet és én 3. 1200,-

Tóth Sándor, dr.: Nyitány a hírnévhez 3500,-
Török: Vadászataim napfényben-árnyékban .. 3600,-
Traser Ferenc: Tanzániai tavasz 1900,-
Ugray Tamás: Gavallérral a csúcson 3500,-
Vadászpuskával a csúcson 4000,-
Varga Aladár: Egy vadászfeleség 1500,-
Vasas Yoachim: Menjen, Doktor elvtárs 2310,-
Végh Endre, dr.: Megvadult sótár 4990,-
Videcz Ferenc: Vendégkönyv 3200,-
Zsugorított görbétükör 1700,-
Vörös István: A teremtő tenyerén 2990,-
Zsigárcsik Gyula: Diana másként akarta 3200,-

Szakkönyvek

Németh: Lovasíjász hagyományörzés 2500,-
Novotni Péter: Lótartás a családban 3150,-
Pintér-Pócsi: Hal 2500,-
Pongrácz L.: A ló tenyésztése és genetikája 2790,-
Rácz József: Bor és gomba 2200,-
Rácz: Hogyan természetünk csiperkegombát 2500,-
Radics L.: Növénytermesztő mester könyve 2960,-
Radnai Imre, dr.: Lovasszótár 3500,-
Rakonczay Zoltán: Természetvédelem 3320,-
Reinhard Eder: Borhibák, borbetegségek 2900,-
Scholz: Sajtgyártás házilág 3360,-
Szántó Zoltán: Analitikus szemléletmódok 2900,-
Vadászítoktett 1500,-
Vadászlap: Szóljon a vadászkürt 1950,-

Fegyverek

McNab: A fegyverek nagykönyve 11980,-
Szajkó István: Sörétlövés 2200,-

Gombák

Montagh: Gombák 2680,-
Oetker: Gombák 1890,-
Rimóczi Imre dr.: Gombaválogató 1-9..... 2890/db
Magyarország leggyakoribb gombái 2500,-
Spotter: Gombák 600,-
Vasas-Locsmándi: Gyakoribb gombáink 2800,-

Gyerekeknek

Az erdő állatai (kirakós) 2499,-
Spotter's Guide: Természetbarátok zsebkönyve 1699,-
Fák, gombák, kertí virágok, lepkék 600,-/db

Horgászat

Avaffy: Hol horgászunk? 1990,-
Bördös János: Horgász lexikon 1050,-
Farkas Csaba: Balaton hal-álom 500,-
Füstös Gábor: Wobblerek, wobblerezés 1699,-

Íjászat

Ambrózy: Amit a vadászíjász vizsgán..... 2200,-
Ambrózy Árpád: Nimród csillaga alatt 2400,-
Nagy Gábor-Szabó Zsolt: Vadászíjászat 1600,-
Csigás íjak 1600,-
Reflexíjak 1600,-
Szöllösi Antal: Nyílegyenesen 1800,-

Kutyák

Géczi Zoltán: Kutyakönyv 2980,-
Horváth: A kutya és a macska betegségei 4900,-
Király Klára: Jagdterrier 1490,-
Krámer: Boxer - Kutyatár 1750,-

Madarak

Határozó kézikönyvek: A világ madarai 3200,-
Hume, Rob: Madárlesen 5900,-
Juhász Lajos: Kertek, parkok madarai 2500,-
Koczká A. K.: Magyarország madarai 3990,-

Egyéb termékeink

Kalapszalag 1180,-
Vadriasztó 980,-

Webáruházunk teljes kínálata
a www.vadaszkonyv.hu honlapon található!

Valamennyi árucikk megrendelhető:

Vadászlap Kft.

1031 Budapest, Rozália u. 59/a.

Telefon: +36-70/702-5000,

Tel./fax: +36-1/242-0042

e-mail: megrendeles@vadaszkonyv.hu

Megrendelését

postai utánvétellel szállítjuk.

Szoboszlai Lajos: A vaddisznó vadászat titkai**4990 Ft**

A kissé fellengzős cím ellenére a könyvben össze van gyűjtve a kezdő és gyakorló vadászok számára a vaddisznókra és vadászatukra szükséges ismeretanyagok zöme, amelyek között számtalan trükk is fel van sorolva, ám a trükkök nem titkok, főleg, ha több százan ismerik és alkalmazzák őket. A szerző vélhetőleg sok gyakorlati tapasztalattal rendelkező vaddisznóvadász, de saját tapasztalatain kívül sok mindent össze is „ollózott”, nem is mind hiteles információ. Jó néhány kép „copy internet” felirattal, szerző megjelölése nélkül. A „titkok” között sok vegyi anyag is fel van sorolva, mint csalogatószer, azonban van benne a magyar vadászati törvény által tiltott is, mint ahogy tilos használni az elektronikusan lejátszott csalogató hangokat is, még ha amerikai is a berendezés. Ha eltekintünk(?) ezektől a hibáktól, használható tanácsokkal szolgál a téma iránt érdeklődőknek.

-som ★★★★★**Blaumann Ödön – Szarvaslesen****2500 Ft**

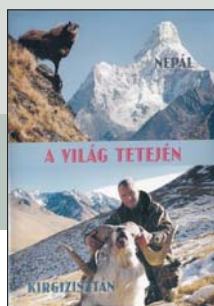
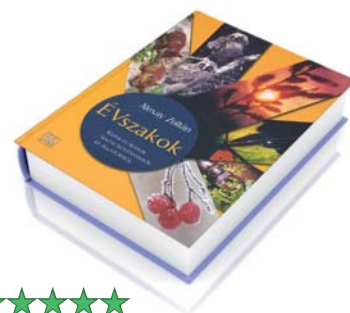
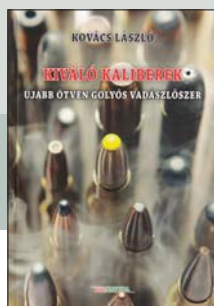
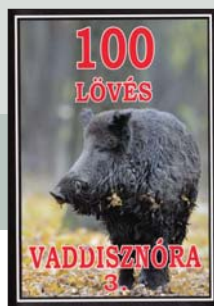
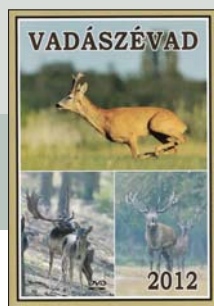
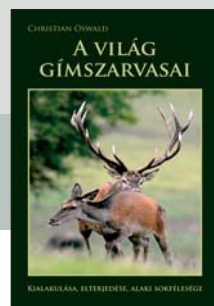
A méltán ismert vadfotós szarvaslesre hívja nézőit olyan kiváló szarvasos területekre, mint a Bakony, Tolna és Baranya megyék erdői, rétjei és mezőgazdasági területei. Az idén megjelent DVD 45 percnyi játékidőt tartalmaz, amely alatt számtalan különféle szarvasbikát láthat az érdeklődő. Bizonyos esetekben szarvas-vadászaton is részt vehetünk egészen a kívánt bika kiszemelésétől, az utánkeresésen át, a terítékig. Természetesen a puska nem minden esetben sül el. Fülöp Zsolt narrálásában azt is megtudhatjuk, hogy a szakemberek milyen nehéznek saccolják a bikák agancsának súlyát, illetőleg ha elejtették a kívánt vadat, akkor megtudjuk az agancs pontos súlyát is. Külön érdekesség, hogy a film utolsó öt percében a vadfotós egy különleges bika (hatodik agancsa páratlan 40-es volt) történetét meséli el a kezdetektől egészen a bika élete végéig.

-km ★★★★★**Blaumann Ödön – Vaddisznóhajtások 6.****2500 Ft**

A Magyarországon kedvelt vadászati módot bemutató népszerű „Vaddisznóhajtások” sorozat 2013-ban immár hatodik részéhez érkezett. A 35 perces filmen a vadfotós Blaumann Ödön 14 vadásznap és 40 hajtás akciójeleneteit örökítette meg. Hibázásoknak ugyanúgy tanúi lehetünk, mint gyönyörű, pontos lövéseknek. Bár kommentár helyett ebben a műfajban csak a puskák dördülését és a zárdugattyú fémes hangját hallhatjuk, de szinte kivétel nélkül az összes találatot visszanezhetjük lassítva, így azok is könnyen láthatják a becsapódások helyét, akik a valós idejű jelenetben nem voltak elég szemfülesek. Gerinclövés, lapockalövés, fültőlövés: mindegyikből akad itt bőven. Bátran ajánlom ezt az izgalmaktól koránt sem mentes filmet mindenkinek, azoknak is, akik már sokszor vettek részt disznóhajtáson és azoknak is, akik még soha.

-kókai ★★★★★**Dr. Alexay Zoltán: Évszakok****3980 Ft**

A biológus-tanár több száz káprázatos fotóval illusztrált könyvében olvashatunk a varjúról, a borzról, a tündérrózsáról, a denevérről csakúgy, mint az aranyos bábrablórol, a gilisztaűző varádcicsról, az ágas békabuzogányról vagy a veszélyeztetett bangóról. A fotókról rovarportré, bőgő bika, a vaddisznócsalád meghitt pillanatai, napozó madarak, az erdők virágai és a Kisalföld zöldje köszön vissza ránk. A szerző könyvében arra buzdít minket, hogy hazánk állat- és növényvilága éppoly gazdag, mint a világ bármely országáé, csak nyitott szemmel kell járnunk a jól ismert, megszokott tájakon. A fejezeteket úgy állította össze, hogy az év hetei szerint kövessék egymást és mind-egyiknek témája a természet állapota legyen az adott időszakban. A könyv felkelti a természet iránti érdeklődést, segíti az élővilág megismerését és fontosságá teszi annak védelmét.

E.E. ★★★★★Hidvégi Béla: A világ tetején DVD **2900,-**Kovács László: Kiváló kaliberek **3330,-**Blaumann Ödön: 100 lövés vaddisznóra 3. DVD **2500,-**Blaumann Ödön: Vadászévad 2012 DVD **2500,-**Vadászok szakácskönyve **8950,-**Christian Oswald: A világ gímszarvasai **4864,-**

Az elmúlt vadászévad summája a SEFAG Zrt-nél

A tavasz 2012-ben sem volt a vadászok pihenő ideje. Ilyenkor készülnek a puha magágyak, jönnek-mennek a jó – és néha a rossz – minőségű vetőmagok, táskás szemek monitoringozzák a szalonkát, még táskásabb szemek pásztázzák az éjszakába fulladt kukoricavetést, épülnek a villanypásztorok, „figyelődnek” a bakok, területalapon igényeljük a támogatást és a hosszú téli hallgatás után meg-megszólalnak a vadkárszakértők telefonjai...

A 2012-es idényben a hét monitoringot végző vadászterületen 35 erdei szalonkát tudtunk mintaként beküldeni, ami a 2011-es tavasz után ugyancsak gyengének volt nevezhető.

A késő téli és tavaszi örület – év végi zárások, a tervezés mellett – immáron hagyományosnak is nevezhető része, hogy felkészüljünk a nemzetközi kiállításokon való vendégszereplések sorozatára. A kalandos nyaralásnak tűnő európai „roadshow” sok energiát és időt emészt, tehát hogy értelmük is legyen, komoly munkát igényelnek. A prospektusok, az árjegyzék, a csomagajánlatok évről évre történő megújításának nemzetközi igénye nagy, ezek frissítése nélkülözhetetlen és egyben munkaigényes is. Tavaly a kultikus dortmundi kiállítás mellett Salzburgban, Madridban két helyszínen is, illetve a budapesti FeHoVán volt kiállító a SEFAG. Tapasztalataink alapján nyugodtan kijelenthetjük, hogy összehasonlítva a többi vadászatszervező céggel, illetőleg a saját lehetőségeit értékesítő területekkel szemben szégyenkezésre semmiféle okunk sincs!

A területalapon történő támogatások igénylése – mindannyiunk legnagyobb öröme – nem jelentett komolyabb problémát. A munka precizitásának fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az ebből megvalósítható vadföldgazdálkodási tevékenységeink finanszírozásának lehetősége. A gazdálkodás fajlagos költségeinek „szigorodása” a nagyobb szakmai eredménnyel kecsgetető – és persze több ráfordítást is igénylő – kultúrák csökkenő arányát eredményezte a „mezei asztalon”, ellenben az élő és a hosszú távon, fajlagosan kevesebb költséget emésztő fajok/fajták növekvő arányt mutatnak. Ez – sajnos - nem meglepő, hiszen egyszerre költséghatékonyak és eredményesnek is lenni – a legnehezebb feladatok egyike.

A nyár végével gyakorlatilag lezárult az őzbakok vadászatának

időszaka, összességében 180 bak került terítékre. A legerősebb a Zselicből került ki, amely 516 grammal mérlegelt és 135,18 C.I.C. pontot érdemelt ki a bírálaton, de több 400 gramm feletti trófea érkezett például Szántódról, illetve a Zselic keleti feléből is. Jellemzően a vadisznó-befogások is befejeződtek a nyár végére. A már tartós hullámvölgyként is jellemezhető „vadisznókerti piac” az egyébként igen nagy mennyiségű kertjeink kényszerű csökkentését eredményezte, ami a befogási lehetőségeinken is meglátszott. A tavalyi 570 egyed akár szerénynek is mondható, mert csak 280 vadisznó került befogásra a csökkenő kertszám, illetve a csökkenő igények miatt.

Mezőgazdaságunk a nyári aszályt érezhetően megsínylette, bögési veteményeink sok helyen hosszas gondolkodás után bújtak ki – vagy ki sem bújtak – a földből.

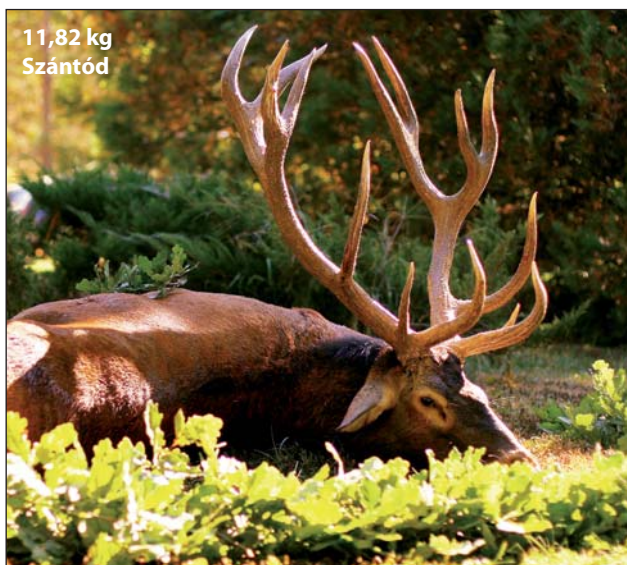
Őszintén szólva vegyes érzelmekkel vártuk a bögést, hiszen az elmúlt két év nem hozta a jó eredményeket és nem lehetett tudni, hogy ez csak egy időszakos megtorpanás, vagy egy tendencia kezdete?! Az eredményeket látva, talán van okunk az optimizmusra.

2012 szeptemberében a SEFAG Zrt. nyolc vadászterületén – amelyek közül csak hét területen tudtunk vadászatni – összesen 181 gimbika került terítékre, amelyek trófeáinak átlagtömege 7,09 kg.

A legnagyobb tömegű és egyben a legnagyobb pontszámú trófea 11,82 kg-os (225,23 C.I.C.) Szántódról, az Aliréti tömbből jött be.

Az összes bika bíralt korának átlaga 8 év. A mélyebb szakmai elemzést kedvelők részére eláruljuk, hogy a terítékből 114 db, azaz 63 százalék lett érmes. Az érmes trófeák átlagtömege 8,24 kg, átlagpontszámuk 192 C.I.C. (ezüstérem).

A legkomolyabb eredmények a szántódi területen születtek, ahol az 57 bika 72 százalékos érmes aránnyal, illetve 8,53 kg-os érmes átlagtömeggel zárta a hónapot, de

11,82 kg
Szántód

a lábodi (61 százalék érmes, 8,33 kg), illetve zselici (70 százalék érmes, 8,20 kg) vadászterület is komoly eredményt produkált.

Az értékeléséhez mindenképpen hozzá tartozik, hogy a kelet-zselici vadászterületünk hosszas jogvitája folytán, ezen a mintegy 7600 hektáros kiváló területen a bögési időszakban vadászni nem tudtunk, amely mintegy 15 bika „kiesését” és – bízunk benne – öregezését jelentette. Fontos megemlíteni, hogy a kollégák megfelelő önmérsékletet gyakoroltak, a kényszerből történő hibás elejtések nem voltak jellemzőek, a mínusz pontos bikák aránya a tűrészhatár alatt maradt.

Az októberi barcogásban – amely elsősorban a lábodi kollégákat érinti – a korábbi éveknél szerényebb számú, mintegy 112 dámbika került terítékre, amelyek trófeáinak átlagtömege 3,06 kg. A legnagyobb tömegű trófea 5,08 kg-os (Lábod-Nagysallér) és 200,27 C.I.C. pontos minőségű lett.

A terítékre hozott bikák számából is látszik, hogy az elsősorban a lábodi területen folytatott erőteljes és tudatos állománypasztás elérte célját. A véleményünk szerint fenn tartható szintre csökkent állomány nagyság megközelítőleg ezt a bika-lelövést teszi lehetővé, az ivararány beállítása azonban még sok és következetes munkát igényel a jövőben.

A bögés és a barcogás mellett a téli társasvadászatok adják a vadgazdálkodási ágazat – talán mondhatjuk így – „harmadik lábát”. Sok tekintetben a legnagyobb lábát. A november végi napokon, illetve a decemberi és januári hónapokban mintegy 94 hajtásnap realizálódott, amely vadászatok kiemelkedően jól sikerültek! A jól szervezett hajtások terítékének nagysága, a vendégkör minősége, nem utolsósorban pedig az időjárás mind hozzájárult a kölcsönös megelégedéshez. Különösen a vaddisznóteríték mutatkozott erősnek, amit egy-egy majd 50-es napi teríték is alátámaszt! Az egyes területeken produkált rendkívüli eredményeket mi sem bizonyítja jobban, mint egy januári, Zsitifapusztán – szabad területen – szervezett hajtásnap, ahol 12 jó kezű vadász 61 sertevadat hozott terítékre!

Fontos információ, hogy aranyakákból 160 egyed került teríték-

A kerti vadászatok szintén jól sikerültek, de a már évek óta stagnáló „vadaskerti piacon” az arcpirító engedményezések mellett is igen nehéz a vadászat értékesítése

re az elmúlt vadászidényben. A károkozásairól beérkező sötét hírek miatt 2012-ben már területenként előírt lelövési számot vezettünk be, amelynek a „valamit valamiért” elv alapján anyagi javadalmazása is magasabb.

Csak a társasvadászatok eredményeképpen a 2012-13-as idényben mintegy 2700 nagyvad került terítékre, amelyből több mint 2100 egyed szabad területen esett el. Elmondható, hogy a viszonylag sok szervező irodával kapcsolatban lévő erdőgazdaság a hajtásoknak mintegy felét saját szervezésben, a fennmaradó másik felét a partneri rendszerén keresztül értékesítette. A vendégkör gerincét jellemzően még mindig a németajkú és a Benelux országok vadászai teszik ki, de visszajáró ausztrál és amerikai vendégeink is vannak.

Az év elején nyitottunk a már megkerülhetetlen internetes világ irányába, amikor létrehoztuk önálló, egyre látogatottabb weblapunkat, a www.sefaghunting.com alatt található felületet. Az oldal több nyelven is lehetőséget biztosít a vadászterületeink, vadászházaink, vadászati lehetőségeink, illetve áraink, akcióink részletes tanulmányozására.

Vadgazdálkodási Osztály

Lábod-Nagysallér

Várjuk a jelentkezőket
a Bükkösdői Ökopark
(Baranya megye)
nyári táboraira
(vadász és lovas táborok)

Ez csak természetes!

www.okobukkosd.hu

www.vadaszkeszerek.extra.hu

marekjozsef@citromail.hu

Nagyvadás vadászterületre
megfelelő képzéssel és többéves
szakmai tapasztalattal rendelkező
hivatásos vadászt keresünk.
Szolgálati lakást és gépkocsit
biztosítunk.

Jelentkezés: szakmai önéletrajzzal
„Diana” jellegre a kiadóba, illetve
szarvasbika13@freemail.hu
e-mail címre.

Medvehagyma-gyűjtés engedéllyel!

Az erdőtörvény értelmében állami erdőben – nem védett területen – mindenki csak saját szükségleteinek megfelelő mennyiségű gombát, gyógynövényt – így medvehagymalevelet is – gyűjthet külön engedély nélkül. Ennek mértéke nem haladhatja meg személyenként a 2 kg-ot naponta. Amennyiben valaki ennél nagyobb mennyiséget kíván szedni, azt csak engedéllyel teheti. A Mecsekerdő Zrt. által kezelt területekre az engedélyt az erdészeteknél lehet megvásárolni.

Visszatúrás

Nemrég a vadásztársaimmal együtt egy igazi „vadvadkélhárításon” vettünk részt! Sajnos nem puskával, hanem kapával, ásóval, gereblyével... A területünkbe ékelt 50 hektáros dió-mandula ültetvény tulajdonosa nemrég kártérítési perrel fenyegetett meg minket. A tél kezdete óta több száz disznótúrást számoltak össze, köztük 20-30 négyzetmétereseket is! Az egész napos munka során, melyet a nagy terület és a talaj sáros, gázos állapota is nehezített, megállapítottuk, hogy valószínűleg a tulajdonos által a kerítésekben belülről (!)

borított hullott dió és mandula csábította oda a disznókat. A kerítés kilyukasztása, aláásása ezeknél a tonnányi termést tartalmazó „szóráknál” történt. Szerintünk ezt el lehetett volna kerülni a kívül való elhelyezéssel. A vaddisznó persze, ha már egyszer bejutott – részben a nem teljesen záródó kapun is(!) – keresgél, túr a fák alatt, hiszen érzi a hullott terméseket, még a föld alatt is. Ezt a túrásokban talált héjak is jelezték. Bár még kifáradva, derekunkat fájlalva is viccelődtünk a mi „viszsa-túrásainkon”, de megvolt a véleményünk a tulajdonosokról.

Folkmann Miklós

AMIKOR A MÁSODPERCEK SZÁMÍTANAK Z6 – 2. GENERÁCIÓ. AZ EREDETI TÖKÉLETESÍTVÉ

A Z6 céltávcsövek jól bevált folényes optikai 6-szoros nagyítását egy karcsú design kialakításával és új funkciókkal egészítettük ki: a ballisztikai és parallaxis tornyok mindennapi használathoz igazodó mechanizmusai optimalizálják a kezelést, és a megvilágított célkeresztet automatikusan kikapcsoló rendszerrel kiegészített SWAROLIGHT technológia növeli az elemek élettartamát.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI OPTIK KG
Tel. +43/5223/511-0
info@swarovskioptik.at
facebook.com/swarovskioptik

SWAROLIGHT
SWAROCLEAN

ÚJ
KARCSÚ ALAK
OPTIMALIZÁLT
KEZELÉS

SWAROVSKI
OPTIK

Kitüntetések

Március 14-én a Vidékfejlesztési Minisztériumban Fazekas Sándor miniszter ünnepi megemlékezésében az 1849/49-es forradalom és szabadságharc ma is érvényes üzeneteire hívta fel a figyelmet, majd kitüntetések adott át.

A felvételen balról jobbra a „vadász” kitüntetettek:

Dr. Csoma Antal, a Békés megyei vadász-kamara elnöke, a Körös Halász Szövetkezet elnöke, a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége Halászati Szervezete volt alelnöke a halfeldolgozás és halértékesítés területén hosszú időn át végzett munkája, több évtizedes szakmai szervezeti tevékenysége elismeréseként vehette át az Életfa Emlékplakett bronz fokozatát.

Kanyok Zsolt, az Aggteleki Nemzeti Park vadászati ágazatvezetője, az őrszolgálat-vezetőhelyettese az állami természetvédelem és a vadgazdálkodás terén végzett szakmai munkájáért, a két szakterület közötti együttműködés fejlesztése érdekében kifejtett tevékenységéért miniszteri elismerő oklevélben részesült.

MTI Fotó: Soós Lajos

Hídvégi Béla, a Safari Club International magyarországi szervezetének megalapítója, a magyar vadászati hagyományok ápolásáért, múzeumalapító, ismeretterjesztő tevékenységéért, példaértékű életútja elismeréseként a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét vehette át.

Cseke Sándor a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjét kapta. Lapunk főszerkesztője a magyar vadászati kultúrát szolgáló tevékenységéért, az Országos Vadásznapiak elindításáért, az Európai Vadászújságírók Szövetsége megalapításáért kapta a magas állami elismerést.

A hatvani vadászati múzeum látványtervei

A 3,15 milliárd forint állami támogatással létesülő projekt közbeszerzési eljárása véget ért, a lebonyolításával megbízott közhasznú társaság március 12-én kötötte meg a kivitelezési szerződést az Építő- és Épületkarbantartó Zártkörűen Működő Részvénytársasággal.

Szabó Zsolt, Hatvan város polgármestere, a térség országgyűlési képviselője sajtótájékoztatón mutatta be a Grassalkovich-kastély fejlesztésének első látványterveit március 14-én Hatvanban. A külső megjelenést előrevetítő képek, és az épületben helyet kapó vadászati múzeum berendezését, tálatait szemléltető tervek május végéig lesznek megtekinthetők a Grassalkovich Művelődési Házban. A projekt az Európai Unió és a Magyar Állam támogatásával, az Új Széchenyi Terv keretében valósul meg.

– A kiállítás célja, hogy a látogatót megismertessük a hazai vadászat és halászat történetével, felkeltsük érdeklődését a vadvilág és a vízi világ iránt. A kiállítás bemutatja a magyarországi hétköznapi vadászat és a „halas” kultúra történeti fejlődését a népi vadászat és halászat eszközeivel, korabeli dokumentációk, leírások alapján.

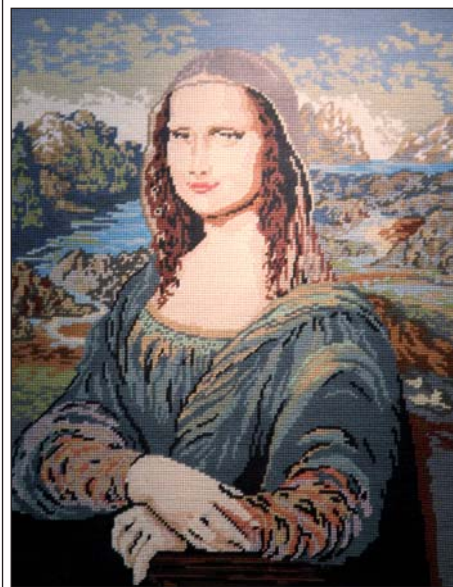

A felújított kastélyépület három szintjén, mintegy 4500 négyzetméteren kapnak helyet a természettudományi, vadászati, halászati és horgászati témájú kiállítások. A múzeumi rész a Természettudományi Múzeum külső fiiláljaként fog működni, míg az üzemeltetést a város által létrehozott Kft. fogja

ellátni. Párhuzamosan egy 60 000 kötetes tematikus, elektronikus szakkönyvtárat hoznak létre, amelynek digitalizált anyagai a tervek szerint mind a kiállítás látogatóinak, mind interneten keresztül elérhetőek lesznek. A tervezett átadás 2014 tavaszán lesz.

-som

„Szilveszteri” kiállítás

Második alkalommal rendezte meg február 23-án a veszprémi TAPO reneszánsz étterem a „vadász-szilveszterét”, melynek idei kísérőrendezvénye volt Surányi Gabriella goblein-kiállítása. A legnagyobb sikert az ötször-hatszor visszabontott és újravarrt „Mona Lisa” aratta a látogatók körében. Egyöntetű volt a vélemény, hogy megérte a fáradságot.

Tovább lép a Gerje-menti Vadásztársaságok Szövetsége

A szervezet 5 éves működés után áprilistól bejegyzett egyesületként kíván tovább működni.

A szervezet új neve: **Gerje-menti Vadásztársaságok és Vadászok Egyesülete**. A szövetség regionális jelleggel működik, a Gerje-patak mentén vadászó társaságok alkotják a tagságot.

Az egyesület alapító tagjai: Pipacs Vadász-
kürt Egyesület, NEFAG Zrt., albertirsai Gerje-
menti Vt.; Pilisi Petőfi Vt.; albertirsai Har-
matrázó Vt.; ceglédberceli Turul Vt.; törteli
Rákóczi Vt., Fehér Sándor, Csontos József,
Hegedűs László, Kemenár Pál, Tubi Károly és
Rubi Márton.

Az alakuló taggyűlésre 2013. április 6-án,
10 órakor került sor a törteli Rákóczi Vt. va-
dász házában, melyről és a kezdeményezés-
ről részletesen beszámolunk májusi lapszá-
munkban.

M. J.

HUNTING PRESS

INFORMÁCIÓS MAGAZIN VADÁSZLAP ONLINE

• Facebook-oldalunk, amely eddig profil volt, immár oldalként érhető el! Így gyorsabban és még többben értesülhetnek a legfrissebb hírekről. Új címünk: www.facebook.com/magyar.vadaszlap.9

(03. 07.)

• Vádemelést javasol a rendőrség a vadászat közben halálos lövést leadó férfi ellen, aki tavaly Kunagótán meglőtt egy hajtót – tájékoztatott a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság sajtószóvivője (03. 08.)

• Élve fogó sakálcsapdákat helyeztet ki a Somogy megyei Vadászati Szövetség nyolc vadásztársaság területére. Az állatokat élve akarják elfogni, ugyanis kutatásukra másfél millió forintot nyertek a vadászok. (03. 01.)

• Idén is megrendezte a már hagyományosnak számító vadászbálgját a Székkutasi Petőfi Vadásztársaság. A mulatságon a hölgyek a közelgő nőnap alkalmából egy-egy szál rózsát kaptak ajándékba. (03. 02.)

• Kerülük az embert az Északi-középhegységben élő hiúzok, de a nyomaik lebuktatják őket. (03. 11.)

• Engedélyezte a brit kormány, hogy négy év alatt ötezer borzot lőjenek le Angliában a szarvasmarhák körében terjedő tbc-járvány megfékezése céljából. A kórokozó hordozójának tartott ragadozók 70 százalékát akarják megsemmisíteni Gloucestershire és West Somerset vidékén. (03. 01.)

• Az év első két hónapjában jelentős vízimadár mozgás volt a Körös-Maros Nemzeti Park Kígyósi-pusztá területén. Az áttelelő tőkés récék mellett január közepén jelentek meg az első átvonuló vadlúd-csapatok, melyek többségét a nagy lilik alkotta, de az egyetlen hazai fészkelő faj, a nyári lúd is az átlagnál nagyobb számban mutatkozott. (03. 07.)

• Drámaian induló felvételt tett közzé az albertai Ian Waugh nyugdíjas biológus: a kanadai Új-Skóciában a jégen rekedt egy szarvastehén és borja, és a csúszós felületen nem tudtak megállni a lábukon. A borjú végül kivergődött, míg a tehenet különleges manőverrel, egy helikopter rotor-szelével fűjték partra. (03. 06.)

HOLDNAPTÁR ÁPRILIS 30 nap

A hó napja	A hét napja	A nap névnapja	Nap		Hold	
			kel (óra,perc)	nyugszik (óra,perc)	kel (óra,perc)	nyugszik (óra,perc)
1.	H	Húsvét	6.22	19.13	--:--	9.32
2.	K	Áron	6.20	19.15	1.21	10.34
3.	Sze	Richárd	6.18	19.16	2.12	11.42 ☾
4.	Cs	Izidor	6.16	19.18	2.55	12.52
5.	P	Vince	6.14	19.19	3.31	14.04
6.	Szo	Vilmos	6.12	19.20	4.02	15.15
7.	V	Herman	6.11	19.22	4.30	16.25
8.	H	Dénes	6.09	19.23	4.57	17.34
9.	K	Erhard	6.07	19.25	5.23	18.41
10.	Sze	Zsolt	6.05	19.26	5.50	19.47 ●
11.	Cs	Szaniszló	6.03	19.27	6.19	20.52
12.	P	Gyula	6.01	19.29	6.51	21.53
13.	Szo	Ida	5.59	19.30	7.27	22.51
14.	V	Tibor	5.57	19.32	8.07	23.43
15.	H	Tas	5.55	19.33	8.53	0.30
16.	K	Csongor	5.53	19.34	9.44	--:--
17.	Sze	Rudolf	5.51	19.36	10.39	1.12
18.	Cs	Andrea	5.49	19.37	11.38	1.48 ☽
19.	P	Emma	5.48	19.39	12.40	2.20
20.	Szo	Tivadar	5.46	19.40	13.44	2.49
21.	V	Konrád	5.44	19.41	14.50	3.16
22.	H	Csilla	5.42	19.43	15.59	3.42
23.	K	Béla	5.40	19.44	17.10	4.09
24.	Sze	György	5.39	19.46	18.24	4.38
25.	Cs	Márk	5.37	19.47	19.39	5.09 ○
26.	P	Ervin	5.35	19.48	20.55	5.46
27.	Szo	Zita	5.33	19.50	22.07	6.30
28.	V	Valéria	5.32	19.51	23.12	7.23
29.	H	Péter	5.30	19.53	00.08	8.24
30.	K	Katalin	5.28	19.54	24.54	9.31

MIRE SZABAD VADÁSZNI?

Áprilisban: szarvasborjú* – őzbakra** – muflonkosra – vaddisznóra – rókára – aranyakálra – nyestre – pézsmapocokra – nyestkutyára – mosómedvére

Májusban: szarvasborjú* – őzbakra** – muflonkosra – vaddisznóra – rókára – aranyakálra – nyestre – pézsmapocokra – nyestkutyára – mosómedvére

* Gímszarvas esetében, az április 1. és június 30. közötti időszakra megállapított vadászati idején során borjúknak a gímszarvas előző évi szaporulatát kell tekinteni ** április 15-étől

További híreinkről részletesen
www.huntingpress.eu
honlapon olvashatnak!

Tájékoztató

A szalonka monitoring projektjében érdekeltek szerint a monitoring nélkül biztosan nincs esélyünk rá, hogy derogációt vezethessünk be, azaz a szakminisztérium újból engedélyezhesse a vadfaj vadászatát tavasszal – egyebek mellett ez hangzott el a VKE Szalonka Klubjának szakmai rendezvényén március 8-án. Schally Gergely, a gödöllői Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézetének doktorandusza elmondta, hogy tavaly a tavaszi megfigyelések eredményei szerint a legtöbb szalonkát március 17-én és 24-én észlelték, a legtöbb, amit egy megfigyelés alkalmával láttak: 14 madár volt, azonban az országos átlag jóval alatta marad ennek: 1-2 darab megfigyelési pontonként. Az éves átlagok csökkenő tendenciát mutatnak: 2009-ben, a monitoring első évében a vonulási csúcs alatt átlagosan 3 madár volt, míg 2012-ben 1-re csökkent. Ebből az látszik, hogy hiába nem vadászható Magyarországon ez a vadfaj, a megfigyelt mennyiség nem hogy nem nőtt, inkább csökkent. Egyébként több év megfigyelései alapján kijelenthető, hogy tavasszal a Kárpát-medencén egy milliónál több erdei szalonka repül át költözőhelyére igyekezve. Fluck Dénes szerint az időjárás hat a szalonkavonulásra. Okfejtése szerint az eurázsiai, sőt részben az afrikai kontinens nagyobb régióinak időjárása dönti el, hogy milyen útvonalon vonul a madár, amely 2500-6000 kilométert tesz meg tavasszal és ősszel. Mindezt hő-, szél- és felhőtérképekkel is illusztrálta. **-fa**

Ismét „csordát” gázolt a vonat

„Szarvascsofa közé hajtott a vonat” – adta hírül a Népszava honlapja... ami azt jelentette, hogy a vasúti síneken átváltó szarvas-csapból egy borjú, egy tehén és egy bika nem élte túl az „átkelést”.

A baleset hajnali 5 óra körül történt a Tatabánya és Környe Földtulajdonosok Vt. területén, a vonat Szárliget és Tatabánya közötti szakaszán. Az ügyben megkerestük a vadásztársaság vadászmasterét, Hontvári Zoltánt, aki elmondta: a területükön nem ez az első ilyen baleset, legutóbb egy szarvasbikájuk veszett oda így. A mostani káruk milliós nagyságrendű, hiszen az elpusztult fiatal koronás bika nagyon ígéretesnek számított.

-km

10 évesek a debreceni Dianák

Gyönyörű csokor – a bálban résztvevő, több megyéből érkezett – hölgykoszorú

10 éves jubileumi báljukat tartották március 2-án, a debreceni Semann étteremben, a Hajdú-Bihar megyei Diana Vadászholgy Klub tagjai. A bált Oláh Csaba, a VKE elnöke nyitotta meg. Úgy tűnik, divatos lett a nyílt levél, mert a Diana Klub „atyja”, Cseke Sándor – aki nem tudott részt venni a bálban – levélben üdvözölte a bálozókat, hangsúlyozva, hogy a Hajdú-Bihar megyei vadászholgyek meghatározóak voltak a Diana Vadászholgy Klub életében, mert itt alakult ki elsőnek olyan baráti társaság, amely már többről szólt és szól, mint a közös durrogás, a közös vadászat. A vadászbáli műsoraik példaeértékűek voltak az egész ország számára, nem véletlenül vált részévé minden Országos Diana bálnak is.

A hajdúsági vadászholgyek ezúttal is több meglepetéssel szolgáltak a bálozóknak, be-

mutatták az új műsorukat, a kollektív kreativitással készült „Házasodik a vadgazda” című bohózatukat, illetőleg kommentálták az elmúlt 10 év alatt összegyűjtött és a klub életét, tevékenységét felidéző fotókat. A több próbát megért előadás premierje és a humortól sem mentes kommentek hatalmas sikert arattak, bizonyítva, hogy a vadászholgyek fantáziája, de még inkább a színészi teljesítménye sem utolsó.

A miskolci Batta Olgi gyermeke István, humoros sztorikkal lépett fel.

Sok nevet kellene megemlíteni, akik részesei voltak a sikernek, a jó hangulatnak, a fergeteges szórakozásnak – de nem lenne rá elegendő hely – ezért csak annyit, hogy a bálozók nevében köszönjük, nem véletlenül mulattunk reggelig.

B.J.

Misi, a vadgazda – a forgatókönyv szerint – nem tudott választani, vitte mindegyiket!

Bizakodás

A kép február 16-án készült egyesületünk, a Mezőberény Vt. területén. Jónás László vadásztársunk jelezte, hogy munkahelye települé-lyének ellenőrzése, körbejárása közben (amely a vadászterületünk „bódisháti” nevezetű területén található) találta – közvetlenül a kerítés mellett - a vacokban a két kis mezei nyulat.

Feltehetően 2-3 nappal korábban jöhettek világra. Valószínűleg az elmúlt évekhez képest – legalábbis Békés megyében – az enyhébb télnek köszönhetően viszonylag korán, már január elején elkezdődött a mezei nyulak bagzása. Így okkal bizakodhatunk, hogy hasonlóan a 2012-es évhez, egy jó vadászati idény elé nézhetünk 2013-ban is.

Gál Péter, vadászmeister – hivatásos vadász

„Vigaszdíj”

Kis híján tragédiával végződött tavaly egy vadászbaleset, amelynek Hári Béla, a sümegi Karikástető Vadásztársaság 29 éves vadőre volt a szenvedő alanya, míg az okozó egy páratlan 14-es, 7-8 kilogrammosra becsült agancssúlyú szarvasbika. A Veszprém Megyei Vadász-kamara most pénzádománnyal támogatta a szerencsétlenül járt vadórt.

A hivatásos vadász tavaly november 11-én egy barátjával terület-ellenőrzésről hazafelé tartott. Még egy szórót megnéztek a város közelében, amikor a kutyája beszaladt a nádasba és elkezdett ugatni valamit. Béla utánament egy vadváltón, amikor a kutyától megriadva, vele szemben alig tíz méterre felbukkant egy bika. Mindketten próbáltak kitérni a másik elől, ám szerencsétlenségükre ugyanabba az irányba ugrottak félre, így a szarvas fellökte a vadászt. A mellkasába 6 centiméterre fúródott be a bika szemága, alig egy centivel elkerülve a szívet. A középágak egyike a bal felkart szúrta át, a másik a jobb felkar izomzatát hasította végig. Egy hét kórházi ápolás után majd’ egy hónapig tartott, mire képes volt a kezeit használni.

Február 27-én a főnöke szólta, hogy délután a vadőröknek kötelező továbbképzés lesz. Csodálkozott a szokatlan időpontra, de még odaérve sem gondolta, hogy a sümegi Palota Pincében az elegáns fogadást az ő tiszteletére rendezte a térség négy vadásztársaságával együttesen a Veszprém Megyei Vadász-kamara.

„A baj összehozza a vadászokat” – mondta köszöntőjében Papp Gyula kamarai elnök, hozzátéve, hogy a társaságok sokszor hajlamosak csak a bevételt várni a hivatásos vadászoktól, de néha kellene egy kicsit törődni is velük. Ezt követően jelentették be – amiről már egyedül csak az érdekelt nem tudott – hogy a megyei kamara 200 ezer forintos adománnyal támogatja a balesetben megsérült Hári Bélát.

Somfalvi Ervin

Ficsor Autóház Kft.
 1106 Budapest, Fehér út 7. • H-P: 8:00-18:00, Sz: 9:00-13:00
 Tel.: 06 1 260 11 22 • Fax: 06 1 262 66 10
 E-mail: terepgumi@ficsor.hu • Web: www.ficsor.hu

**Vadásztól
Vadászoknak!**

**TEREKGUMIK
ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!**

2 olasz terepgumi-specialista
gyár kizárólagos forgalmazójától
Ahol eddig el-
akadtatok, ott
most nem
fogtok!

Simex Minta
Kaiman

Terrain

**BF
Kobra
13,5 mm**

Nehéz terepre - sárba, Magyarországon egyedülálló 17-20 mm mintamélység

Kougar

Country

Kobra

Trac

Átadtuk a nyereményeket

Az előfizetői sorsolás nyereményeit, háziasszonyaink nyereményét, a Miss FeHoVa szépségverseny udvarhölgyeinek díjait az elmúlt hetekben adtuk át.

Dombai Laurának, az első Miss FeHoVának, a Vodafone székházában Pintér Zoltán kiemelt ügyfélszolgálati manager adta át az okos telefonját, melynek alapdíját két évig szerkesztőségünk fogja fizetni

A szalántai Pávics Tibor alaposan meglepte szerkesztőségünket, pálinkával és egy kis hazai kóstolóval „felszerelve”, családi ünnepként vette át a Keeway enduro motort.

A felvétel már otthon készült

Bélyegújdonság

A bélyegképeken **hermelin** (*Mustela erminea*), **törpecickány** (*Sorex minutus*), **hiúz** (*Lynx lynx*) és **közönséges denevér** (*Myotis myotis*), a sorszámozott blokk bélyegképén pedig a **keleti sün** (*Erinaceus roumanicus*) látható.

A miniatűr műalkotások **Valaczkai Erzsébet** Csergezán-díjas grafikus-festőművész alkotásainak felhasználásával, **Weisenburger István** grafikus tervei alapján a Pénzjegynyomda Zrt-ben készültek. A tervek szerint 2013. április 9-étől vásárolhatók meg a nagyobb postákon, vagy megrendelhetők a posta.hu-n.

A csákdoroszlói Fálmann Tamás egy elektromos meghajtású biciklit vihetett haza. Szét sem kellett szerelni, a lehajtott hátsó ülésekre fektetve könnyedén befért a Touragebe a kerékpár. Mint kiderült, Tamás felesége már bejelentette, hogy ő fog közlekedni az elektromos meghajtású Goccia kerékpárral

30 éves gyártási tapasztalat,

német és osztrák alapanyagok,

20-25 öltönyfazon,
+ igény szerinti méretre igazítás.

Nem véletlen,
hogy termékeinket
egész Európába
exportáljuk!

Vadászok,
vadőrök és erdészek
nálunk elkészíttethetik,
megvásárolhatják
komplett ruházatukat.

Balassa Kft.

2660 Balassagyarmat,
Mártírok útja 7.

Telefon: +36-35/301-435

Fax: +36-35/500-038

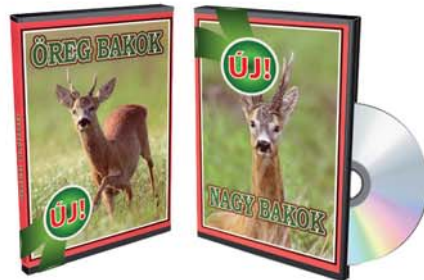
e-mail:

postmaster@

balassabopatex.t-online.hu

www.balassaruha.hu

FILMEK VADÁSZOKNAK! 2500 Ft/db

További filmek:

Vaddisznóhajtások 1.
Vaddisznóhajtások 2.
Vaddisznóhajtások 3.
Vaddisznóhajtások 4.
Vaddisznóhajtások 5.
Vadászévad 2006–2010
Vad és vadászat
Agancsosok
Dámbarcogás
Őzbak bírálát 1.
Őzbak bírálát 2.
Gímbikák bírálata
Dámbikák bírálata
Muflonkos bírálát
100 gímbika
100 őzbak
Őznász
Őzbak csalsípra
Torz agancsú őzbakok
100 lövés vaddisznóra 1.

Megrendelhető

Telefon:

06-70/317-4106

06-70/360-6308

blaumann@vadfotos.hu

www.vadfotos.hu

XXL
POWERING
POTENCIANÖVELŐ

100%-BAN
TERMÉSZETES
NÖVÉNYI ÖSSZETEVŐKET
TARTALMAZÓ ÉTREND-
KIEGÉSZÍTŐ KAPSZULA
FÉRFIAK RÉSZÉRE

A FÉRFIASSÁG NEM KOR FÜGGVÉNYE

A potenciának ma már nincs köze a korhoz vagy az erőhöz, a sok hajtástól ez akár már huszonéves korban mindennapi jelenség lehet.

A gyógyszertárakban is kapható **XXL Powering kapszula** kizárólag természetes gyógynövényekből készül, így kockázatok és mellékhatások nélkül állítja helyre a dolgokat.

Nem csak kialakult potenciazavarokat orvosol percek alatt, de rendszeres szedésével meg is előzhető ez a kínos incidens. Nincs több idegeskedés, nincs több zavar a rendszerben.

KÉSZEN ÁLLSZ A KALANDRA?

Ne hagyd ki a nagy lehetőséget a **tripla* kalandra!**

Vedd ki a részed az **1 millió Ft** összegű nyereményjátékunkból, és halmozd az élvezeteket!

*Tripla kaland:

- (1) a **romantikus éjszakák** mellé
- (2) egy igazi adrenalin-bomba: **ejtőernyős tandemugrás**, valamint
- (3) **6 nap/5 éjszaka all-inclusive utazás** a gyönyörű erdélyi síparadicsomba, Hargitafüredre.

És még nem is árultunk el mindent! Részletek a honlapon!

www.xxlpowering.com

KERESD A PATIKÁKBAN!

BÉRES
GÉSZESÉGIEN KFT.

HerbaHáz

MediLine

OÉTI regisztrációs szám: 4692/2012

Most takarítás vagy éppen mész valahová?

ILLUSZTRÁCIÓK: Kelemen István

Mi a zavaróbb a vadászati közéletben, a tapasztalható szakértelem hiánya, vagy a teljes közöny?

– Nem tudom, de valójában nem is érdekel.

A magyar vizslában számtalan olyan genetikai tulajdonság van, ami hasonlít az emberéhez. Például: ha messzebb van, akkor ugat, ha közel, akkor nyal.

Mi volt a tölténykészítő tanfolyamon? Legutóbb az előadó éppen a lőpor-mennyiségeket tanította... Na, és mit lehet még elmondani róla? – faggatja tovább. – Csak azt, hogy béke poraira...

Szöke nő a férjének: Drágám! Igaz, hogy a rágcsálók a világ legbutább állatai? – Igaz, nyuszikám...

Feleség panaszosan: amíg udvaroltál, mindig azt mondtad, hogy én vagyok a te drága Diana istennőd...

Az akkor volt, azóta ateista lettem...

Disznóhajtáson, ha a szomszéd puskás lőtárolban van, akkor te is.

A dzsungelben minden ehető. Te is.

A borz és a görény. Mindkettő szörmes kártevő, de akad olyan görény, aki még a pénzedet is elviszi.

Tudod mikor kacsintottam az anyósomra? – kérdi az egyik vadász a másikat. – Amikor nagygolyóssal célba vettem...

Feleség, hízelkedve: Drágám, tudod, milyen régen fáj a fogam egy gyönyörű nyestbundára?

Férj: – Akkor mielőbb húzsd ki a fájós fogadat.

A szöke nő bemegy a vadászboltba puskát venni. Kinek lesz? – kérdi az eladó. – A férjemnek – feleli a nő. – És megmondta a férje, hogy milyen márka, milyen kaliber? – Dehogyan mondtá, hiszen azt sem tudja az a szemét, hogy le akarom löni...

Megy haza a férj a vadászból: Képzeld drágám, elejtettem egy nyulat! – Jaj, de ügyes vagy – lelkenedik a feleség – na és hol van? Hát nem érted, hogy elejtettem?

Ül a vadász a szóró melletti lesen. Egyszer csak a farát riszálva, kibilleg egy takaros kis kocasüldő.

– Hazaviszlek vacsorára – suttozza a vadász és emeli is a puskát, mire a süldő felszól a lesre.

– Vacsorára? Oda ugyan nem megyek, mert fogyódom. Menjünk inkább táncolni...

Redőr bácsi! Azonnal jöjjön, mert az apám a sörétes puskájával fejbe lőtte magát... Micsoda? ...Engem?

Társasvadászon az egyik vadász állandóan lefikázza a társát, és minden hibázásakor seggfejnek nevezi. A sértett panaszt tesz a vadász mesternél, aki alaposan lehordja az etikátlanul viselkedőt. Meg is ígéri, hogy társát soha többet nem nevezi seggfejnek, akármennyit is hibázik. Ebédkor termoszból poharazza isszák a teát. Amikor a sértett a szájához emeli a poharát, a nemrég letolt vadász megszólal: Mi van cimborá, beöntés?

Nyuszika találkozik az erdei siklóval. – Ne haragudj sikló koma, hogy cikiztelek a lábaid miatt! – kér elnézést a nyuszi – Semmi baj – mondja a sikló – én már rég elfelejtettem. Jól van – mondja a nyuszika – akkor keztesd rá!

Piroska megy az erdőben a kis kosárájával. Egyszer csak kiszól a bokorból egy borizú hang: – Piroska, Piroska, mi van a kosárákdban? – Hát almácska, sütike, ebédke, bocrocska... – Na és vécepapírka nincs véletlenül?

AZ APRÓVADAT AGGATÉKRA FÜZVE ILLIK A VADÁSZNAK, VAGY A HAJTÓNAK VÍNNIE.	GYOMAI NYOMDA	1	A MEGUNÁSIG	
ARAB ÁLLAM	SUMER FŐISTEN AZ ITTE- NI			
MEREDEK VÍZPART			ARAB LANT	
VILÁGÍTÓ DIÓDA	KUCKÓ, KIS HELY LÁNYUNK FÉRJE		REPED A TÓ JEGE LIBANON AUTÓJELE	2
SZILAJ, FEKTELEN SÍR, ZOKOG		REPEDŐ (JÉG) NAGYON IDŐS		JÓSZIVŰ PERSZE
HÍM JUH	LÉG-HUZAT LOPVA SZEREZ	MASKARÁS	TERMÉSZETESEN KALAP (SZLENG)	
LEIGÁZOTT		ANGOL AUTÓJEL TÁNCOS MULATSÁG		A-SÉG PÁRJA
AFRIKAI NEMESFA ENNEK ALJÁHOZ		VÖRÖS FÉM BAMBÁ, MAFLA		ROMÁN AUTÓ
SZOMORÚ FA	GABONATÁROLO ÜLDÖZŐ, KERGETŐ		KÖZLEKEDIK CINNEL BEVON	ERDŐBEN TEREM KÁZUS, TÖRTÉNET
RETESZ BORUL, BILLEN		DAL, HIMNUSZ		BIZÁNCI LÁZADÁS
STÁJERORSZÁG	KIS HÁZ ZACSKÓ	KAUKÁZUSI NÉP ARANKA, BECÉZVE	TEREMSPORT MENYASSZONY	
AUTÓISKOLA KERTI SZERSZÁM		KERÉK-ABRONCS ÁLLÓVÍZ	ÚJSÁG, OLDAL KÜT RÉSE	SZEMMEL ÉRZÉKELŐ
BEJÁRAT VAGY, VAGY		BONT, FELOSZT SILÁNY, VACAK	KVARCFAJTA FORRASZTOÓN	CITERA
TAGADÓSZÓ	MEZEI TÁPLÁLKOZHAT		HARC, ÜTKÖZET FRISSTÓ ITAL	SZÉKES-EGYHÁZ EHTŐ CSIGAJAJ
EJHA! TERUSKA		MAGYAR ÓSANYA MEGGYŐZŐDES	ÓVES ÁLLAT A-KE PÁRJA	KÖZTERÜLET
ELŐTAG: NÉGY			FÉLRE-ÁLL	IDŐMÉRŐ ESZKÖZ

Foro: Polster Gabriella

A keresztrejtvényben a vadászat etikai kódexéből vett idézet található. Megfejtését 2013. április 10-ig várjuk szerkesztőségünk címére vagy a jatek@vadaszlap.hu e-mail címre. (E-mailben elküldött megfejtések esetén, kérjük a levélben írja meg címét is!) A helyes megfejtők között értékes könyveket sorsolunk ki.

Előző havi megfejtés:
„Nem illik társasvadászaton terepszínű ruhában megjelenni.”

Nyertesek:
Molnár Péter (Zalaháshágy), Jároli Jenő (Szeged), Kósáné Dobos Andrea (Szamosszeg)

A megfejtéseket a 269. oldalon megtalálják!

Sudoku

Töltse ki a hálózatot úgy, hogy minden sorban, oszlopban és a színrel jelölt mezőkben is 1-9-ig a számok csak egyszer szerepeljenek!

2	3					6	4
7	1			8		5	9
			2		4		
		7	3		6	9	
	4						3
		1	8		5	6	
			7		9		
8	9			6			2
1	7						9

I	Z	C	N	L
A	I	L	E	S
S	S	K	O	T
M	M	A	É	M
C	Á	E	A	G

Lóugrásban fejtsse!

A megjelölt mezőtől kezdve lóugrásban haladva járja be az ábrát úgy, hogy közben minden érintett betűt összeolvas! Ha jól „lovagolt”, egy szólásmondást kap végső megfejtésül. Hogy szól?

Bűvös négyzet

Töltse ki az ábrát az 1-től 12-ig terjedő egész számokkal úgy, hogy minden sorban, oszlopban és a két fő átlóban a számok összege 55 legyen! Mire jutott?

35		
		34
		37
	36	

Szókereső

Keresse meg a betűrengesben elrejtett 6 vadfaj nevét. Minden betűt fel kell használni!

Plusz egy vicc

Helyezze el a felsorolt szavakat, betűcsoportokat – három kivételével – az ábrában! Könnyítésül egy szót előre beírtunk. A kimaradó három szóból a vicc csattanóját állíthatja össze.

A híres erdélyi népzeneeszt interjúolja egy riporter:

– Mondja, Áron bácsi, hány éve citerázik már?

– Tizenöt éve.

– És azelőtt?

– ...

(Áron bácsi választát, azaz a vicc poénját, lásd a rejvényben)

Kétbetűsek:

HÓ, IL, KA, KŐ, LG, NE, NK, NÓ, RZ, SE, SK, SZ

Hárombetűsek:

ANN, ÁVE, KAS, KEL, KÉS, LÁM, NEM, PAT, RÁK, RÉT, RÉZ, SÍN, SOK

Négybetűsek:

ÁROS, HEGY, INAL, KINN, KÓSA, NEKI, OKOS, RÉGI, SARC, SÍEL, ÖZEN, VÁZA, VERT, VÉLE, ZEKŐ, ZENE

Ötbetűsek:

AKNÁZ, CIBÁL, CINKE, CIPEL, EOZIN, KAHOL, LAKOL, LÁTAT, LETOL, SKART, SZAKA, TEREM, VASAL, VINCE, ZABAR, ZAJOS

Hatbetűsek:

ACÉLOS, BÁBELI, BOLERO, CSIKAR, GARÁZS, JÁRÁSI, LEÁZIK, ZEBES

Hétbetűsek:

AZELŐTT, IVÓKÜRT, IZOMERŐ, ORTOPÉD, SZEGECS

Nyolcbetűsek:

HOMOKOZÓ, PÓTKERÉK

Kilencbetűsek:

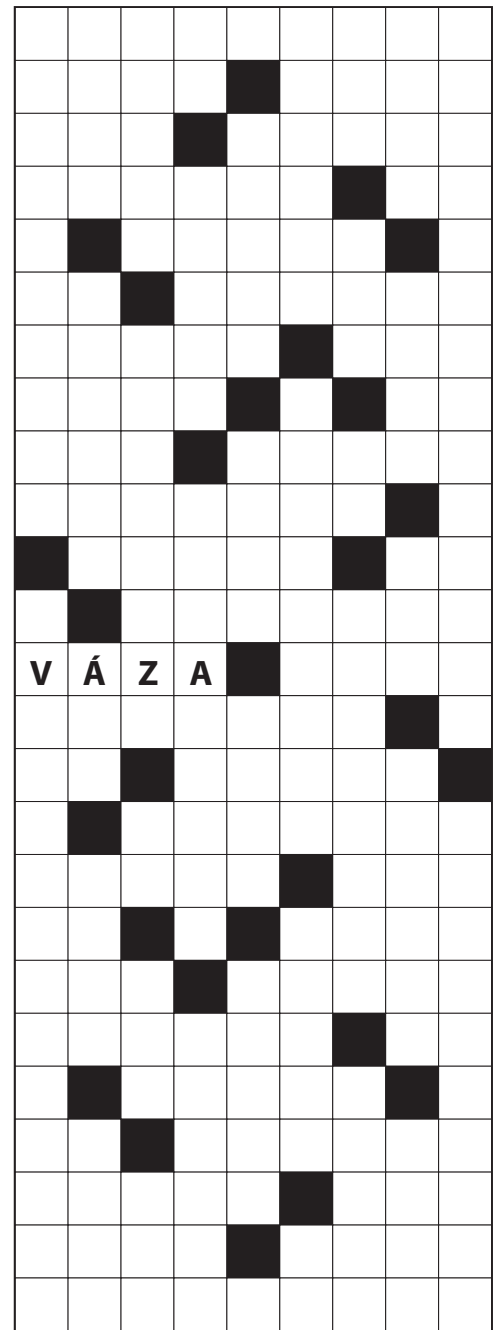
ANTINÓMIA, BIRTOKRAG, MARAKSZIK, SZAKÁCSNÉ

Tízbetűsek:

CITERÁZTAM, SZALAKÁLI, SZELEKÓTYA

Tizennégy betűsek:

ÉLELMISZERADAG, KVINTESSZENCIA

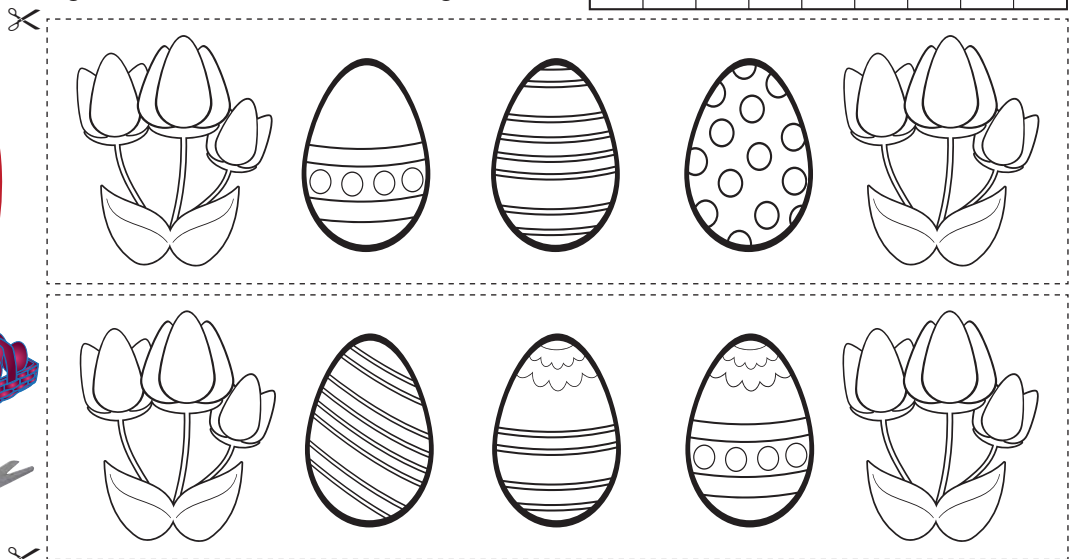
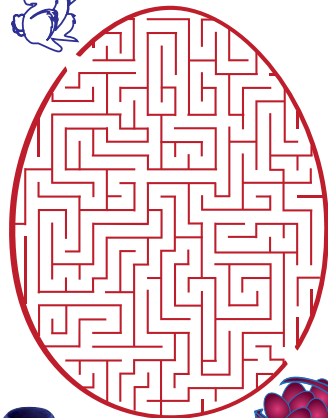

Gyerekjáték

Segíts a nyuszinak!

Meg kellene találnia a húsvéti tojásokat. Ha megmutattatok neki az utat, színezzétek ki a tojásokat. Kérjétek meg születeket, hogy segítsenek kifűjni egy tojást, majd azt is fessétek meg. A festett tojásokat tegyétek az itt található, kivágható tojástartókba. Szükségetek lesz: színes ceruzára, ollóra és ragasztóra.

Avenzor
Erdővédelmi és
Kereskedelmi Kft.

AVENZOR VADRIASZTÁS

Cervacol Extra:

tű- és lomblevelű erdészeti kultúrák, gyümölcs- és díszfák téli vadkár elleni védelmére.

WAM Porocol:

a sokoldalú „szagorompó”. Minden mezőgazdasági-, kertészeti-, szőlészeti-, erdőgazdasági kultúra új, folyékony vadriasztószere, amely hatását párolgással fejt ki. Gazdaságos, hosszú ideig hat.

Vadóc (megújult hatással):

mezőgazdasági, kertészeti, szőlészeti és erdészeti kultúrák szaghatáson alapuló, tasakos vadriasztó szere.

Repellovit:

vaddisznó-riasztó granulátum. A riasztó hatása specifikusan csak a vaddisznó számára – csípős szagot és ízét alapszik. Makk és más vetések védelmére, egyéb kártételek megelőzésére kitűnően bevált.

MINDEN VADKÁR MEGELŐZÉSÉRE VAN MEGOLDÁS!

Szállítás postán

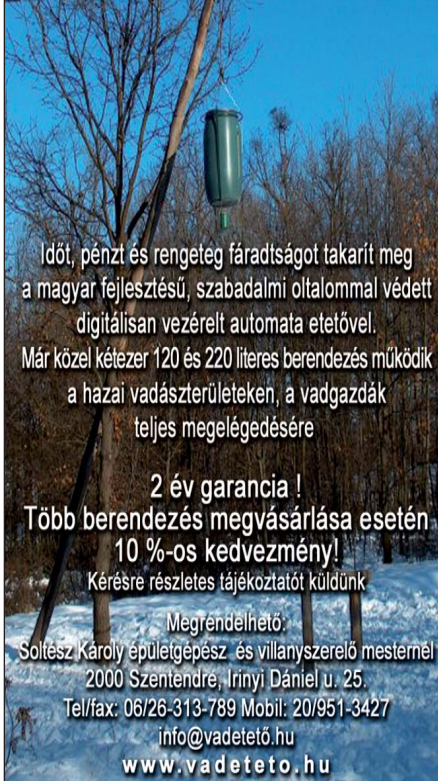
Székhely és adminisztráció:

1124 Budapest,
Kosztá József u. 28.
Tel./fax: 06-1/319-6578

Megrendelés és szállítás:

5540 Szarvas, Vajda Péter út 25.
Tel./fax: 06-66/313-301,
06-30/911-7064
e-mail: pesti@szarvas.hu

KUKORICA-ESŐ

Időt, pénzt és rengeteg fáradságot takarít meg a magyar fejlesztésű, szabadalmi oltalommal védett digitálisan vezérelt automata etetővel.
Már közel kétezer 120 és 220 literes berendezés működik a hazai vadászterületeken, a vadgazdák teljes megelégedésére

2 év garancia !
Több berendezés megvásárlása esetén 10 %-os kedvezmény!
Kérésre részletes tájékoztatást küldünk

Megrendelhető:
Soltész Károly épületgépész és villanyszerelő mesternél
2000 Szentendre, Irinyi Dániel u. 25.
Tel/fax: 06/26-313-789 Mobil: 20/951-3427
info@vadeteto.hu
www.vadeteto.hu

Stefán Vadászcentrum

Szekszárd, Kossuth L. u. 32.
T: 74/ 510-995 Fax: 74/ 510-996

Nyitva tartás:

H-P: 8-17-ig

Sz: 9-12-ig

VADÁSZBOLT:

- vadászfegyverek
- maroklőfegyverek
- gáz-és riasztófegyverek
- légfegyverek,
- vadászati felszerelés
- vadászruházat

FEGYVERJAVÍTÓ MŰHELY:

- javítás
- távcsőszerezés
- belövés
- barnítás
- fegyvervizsgáztatás

FÖLDALATTI LŐFOLYÓSÓ TEREPLŐTÉR

Kiemelten foglalkozunk
Blaser vadászfegyverekkel,
Schmidt & Bender, Zeiss távcsövekkel,
Blaser CDP, és Norma lőszerekkel.

Kollath
Hunting Consultant
since 1989

AUSZTRÁLIA:

Vízi bivaly vadászat: **AUS\$ 10 400**
Banteng vadászat: **AUS\$ 13 000**
Krokodil csapdázás: **AUS\$ 7000**

NAMÍBIA:

Antilop szafari a jávor antilopok országában, szabadterületen

ZAMBIA:

Kaffer bika és fekete lóantilop csomag: **19 750 USD**

OROSZORSZÁG:

Téli jávorbika csomag (motoros szánon): **6500 EUR**-től
2013 Siketfajd, kísért vadászat: **1500 EUR**
Marco Polo csomag: **7500 EUR**-től
Maral, ibex, szibériai őzszak csomag: **4500 EUR**-től

KANADA:

Jávorbika csomagok: **3995 USD**-től
Rozmár vadászat: **8500 USD**

GRÖNLAND:

Pézsmatulok tavaszi vadászat: **3400 EUR**
Pézsmatulok + karibúcsomag: **6080 EUR**

SPANYOLORSZÁG:

Spanyol ibex/sörényes juh csomag: **4000 EUR**

Kollath, skype: kotorikerti,
+36-30/921-1562
kotorikerti@gmail.com

DIANA SIÓFOK

VADÁSZBOLT

Blaser ruházat

Tel.: 06-30/936-6066, 06-84/312-352

e-mail: diana1@internet.hu

8600 Siófok, Szent László u. 39.

ORYX

VADÁSZBOLT és FEGYVERJAVÍTÓ

8000 SZFVÁR, SEREGÉLYESI ÚT 86. TEL./FAX: 22 504-835
MOBIL: 30 9474-295, 20 9345-134 WWW.ORYXFEGYVER.HU

online katalógus
a webáron

RECKNAGEL

távcsőszerezékek és
alkatrészek kizárólagos
forgalmazója

Csőcsere,
kalibermódosítás
Lothar Walther csővel
Teljeskörű fegyverjavítás
Betétcsövek: .22lr-től .45Blaser-ig

Készítsünk hasznos eszközöket, berendezéseket házilag, olcsón, akár hulladéknak tűnő dolgokból is

Takarékos megoldások

Larsen házilag

Széles körben elterjedtek a Larsen csapdák, amivel igazán hatékonyan lehet a szárnyas kártevők létszámát csökkenteni. Ám csapdából lehet sok, de elég sohasem, arról nem beszélve, hogy az időjárás hatására romlik az állaguk, nem beszélve arról, ha olyan kártevő kerül bele, vagy akarja kivenni a csalimadarat belőle, amelyek fizikailag is képesek tönkretenni a csapdát. Mind a javítás, mind az új fogóketrecek elkészítése megoldható házilag is, egyedül a csapóajtó rugóját kell megvenni, vagy megcsináltatni hozzá. Legegyszerűbb egy már meglévő Larsen csapda méreteit alapul véve, lemásolni az egyes elemeket, s az azonos méretű panelek 3x5 cm-es Bramac-lécre u-szeggel felerősített csibehálóból elkészíthetők, s szegeléssel, vagy csavarozással rögzíthetők egymáshoz. Ha előre „leszeriázott” panelekkel dolgozunk, naponta akár tíz csapda is elkészíthető.

A csöves kukorica megóvása

Sok területen etetik a vadat csöves kukoricával, s jó néhány vadászatra jogosult a saját természetű takarmányát használja fel erre a célra. A szárítás és a tárolás hagyományos módja a nyitott, fonott vagy pedig lécezett falakkal körülvett, tetővel fedett kukoricagóré, amelyben elkerülhető a kukoricacsövek befűlledése, rothadása, gombásodása. Az egyre nagyobb piaci értékű takarmányt azonban a kártevőktől is meg kell óvni! Közülük a legtöbb bosszúságot és nagyságával közel sem egyenesen arányos mennyiségű kárt az egerek okozzák. Az ellenük való védekezés legegyszerűbb módja a bejutás megakadályozása, amit a lábakon álló építmény valamennyi talajjal érintkező oszlopára szegelt fémgallérral lehet megakadályozni. A vékony horganyzott vagy alumíniumlemezből palást alakban kivágott forma felső élét 1-2 centiméterenként bevagdvalva az oszlopra kell rátekeríteni, s az összeillesztésnél egy szeggel rögzíteni. Az ilyen „galléron” nem tud átjutni károsító, azonban ha vigyázatlanul a góré oldalának támasztva hagynak bármit (deszka, szerszám, stb.) azon az egerek simán felmászhatnak, a megvédettnek hitt takarmány közé bekvártélyozzák magukat és folyamatosan károsítják azt.

- som

Felhívás!

Várjuk kedves olvasóink – a gyakorlatban már kipróbált – hasznos ötleteit olyan vadászfelszerelések előállításához, amit házilag is el lehet készíteni. Legfeljebb fél gépelt oldal terjedelemű írást várunk, fotókkal illusztrálva (.jpg vagy .tif formátumban).

www.halastoelado.hu

www.halastoelado.hu

„Blacklight” Kamera

www.blacklightkamera.hu
www.pinewood.se/hu

AKCIÓ

Lapland nadrág

- Könnyű, erős anyagú nyári nadrág
- Teflon impregnálással
- Megerősítve a térdnél, ülepénél

~~24 300 Ft~~
14 990 Ft

(az ár a készlet erejéig érvényes)

Magyarországi forgalmazó:
Silver Kiss Kft.
7557 Somogytarnóca,
Károlyi Mihály u. 12.
Tel./fax: +36-82/461-693

Clôture
LACME
Electrique

villanypásztor

kerítésépítés

TORNADO

FORCE 12 FENCING

kerítésfonat

CONT-ECO
Kerítéses Technikai Kft.

9700 Szombathely
Szent Gellért u. 17-19.
Tel.: +36-94/325-672
Info: +36-70/9-49-59-69
E-mail: conteco@t-online.hu

www.cont-eco.hu

OLIGHT

Olight M3X fegyverlámpa szett

- Cree XM-L LED, 700 lumen fényerő
- 800 méter bevilágításra alkalmas
- 2 fényerőfokozat (700 lumen, 60 lumen)
- Megbízható, robusztus felépítés, egyszerű kezelhetőség
- Tartozék: lengőkapcsoló, szerelék, 2 db Li-ion akkumulátor, töltő
- Rendkívül hatékony fegyverlámpa

39.990 Ft

M21X Warrior fegyverlámpa szett

- CREE XM-L LED, 600 lumen
- 3 fényerőfokozat + stroboszkóp
- Hatékony fegyver- és keresőlámpa
- Kiváló ár/érték arány
- Tartozékok: akkusztett, lengőkapcsoló, szerelék

24.990 Ft

Leitzhungaria

1071 Budapest, Damjanich u. 11-15.
(Ligetváros bevásárlóközpont)
Tel.: +36 1 485 0517
kapcsolat@leitz-hungaria.hu
www.leitz-hungaria.hu

 DR. SZABÓ ESZTER
dr.szabo.eszti@gmail.com

 BLASKÓ JÁNOS
06-70/618-4426

Háziasszonyaink főzték ki

Kedves – a vadételeket sütni-főzni, no meg persze elfogyasztani szerető – Olvasók!

Az a kihívás és egyben megtiszteltetés ért, hogy a VADÁSZLAP egyik háziasszonyaként ennek a rovatnak a szerkesztője lettem. Mivel a vadászat mellett a gasztronómia (is) a hobbim – és egyben szenvedélyem is - hónapról-hónapra arra fogok törekedni, hogy olyan, főként vadétel-recepteket osszak meg Önökkel, melyek elkészítése nem igényel túl nagy szakmai tudást, de a végeredmény

elfogyasztása után mindenki jóllakottan hátradőlve csak annyit mondjon: „Ez mennyei volt!”

E számunkban a VADÁSZLAP háziasszonya, Jankovicsné Mikó Erzsébet kedvenc receptjei közül kettőt ismerhetnek meg.

Azok a kezdő szakácsok, illetőleg háziasszonyok, akik elakadnának a receptek elkészítése során, telefonos segítséget is igénybe vehetnek. A 06-70/618-4426-os számon hívhatják Blaskó János mesterszakácsunkat.

Tavaszwáró fácánsült

Hozzávalók: 1 fácán, 1 hagyma, 2 gerezd fokhagyma, 450 g tejföl, kevés kakukkfű, só, bors, napraforgó étolaj

A fácánt sütés előtt 2 nappal korábban a sóval, borssal, kakukkfűvel, tejföllel, zúzott fokhagymával és olajjal összekevert pácba teszem. Sütés előtt kiviszem a hűtőből a fácánt. Tepsibe helyezem a páclével együtt, egy fej hagymát karikára vágok és a húсок tetejére helyezem. Öntök mellé 2 dl vizet, és alufóliával letakarva sütöm kb. 2 óra hosszat 180 fokon. Ez függ a fácán korától, mivel a fiatalabb madár gyorsabban sül meg. A kés hegyével nézem meg a puhaságát. Ha puha a hús, leveszem a fóliát és pírítom még egy kicsit.

Köretként petrezselymes párolt rizst kínálok, és párolt fokhagymás zöldségkeveréket (répa, borsó, kukorica).

FOTÓ: Kókai Márton

Vadászhölgyek kalácsa

A tészta receptje: 50 dkg liszt, 2 tojás sárgája, 2 evőkanál cukor, 1 instant élesztő, 1 cs. vaníliás cukor, 1 kiskanál só, 5 dkg margarin, 2,5 dl tej. A teteje megkenéséhez pedig 1 tojás kell.

A töltelék összetétele: 25 dkg túró, 1 kis doboz tejföl, 2 evőkanál cukor, egy marék aszalt szilva és egy marék aszalt sárgabarack.

A tészta elkészítése: a tejet meglangyosítom, beleteszem az élesztőt és a cukrot. Ha felfutott az élesztő, akkor az 50 dkg lisztbe mélyedést készítek és beleöntöm az élesztős tejet. Hozzáadom az olvasztott margarint, a sót, a tojások sárgáját és a vaníliás cukrot. Jól összegyúrom a tésztát és megdagasztom. Egy konyharuhával letakarom és egy óra hosszat keleszem. Ha megkelt a tészta, két részre osztom. Mindkét részt hosszúkára nyújtom, majd betöltöm a tölteléket és feltekerem. Ezután nagyon óvatosan összefonom a két töltött tésztát és sütőpapírral kibélelt tepsibe fektetem. Fél óra pihentetés után a tepsit tartalmazó tartalmát 30-40 percig lassú tűzön sütöm.

JANKOVICSNÉ MIKÓ ERZSÉBET
jnemiko@freemail.hu

Megfejtések: **Sudoku**

2	3	8	9	5	7	1	6	4
7	1	4	6	8	3	2	5	9
6	5	9	2	1	4	8	7	3
5	8	7	3	4	6	9	1	2
9	4	6	1	7	2	5	3	8
3	2	1	8	9	5	6	4	7
4	6	5	7	2	9	3	8	1
8	9	3	4	6	1	7	2	5
1	7	2	5	3	8	4	9	6

Büvös négyzet

35	1	12	7
11	8	34	2
5	10	3	37
4	36	6	9

Plusz egy vicc: Azelőtt nem citeráztam

Szókereső: Borz, Nyest, Nyestkutya, Nagyilik, Muflon, Szárcsa

Lóugrásban fejtse: Csillog a szeme, mint a macskáé

Szemet gyönyörködtető

Kíváncsian bontottuk ki a tekintélyes méretű dobozt. Már kerestem is emlékeimben a helyet, hol tudnék a környéken megfelelő környezetben – erdőben – eltölteni egy késő délutánt, hogy aztán legyinthessenek: ezek is csak olyanok, mint a többi felső-középkategóriás. Nos, tévedni emberi dolog. Mint most már tudom, kétféle keresőtávcső van a világon: az egyik Zeiss, a többi pedig, amelyik Zeiss szeretne lenni... De nézzük a történetet az elejétől: négy tokkal, bennük a Zeiss CONQUEST HD keresőtávcső családdal az anyósülésen elindultunk kifelé a városból, hogy a borongós időben, napnyugta idején megtudjam, mire is elegendő a gyakorlatban – és a szálerdőben – a bal tubusok dekorációs gyűrűjébe gravírozott, bűvös számok: 8x32, 10x32, 8x42, 10x42...

Az unos-untig emlegetett német precizitás már az első pillanattól, tapintástól érződik – nem csak a távcsöveken, de a hozzájuk adott tokon is (sőt ezzel már a nagy doboz kibontásakor szembesültünk, hiszen a távcsövek szép, fehér dobozokban voltak a tokkal, szíjjakkal, lencsevédőkkel, tisztítókendővel és leírással egyetemben). Minden majdhogyanem mértanilag megszerkesztve: a binokuláris hosszra pont a tokba illik, és széltejében is csak kicsit lötyög. Nemsokára rájövök: ismerve a németeket, nyilván azért, hogy a szíjjal együtt pont elférjen... A gumiborítás nem csak a nagyszilárdságú alumíniumból készült tubusokon van, de a hídon, sőt a szemlencséket védő, három fokozatban kihúzható gyűrűkön és az élességállító keréken is. Ez pont a mutató- vagy a középső ujjnál helyezkedik

el, függően attól, hogy ki hogyan fogja. Megerőltetés nélkül, egyenletesen mozog, mint ahogy a tubusok közötti távolság állításakor a híd és a dioptriaállító gyűrű is. A kellemes tapintáson kívül gyakorlati szempontból is van jelentősége a gumirétegnek: kesztyűben sem csúszik ki kezünkől az eszköz. Nem csak a felület tapintása, de a fogás is határozottan kellemes. Eszembe jut, hogy a cég bő egy éve az akkor új termék bemutatásakor büszkén emlegette az ergonómiát a tervezési szempontok között. Furcsa ellentmondás, hogy első ránézésre a keresőben nincs semmi különleges, mivel egyáltalán nem extravagáns vagy hivalkodó, ám első „ráfogáskor” megértem, mire gondoltak a cég marketingesei.

Az x32-esek és az x42-esek között egyetlen lényeges különbséget találunk: a méretet, amiben 18 millimétert írhatunk az utóbbiak javára. Értelemszerűen súlyban sem azonosak a különböző objektívvel szerelt keresők, a kisebbel bírók 630, míg a nagyobbak 795 grammosak. Ám a súly egyáltalán nem volt zavaró, noha majdnem egy óráig gyönyörködtem a képben, míg

be nem sötétedett. Gyönyörködtem, mert a kép valóban kristálytisza. Meg is tettek ezért mindent a mérnökök: a Schmidt-Pechan képfordító prizmarendszer – amely a kompakt kivitel teszi lehetővé – a lencsék más távcsőmodellekből is ismert T bevonatával kombinálva túlélesen adja vissza a látványt, lévén a fényáteresztő képesség több mint 90 százalékos. A kép részletgazdag, a színek telítettek – így nyer értelmet a digitális képképzésből kölcsönzött, kiemelkedően jó minőségű képre utaló HD jelzés (amely egyébként nem volna teljesen helyénvaló az optikában, hiszen a high definition nagy felbontást jelent a számítástechnikában). Emellett egészen sokáig remekül látni a távcsövekkel: a szűrületi érték a 8x32-es esetében a leggyengébb, „csupán” 16, ám a 10x42-esnél ez a paraméter 20,5! Napnyugta után majdnem egy órával még mindig az erdőben voltam. És hogy a minőséget hosszú évekig élvezhessük, a fentieket megfedi a LotuTec® szennyeződést lepergető bevonat, és természetesen dukál a nitrogéntöltet, amely a páralecsapódásnak veszi elejét. Szintén igazán szembetűnő tulajdonság a látómező 1000 méteren: még a tízszeres nagyítás modelleknél is 115-118 méterről van szó. Így bizony nincs csóllátás, sem kapkodás, ha megindul a bakunk vagy a bikánk! És ha már az optikáról van szó: +/-4 dioptriát korrigálhatunk a jobb szemlencsén, így valóban mindenki tökéletesen láthat az eszközökkel. Hab a tortán az extra közeli fókusztávolság: 1,5-2 méterről már élesen láthatunk a távcsővel, noha gyakorlati jelentősége ennek nemigen van.

Össességében tehát a távcsőcsalád kezdőknek és haladóknak egyaránt remek választás. Elegánsnak mondható eszközre tehetünk szert, amely hosszú éveken – sőt évtizedeken – át kiszolgálja gazdáját, a szűrületi érték függvényében bármilyen körülmények között, viszonylag kicsi súlyánál fogva pedig mindenhol elkísérheti a vadászt. Egy baj van vele: az ember rövidesen elkezd sóvárogni a még „izmosabb” modellek, például a fluoridos üvegből készült lencsékkel ellátott, a részleteket felemészítő színtorzulást kivédő 10x56-os Victory FL vagy a távolságmérővel felszerelt 10x56-os Victory RF után...

Földvári Attila

ZEISS

Büszke vagyok a hagyományokra!

EGY GENERÁCIÓ TÖRTÉNETE

MAUSER M12

www.MAUSER-M12.COM

További információk: Blaser Magyarország Kft. • István út 92 • 4031 Debrecen • Tel: 52/793-312, 20/5054241 • blaser@blasermo.hu

Fedezze fel a legapróbb részleteket és éljen át nagyszerű élményeket!
A pillanat, amiért dolgozunk.

Látogassa meg weboldalunkat:
zeiss.com/sportsoptics

// CONQUEST
ZEISS ÜTTÖRŐ 1846 ÓTA

Az új CONQUEST HD: a modern keresőtávcső

A tökéletes pillanat a tökéletes optikával kezdődik: CONQUEST HD. Tökéletessége az új HD-lencserendszerben, kompakt konstrukciójában, német minőségében, új design-jában és több, mint 90%-os fényáteresztő képességében rejlik. Mindennek köszönhetően a CONQUEST HD keresőtávcső a Carl Zeiss kompromisszumok nélküli prémium kategóriáját képviseli. 8x42 és 10x42 nagyításban rendelhető.

www.zeiss.com/sportsoptics

További információk: Blaser Magyarország Kft., 4031 Debrecen, István út 92.
telefon: +36-52/793-312, +36-20/505-4241, email: blaser@blasermo.hu

We make it visible.